



**T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANA BİLİM DALI**

KARAPARA AKLAMA İLE MÜCADELE

Esra ARACI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KAHRAMANMARAŞ
ARALIK-2022**



**T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANA BİLİM DALI**

KARAPARA AKLAMA İLE MÜCADELE

DANIŞMAN : Prof. Dr. Mahmut YARDIMCIOĞLU
JÜRİ : Prof. Dr. Muhammet Mustafa KISAKÜREK
JÜRİ : Doç. Dr. Murat KARAHAN

Esra ARACI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KAHRAMANMARAŞ
ARALIK-2022**

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANA BİLİM DALI
ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KARAPARA AKLAMA İLE MÜCADELE

Esra ARACI

Danışman : Prof. Dr. Mahmut YARDIMCIOĞLU

Yıl : 2022: Sayfa: XIV+110

Jüri : Prof. Dr. Mahmut YARDIMCIOĞLU (Başkan)
: Prof. Dr. Muhammet Mustafa KISAKÜREK (Üye)
: Doç. Dr. Murat KARAHAN (Üye)

Suç, insanlığın başlangıcından beri hemen her zaman varlığını sürdüren bir davranıştır. Suçun ortadan kaldırılması mümkün olmadığı için toplumlar bu suçlara karşı gerekli yasaları geliştirmiştir. Aslında bu hukuk dışı davranışlar, yasalarda “suç” kavramı olarak ifade edilmektedir.

Sanayi devriminden sonraki dönemden itibaren dünya genelindeki suçların boyutları ve çeşitliliği oldukça artış göstermiştir. Bu suçların en tehlikelilerinden olan uyuşturucu da 20. Yüzyılda patlak vermiştir. İnsanlığa karşı işlenen bu suçlarla mücadele etmek için dünya genelinde önemli adımlar atılmıştır. Yasadışı olan her türlü suçlardan elde edilen para veya para yerine geçen evraklara karapara, bu para ve evrakların bir para biriminden başka ülke para birimiyle ya da farklı bir mal veya para benzeri kâğıtlarla değiştirme işlemine de karapara aklama denilmektedir.

Karapara aklama deyiminin ünlü olmasını sağlayan süreç ise 1980 ve sonrasına dayanmaktadır. Bu dönemden sonra artan uyuşturucu faaliyetleri özellikle Güney Amerika’daki kokaini insan sağlığını büyük ölçüde etkilemesinden ardından ilgili yetkili kurum ve kuruluşların konuya daha yakından bakmasına neden oldu.

Bu çalışmanın temel amacı karaparayı incelemektir. Karapara ve karaparanın aklanması kavramlarının tanımı, aklama yöntemleri, Kara para aklama üzerine akademik yayınlar, kitap, broşür, bildirim formları, Birleşmiş Milletler sözleşmeleri,

Avrupa Birliği direktifleri, Avrupa konseyi düzenlemeleri, polis teşkilatlanmaları ve banka sektöründe alınmış olan tavsiyeler ve benzeri kurumların uluslararası belgeleri, diğer kuruluşların almış olduğu tavsiye ve tedbirleri, ölkemizin taraf olduğu ikili anlaşmalar ve karapara aklama ile mücadele kapsamında alınması gereken tedbirlerin neler olduğu incelemektir.

Anahtar Kelimeler: Karapara, Karapara Aklama, Suç Örgütleri, Mücadele, Uluslararası Düzenleme, Aklama Yöntemleri



KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM UNIVERSITY
SOCIAL SCIENCES INSTITUTE
BUSİNESS DEPARTMENT
ABSTRACT

MA THESIS

FIGHTING MONEY LAUNDERING

Esra ARACI

Consultant : Prof. Dr. Mahmut YARDIMCIOĞLU

Year : 2021, Page: XIV+110

Jury : Prof. Dr. Mahmut YARDIMCIOĞLU (Minister)
: Prof. Dr. Muhammet Mustafa KISAKÜREK (Member)
: Assoc. Prof. Dr. Murat KARAHAN (Member)

Crime is a behavior that has always existed since the beginning of humanity. Since it is not possible to eliminate crime, societies have developed the necessary laws against these crimes. In fact, these illegal behaviors are expressed as the concept of “crime” in the laws.

Since the period after the industrial revolution, the size and diversity of crimes around the world has increased considerably. Drugs, one of the most dangerous of these crimes, broke out in the 20th century. Important steps have been taken around the world to combat these crimes against humanity. Money or money laundering documents obtained from all kinds of illegal crimes is called money laundering.

The process that made the term money laundering famous dates back to 1980 and later. After this period, increased drug activities caused the relevant authorities and institutions to take a closer look at the issue, especially after cocaine in South America greatly affected human health.

The main purpose of this study is to examine black money. Definition of money laundering and money laundering concepts, academic publications on money laundering methods, books, brochures, notification forms, United Nations conventions and European Union directives, European council regulations, police organizations and recommendations received in the banking sector and international documents of similar institutions, other The aim of this study is to examine the recommendations and

measures taken by the institutions, the bilateral agreements to which our country is a party, and the measures to be taken within the scope of the fight against money laundering.

Key Words: Money Laundering, Criminal Organizations, Combating, International Regulation,



ÖN SÖZ

Yürütmüş bulunduğum çalışmam olan kara para çok kapsamlı bir konu olmasına rağmen çalışmaktan zevk ve mutluluk duydum. Hem Dünya’da hem de Türkiye’de ülke ekonomileri üzerinde büyük bir sorun olan kara para aklama kavramı üzerine çalışma ve analizlerimi gerçekleştirmiş bulunmaktayım. Çalışmamda kara para aklama ile mücadele üzerine yapılmış ulusal ve uluslararası çalışmalara değinilmiştir. Büyük emek, çaba ve disiplinli bir çalışma gerçekleştirerek meydana getirdiğim çalışmamın ilerde hazırlanacak olan diğer çalışmalara katkı sağlamasını en içten dileklerim ile temenni ederim.

Yüce Türk Milleti ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ne, gerek yurt içinde gerekse yurt dışında eğitim hayatını sürdüren öğrenci arkadaşlarıma faydalı sağlaması arzusu ile...

Esra ARACI
KAHRAMANMARAŞ /2022

TEŞEKKÜR

Bilgi birikimi, tecrübe ve sonsuz anlayışı ile büyük emek ve uzun bir çalışma serüvenimde bıkmadan bana her koşulda ve zorlukta desteklerini esirgemeyen yol gösterici hocam aynı zamanda tez danışmanım Prof. Dr. Mahmut YARDIMCIOĞLU' na teşekkür ve saygılarımı sunuyorum.

Yardımları ve her daim desteklerini esirgemeyen değerli arkadaşlarım Melisa ÇALYAN ve Şükran DEMİR' e teşekkür ederim.

Çalışmam boyunca maddi manevi desteklerini esirgemeyen ve birçok konuda kendinden feragat ederek benim bugünlere gelmemi sağlayan benim canımdan çok sevdiğim kıymetli annem Ayşe BAYAZITOĞLU' na ve canım ablam Saniye ÖZDEMİR' e teşekkür ederim.

Esra ARACI

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET	I
ABSTRACT.....	III
ÖN SÖZ	V
TEŞEKKÜR.....	VI
İÇİNDEKİLER	VII
KISALTMALAR LİSTESİ	X
TABLolar LİSTESİ.....	XII
GRAFİK LİSTESİ	XIII
EKLER LİSTESİ	XIV
1. GİRİŞ	1
2. KARAPARA KAVRAMI, AKLAMA AŞAMA VE YÖNTEMLERİ.....	4
2.1. Karapara ve Karaparanın Aklanması Kavramı	4
2.1.1. Karaparanın Tanımı	4
2.1.2. Karapara Aklama Kavramı	4
2.1.3. Karapara ve Karapara Aklamanın Tarihi Gelişimi	5
2.2. Karapara Aklama Aşamaları.....	6
2.2.1. Yerleştirme (Placement) Aşaması.....	6
2.2.2. Ayırıştırma (Layering) Aşaması.....	7
2.2.3. Bütünleştirme (Integration) Aşaması	8
2.3. Karapara Aklama Yöntemleri	8
2.3.1. Şirinerler (Smurfing) Yöntemi	10
2.3.2. Parçalama (Structuring) Yöntemi	10
2.3.3. Vergi Cennetleri (Kıyı Bankacılığı Off- Shore).....	11
2.3.4. Paravan – Hayali Şirketlerin Kullanılması.....	14
2.3.5. Oto Finans Borç Yöntemi (Loan-Back).....	14
2.3.6. Döviz Büroları.....	15
2.3.7. Kumarhaneler, Gazinolar ve Şans Oyunları.....	15
2.3.8. Sahte veya Yanıltıcı Fatura –(Hayali İthalat, İhracat)	16
2.3.9. Fonların Fiziken Ülke Dışına Kaçırılması (Currency Smuggling)	16
2.3.10. 900’lü Hatlar	17
2.3.11. Borsa	17
2.3.12. Nakit İşlemler Tekniği	17
2.3.13. İnternet	18
2.3.14. İşçileri Kullanma	18
2.3.15. Yabancı Ülkelerdeki Temsilcilikler	18
2.3.16. Kar Amacı Gütmeyen Organizasyonlar	19
2.3.17. Değerli Metaller ve Eşyalar	19
2.3.18. Japon Karıncalar Yöntemi.....	19
3. KARAPARA AKLAMA SUÇUYLA MÜCADELEDE ULUSLARARASI KURULUŞLAR VE SÖZLEŞMELER.....	41
3.1. Amerika Kıtası Devletler Örgütü (OAS).....	42
3.2. Birleşmiş Milletler’ İn Karapara Karşı Yürüttüğü Çalışmalar.....	42
3.2.1. Viyana Sözleşmesi (Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığı Sözleşmesi)	44

3.2.2. Suçun Önlenmesi ve Ceza Adaleti Komisyonu (CCPCJ).....	45
3.2.3. Uyuşturucu ve Suç Birimi (Un Office Of Drugsandcrime-UNODC).....	45
3.2.4. Palermo Sözleşmesi (Sınır Aşan Örgütlü Suçlara Karşı Sözleşmesi).....	46
3.2.5. Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi.....	48
3.3. Avrupa Konseyi	48
3.3.1. Suç Kaynaklı Paranın Saklanması Ve Transferlerine İlişkin Tedbirler Hakkında 27 Haziran 1980 Tarih Ve R(80) 10 Sayılı Tavsiye Kararı	50
3.3.2. Strazburg Sözleşmesi	51
3.3.3. Varşova Sözleşmesi	52
3.4. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Teşkilatı (OECD)	53
3.5. Mali Eylem Görev Gücü (Financial Action Task Force- FATF)	53
3.5.1. FATF’ In 40 Tavsiye Kararı	54
3.5.2. FATF Metodolojisi ve Karşılıklı Değerlendirme Raporları.....	55
3.5.3. FATF Düzenlemelerinin Yaptırım Gücü	57
3.6. Avrupa Birliği	58
3.6.1.Karapara Aklanmasının Önlenmesine Dair Avrupa Topluluğu Konseyi Direktifi (91/308).....	58
3.6.2. 2001/97 Sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi.....	59
3.6.3. 2005/60/EC Sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi	61
3.6.4. 2018/843 Avrupa Birliği Direktifi (30 Mayıs 2018).....	61
3.6.5. 2018/1673 Avrupa Birliği Direktifi (23 Ekim 2018)	62
3.7. Interpol.....	62
3.8. Europol.....	63
3.9. Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu (IMF).....	63
3.10. Basel Komitesi	64
3.11.Mali İstihbarat Birimleri Ortak Platformu: EGMONT Grubu.....	65
3.12.Wolfsberg Grubu	66
3.13. FATF Benzeri Bölgesel Kuruluşlar	66
3.13.1. Karayipler Mali Eylem Görev Grubu (CFATF)	68
3.13.2. Asya/Pasifik Grubu (APG)	68
3.13.3. Doğu ve Güney Afrika Karapara Aklamayı Önleme Grubu (ESAAMLG)....	69
3.13.4. Latin Amerika Mali Eylem Görev Gücü (GAFILAT).....	69
3.13.5. Batı Afrika'da Karapara Aklamaya Karşı Hükümetlerarası Eylem Grubu (GIABA).....	70
3.13.6. Avrasya Grubu (Eurasian Grup -EAG).....	71
4. TÜRKİYE’NİN KARAPARA AKLAMAYLA MÜCADELE TARAF OLDUĞU İKİLİ ANTLAŞMALAR	72
4.1. Bulgaristan ve Romanya İle Yapılan Anlaşma.....	72
4.2.İtalya İle İmzalanan Anlaşma	72
4.3. Yunanistan İle İmzalanan Anlaşma	73
4.4. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İle İmzalanan Anlaşma.....	74
4.5. Almanya İle İmzalanan Anlaşma.....	74
4.6. Polonya İle İmzalanan Anlaşma	75
4.7. Çek ve Slovakya Cumhuriyetleri İle Yapılan İşbirliği Antlaşması	76
5. KARAPARA AKLAMA İLE MÜCADELEDE TÜRK HUKUK SİSTEMİNDE YER ALAN MALİ VE MALİ OLMAYAN TEDBİRLER	77
5.1. Türkiye’ De Karapara Aklamayla İlgili Yapılan Kanuni Düzenlemeler	77
5.1.1. 4208 Sayılı Kara Paranın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanun	77
5.1.2. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu	78

5.1.3. 5549 Sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun.....	79
5.1.4. Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının	79
5.2. Karapara Aklama İle Mücadelede Ulusal Kurum ve Kuruluşlar.....	81
5.2.1. Mali Suçları Araştırma Kurulu(MASAK) ve Rolü.....	81
5.2.2. Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu(MSMKK).....	81
5.2.3. Emniyet Genel Müdürlüğü.....	82
5.2.4. Türkiye Bankalar Birliği (TBB).....	82
5.2.5. Sigortalar ve Bireysel Emeklilik Şirketleri	83
5.2.6. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası	84
5.2.7. Sermaye Piyasası Kurulu	85
5.2.8. Factoring ve Finansal Kiralama Kuruluşları	86
5.3. Karapara Aklama Suçu İle Mücadelede Önleyici Tedbirler.....	87
5.3.1. Müşterinin Tanınması	87
5.3.1.1. Müşterinin Tanınmasına Yönelik Tedbirlerin Kapsamı	88
5.3.1.1.1. Kimlik Tespiti	88
5.3.1.1.2. Müşteri Kabul Politikasının Oluşturulması	90
5.3.2. Şüpheli İşlem Bildirimi (ŞİB)	90
5.3.2.1. Şüpheli İşlem Tanımı Ve Yükümlüler	91
5.3.2.2. Şüpheli işlem Tipleri	92
5.3.2.3. Şüpheli İşlem Bildirim Usul Ve Kararları.....	93
5.3.2.3.1. Bildirimde Bulunmadan Önce Yapılacak İşlemler.....	93
5.3.2.3.2. Şüpheli İşlem Formunun Düzenlenmesi.....	93
5.3.2.3.3. Yükümlülük İhlalinde Uygulanacak Yaptırımlar	94
5.3.2.3.4. Şüpheli işlemlere ilişkin Göstergeler	96
5.3.3.Nakit İşlem Bildirimi	98
5.3.4.Belgelerin Kayıt Altına Alınması ve Saklanması	98
5.3.5.Uyum Görevlisi Atanması, Tanımı, Niteliği ve Rolü	98
5.3.6. İç Denetim ve Risk Yönetim Sistemleri.....	99
6. SONUÇ.....	100
KAYNAKLAR	104
ÖZ GEÇMİŞ	
EKLER	

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AK	: Avrupa Konseyi
BDDK	: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BM	: Birleşmiş Milletler
CCPC	: Commission on Crime Prevention and Criminal Justice - Suçun Önlenmesi Ceza Adaleti Komisyonu
CDD	: Customer Due Diligence -Müşterini Tanı
CTATF	: Caribbean Financial Action Task Force- Karayipler Mali Eylem Görev Gücü
CTIF	: Belçika Mali İstihbarat Birimi
SPK	: Sermaye Piyasası Kurulu
USD	: Amerikan Doları
EAG	: Anti-Money Laundering and Terrorist Financing Eurasia Group- Kara Para Aklama ve Terörizmin Finansmanı ile Mücadele Avrasya Grubu
EFT	: Elektronik Fon Transferi
ESW	: Egmont Güvenlik Ağı
ESAAMLG	: East and South Africa Anti-Money Laundering Group - Kara Para Aklamayı Önleme Doğu ve Güney Afrika Grubu
FATF	: Financial Action Task Force- Mali Eylem Görev Gücü
FIU	: Financial Intelligence Unit- Mali İstihbarat Birimi
FİDER	: Finansal Kiralama Derneği
GAFİLAD	: El Grupo de Acción Financiera de Latinoamérica - Latin Amerika Mali Eylem Görev Gücü
GIABA	: Le Groupe intergouvernemental d'action contre le blanchiment d'argent en Afrique de l'Ouest - Batı Afrika'da Kara Para Aklamaya Karşı Hükümetlerarası Eylem Grubu
GPML	: Global Programme Against Money Laundering- Karapara Aklanmasına Karşı Global Program
KKTC	: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
TC	: Türkiye Cumhuriyeti
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
RS	: Resmi Gazete
SADC	: Southern African Development Community - Güney Afrika Kalkınma Topluluğu
TSRSB	: Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği
TCMB	: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası
NİB	: Nakit İşlem Bildirimi

IMF	: International Monetary Fund- Uluslararası Para Fonu
INTERPOL	: The International Criminal Police Organization - Uluslararası Polis Teşkilatı
IMOLIN	: International Money Laundering Information Network - Uluslararası Kara Para Aklama Bilgi Ağı
APG	: Asia/Pacific Group on Money Laundering - Kara Para Aklama Konusunda Asya/Pasifik Grubu
IRS	: Internal Revenue Service - İç Gelir Servisi
MASAK	: Mali Suçlar Araştırma Kurulu Başkanlığı
MSMKK	: Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu
OAS	: Organization of American States- Amerikan Devletler Teşkilatı
OECD	: Organization for Economic Cooperation and Development - Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
SPK	: Sermaye Piyasası Kurumu
SWIFT	: Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication - Dünya Çapında Bankalararası Finansal Telekomünikasyon Derneği
ŞİB	: Şüpheli İşlem Bildirimi
TBB	: Türkiye Bankalar Birliği
UNCD	: Birleşmiş Milletler Uyuşturucu Kontrol Programı
UNODC	: United Nations Office on Drugs and Crime- BM Uyuşturucu Ve Suç Birimi
AMLID	: Anti-Money Laundering International Database - Karapara Aklama Bilgi Veri Tabanı
YMM	: Yeminli Mali Müşavir

TABLÖLAR LİSTESİ

<u>Tablo</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 2.1: Off-Shore Ülkeleri ve Sayıları	12
Tablo 3.1: Karapara Aklama Suçuyla Mücadelede Uluslararası Kuruluşlar	41
Tablo 3.2 : Birleşmiş Milletler’ İn Kara paraya Karşı Yürüttüğü Çalışmalar	43
Tablo 3.3: Avrupa Konseyinin Yapmış Olduğu Çalışmalar	49
Tablo 3.4: Revize Edilen FATF 40 Tavsiye Kararı	54
Tablo 3.5: 9 Ek Tavsiye).....	55
Tablo 3.6: Avrupa birliği tarafından düzenlenen direktifler	58
Tablo 3.7 : FATF Benzeri Kuruluşlar	67
Tablo 5.1: şüpheli işlem Bildirimi ihlalindeki Para Cezaları (TL).	95
Tablo 5.2: idari para cezası gerektiren yükümlülükler için kesilecek idari para cezası ve üst limit tutarları.....	96
Tablo 5.3: Şüpheli İşlem Bildirimi Aklama Ve Terörün Finansmanı Açısından Dağılımı	96
Tablo 5.4: Şüpheli İşlem Bildirimi Gönderen Finansal Kuruluş Sayıları.....	97

GRAFİK LİSTESİ

Grafik

Sayfa

Grafik 2.1. Off Shore Fon Miktarları(trilyon dolar)	13
Grafik 5.1: ŞİB’lerde Bildirilen Suçların Dağılımı	98



EKLER LİSTESİ

Ek

Ek 1. Mali eylem görev grubu 40 tavsiye Kararı

Ek 2. Şüpheli İşlem Tipleri



1. GİRİŞ

Para, yasal görünümüne göre üç kısma ayrılır: Ak, gri ve kara. Ak para, yasal yollarla elde edilip vergisi tutulan paralardır. Gri para, yasal yollar ile elde edilip vergisi tutulmayan paradır. Karapara ise yasadışı yollar aracılığı ile elde edilip vergisi tutulmayan paralara karapara denilmektedir. Karapara, kanunda suç sayılan her türlü işleminden elde edilir. Karapara kelimesinin uluslararası düzeyde duyulmasına yol açan olay da 1970'li yıllardaki Watergate davası idi.

Karapara aklama, kazanılan yasa dışı parayı yasal yollar ile temize çıkarma işlemidir yani suçlardan elde edilen gelirlerin farklı yöntemler kullanılarak parayı yasaya uygun bir biçimde göstermek adına yapılan her türlü mali ve ekonomik işleme kara para aklama denir.

Para akama suç tarihi kadar eskidir. Orta Çağ'da Katolik kilisesi tefecilik işlerini ölümcül bir günah olarak görüyordu. O dönemde tefecilik gibi günah görülen bu işler ile kirli veya karapara kazanan insanlar, yaptıklarını gizlemek için aklama yöntemine başvurmuşlardır. Karapara aklama işlemi tamamen el çabukluğuyla ilgilidir. Narkotik madde satıcıları, kaçakçılar, dolandırıcılar, terör grupları vergi kaçakçılarının güç kaynağı olan bu terim 1920'li yıllarda Al CAPONE tarafından ortaya atılmıştır. En büyük rakibi olan George Bugs Moran gibi Capone de kumar, fuhuş ve mafya yollardan kazandığı gelirleri gizlemek için bozuk para ile çalışan çamaşırhaneler kurmuştur (Robinson, 2003, 17).

Karapara aklama ile mücadele sırasında yetkililerin karşılaşmış olduğu 180 civarında yöntem bulunmaktadır. Günümüzde dünyadaki, karapara miktarları 2 trilyon dolar olarak tahmin edilmektedir. Birleşmiş Milletler Uyuşturucu Ve Suç Birimi yapmış olduğu bir çalışmada karapara aklama miktarı dünya gayri safi milli hasılasının yüzde 2- 5' ne denk geldiği tahmin ediliyor. Bu da her yıl 715 milyon Euro ile 1.87 trilyon Euro arasındadır. Uyuşturucuyla bağlantılı karapara tutarı dünya çapında tahmini 50 milyar dolardan başlar. 1995 yılında sadece ABD de 350 milyar dolardan fazla para aklanmıştır. Aklanan miktarlar insan aklının yeteceği düzeyde değildir. Bunu uyuşturucuyla bağlı mali piyasaların, birleşmiş milletler üyesi ülkelerden %90' ının gayri safi milli hasıllarını aştığı söylenmektedir. İngiltere de 1994 yılında 4500 operasyonda 42 milyon sterlin para ele geçirilmiş bunun 14 milyon sterlinine, Hong Kong da ki uyuşturucu kaçakçılarına ait 16 milyon dolara el konulmuştur. Türk uyuşturucu baronları aklama işlemi için Bükreş ve Sofya' yı daha çok tercih etmektedir. CIA hem Kinteks hem Globus''un işlemlerini yürüten şekerli ticaret şirketi ile ilişkisini kendi de itiraf ettiği gibi Sicilya mafyasıyla birlikte hareket etmiş adı geçen şirket sahibi Muhammet ŞEKERCİ 1981 ile 1988 arasında CIA için 25 milyon doları akladıklarını itiraf etmiştir. Aklanan bu para ise Afganistan da ki Rus işgal ordusuna gittiğini de itiraf etmiştir (Booth, 1996, 283-288).

Karapara aklama konusundaki modern mücadele 1974 yılında gerçekleşen ekonomik krizinden sonra başlamıştır. 1974 yılından sonra yaygınlaşma gösteren mafyacılık faaliyetleri gibi karapara kaynakları, ülkeleri güvenlik almaya zorlamıştır. Bunun sonucunda kara para aklamayla ilgili ulusal mücadeleler 1980 yılından sonra başlamıştır. Avrupa konseyi bakanlar komitesi kabul edilen suçlardan elde edilen fonları bir ülkeden başka bir ülkeye transferleri ve mali sistemine girilerek aklama süreci çok önemli düzeyde sorunlara yol açması ve başka suçlara da teşvik edilmesi ve uluslararası düzeyde yayılması sebebiyet vermesinden dolayı Avrupa Konseyi bakanlar komitesi R(80)10 sayılı Tavsiye kararını yayınlamış ve bu alanda yapılan ilk uluslararası belgedir. 1988 yılında Birleşmiş Milletler narkotik madde ve psikoaktif madde kaçakçılığından elde edilen gelirlerin aklanmasına dair cezai işleme bağlanmasını öne sürmüştür. Türkiye 1991 yılında karaparayla mücadele amacıyla oluşturulan FATF(Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force) 'a üye olmuştur. FATF'ın tavsiye kararları göz önünde tutularak yeni yasal düzenlemelerle Mali Suçlar Araştırma Kurulu (MASAK) ve Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu (MSMKK) oluşturulmuştur.

Bu çalışmanın amacı, karapara ve karapara aklama kavramları nelerdir, karapara ile mücadele oluşturulan kurum, ulusal ve uluslar arası alanda ne tür düzenlemeler yapılmış onlar hakkında bilgi vererek aklama suçu ile alınması gereken önlemleri anlatmaktır.

Bu çalışma 6 bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde giriş kısmı yer almaktadır. Çalışmanın ikinci bölümünde ise karapara kavramı ve karaparanın aklanması kavramları açıklanmaya çalışılmış ve tarihsel gelişiminden bahsedilmiştir. Ayrıca karapara aklamanın aşamaları ve en çok kullanılan karapara aklama yöntemleri anlatılmıştır.

Çalışmanın üçüncü bölümünde Karapara Aklama ile Mücadelede Uluslararası sözleşmeler ele alınmıştır. FATF (Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force), Birleşmiş Milletler (BM), Avrupa Konseyi (AK), Avrupa Birliği (AB), Basel Komitesi, İnterpol, Europol, Uluslararası Para Fonu (IMF), Wolfsberg Grubu, Egmont Grubu ve Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Teşkilatı (OECD)'nin çalışmaları anlatılmıştır.

Çalışmanın dördüncü bölümde Türkiye'nin taraf olduğu ikili anlaşmalardan bahsedilmiştir.

Çalışmanın beşinci bölümünde ise Türkiye' de karapara aklama ile mücadelede yapılan yasal düzenlemelerden, Türkiye'de karapara ile mücadelede oluşturulan ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlardan bahsedilmiş, karapara aklamada alınan önleyici tedbirler anlatılmıştır.

Konunun genel hatlarıyla değerdendirilmesi ve karaparanın aklanmasıyla daha etkin bir şekilde mücadele edilebilmesi yönündeki tavsiyeler sonuç bölümünde sıralanmıştır.



2. KARAPARA KAVRAMI, AKLAMA AŞAMA VE YÖNTEMLERİ

2.1. Karapara ve Karaparanın Aklanması Kavramı

Karapara ve karaparanın aklanması kavramlarını ele alırken öncelikle karaparanın ne anlama geldiğini, daha sonra aklama teriminin tanımı üzerinde durulması gerekir.

2.1.1. Karaparanın Tanımı

Suç faaliyetlerinden elde edilen ve paranın kaynağının yasadışı yollardan elde edilen paralara karapara denilmektedir. Yasadışı ekonomi ya da kara ekonomi de karaparayı ifade eder. Genel olarak uluslararası anlaşmalarda suç gelirleri olarak ifade edilmektedir. Anayasadaki 4208 numaralı Kanun'un maddesinde "karapara aklama" ve "karapara " ifadeleri yer almaktadır. 5549 sayılı Kanun'un maddesinde karapara kavramını tanımlarken "suç gelirleri" ve "suçtan elde edilen gelirler" ifadeleri de kullanılmıştır (Üstün, 2008, 44) . Ülkelerin bazıları karaparayı her türlü işlenmiş suçtan elde edilen kazanç olarak algılasalar da, bazı ülkelerse, belli bir süre hapis cezası veya listelenmiş suçlardan elde edilen kazanç, bazı ülkeler ise tarihi eser kaçakçılığı, uyuşturucu, silah- insan kaçakçılığı ve mafya tipi suçlardan elde edilen kazançları karapara olarak saymaktadır. Parayı yasal konumlarına göre ayırırsak (Ergül, 2008, 14):

Ak para: yasal olan ekonomik faaliyetten elde edilen ve vergi dairelerine bildirim yapılmış paradır.

Gri para: yasal olan ekonomik faaliyetten elde edilmiş ancak vergi dairelerine bildirim yapılmamış para olarak tanımlanır.

Karapara: yasal dışı yollardan elde edilmiş ve vergi dairesine bildirilmemiş para olarak tanımlanmaktadır.

2.1.2. Karapara Aklama Kavramı

Kanun dışı yollardan elde edilen kazançların, aklanarak elde edinilmiş hak gibi ortaya konmak istenmesi karapara aklama kavramını ortaya çıkarmıştır. Karaparanın iktisadi tanımını yapacak olursak kanun dışı yollardan elde edilen gelirlerin, değerlerini mümkün oldukça koruyarak, yetkili mercilerin dikkatini çekmeden ve kullanılabilirliğini arttıracak şekilde gizli ya da yasal bir kimlik kazandırarak başka varlık ve kazançlara dönüştürülmesine kara para aklama olarak tanımlanır (Ergül, 2008, 16).

Diğer bir tanım ise suç gelirlerinin bir dizi finansal sistem sürecinden geçirilerek yasa dışı yollarla elde edilen fonlara yasal hale getirilmesi işlemidir. Karapara aklama, suç gelirlerinin hukuka uygun olarak elde edilmiş gibi sunulması ve suç gelirlerine hukuka uygunluk görüntüsü verilmesi işlemidir (Kocasakal, 2000, 13).

Karapara aklama, yasa dışı finansal işlemlerden elde edilen her türlü sermayeyi yasal ekonomik dolaşıma sokmayı amaçlayan tüm finansal ve ekonomik işlemleri ifade eder (Ergül, 2001, 3). Kısaca yasadışı işlemlerden kazanılan para ve parasal değerli varlıkların yasal ekonomik değerlere dönüştürülmesi işlemine karaparanın aklanması denir (Ergül, 1998, 1).

2.1.3. Karapara ve Karapara Aklamanın Tarihi Gelişimi

İlk olarak karaparanın tarihini ele alınmaktadır. Bugünkü anlamda karapara, uyuşturucu maddeler ve psikotrop ilaçlarla mücadele sonucunda ortaya çıkmıştır. Başlangıçta karapara, uyuşturucu ve psikotrop ilaçların satışından elde edilen kazanç olarak tanımlanıyordu. O zamandan beri kara para, çeşitli ülkelerde işlenen tüm önemli suçların geliri olarak ele alındı. 1925 yılında imzalanan Cenevre anlaşması ve 1961 yılında yapılan Tek sözleşmesi ile narkotik maddelerin geniş çaplı olarak yasaklanmasından sonraki yıllarda karaparanın varlığı dünya genelinde bir sorun olmaya başlamıştır. 1974 dünya ekonomik krizi sırasında yayılan uyuşturucu madde kaçakçılığı yoluyla üretilen karapara, uluslararası boyutlara ulaşan ciddi bir sorun haline gelmiş ve mafyacılık örgütlerinin yükselişe geçmesi sonucu karapara üretimi hızla artmıştır (Ergül, 2008, 14-15).

Karapara aklama işleminin tarihine bakacak olursak; Yasa dışı faaliyetlerden elde edilen kirli paraya yasal hale getirme veya karapara aklama işlemi, suç ve suçlulukla aynı tarihi geçmişe sahiptir. Karapara aklama terimi ise oldukça yenidir. Ancak eski dönemlerde de bu hileli yollar bir şekilde, siyasi, ticari yâda hukuki sebeplerle mali transferin varlık veya niteliğinin gizli tutulması gerektiği durumlarda sürekli kullanılmıştır. Tefecilik, Orta Çağ'da Katolik kilisesi tarafından bir suç ve ölümcül bir günah olarak kabul edildi. Ödünç alınan fonlarla ilgilenen alacaklılar ve araçlar, modern gizleme, aktarma ve karapara aklama stratejilerinin öncüsü olan çok sayıda uygulama keşfettiler. Amaçları alınan faizleri görünmez kılmak ya da farklı bir görünüm vermektir (Ergül, 2001, 4-5).

Karapara teriminin İngilizce karşılığı Money Laundering kelime Amerikan kökenli olup basında kullanılması ABD'de 1973-74 Watergate davası soruşturmasına kadar gitmektedir. 19 Nisan 1973'te Guardian gazetesi, Meksika'da 200.000 doların amlandığını ve Cumhuriyetçi Parti'nin kampanyasında kullanıldığını bildirmiştir (Ergül, 1998, 2). Diğer bir görüşe göre aklama teriminin ortaya çıkışı 1920'li yılların Şikagosuna kadar dayanmaktadır. O yıllarda yerel bir mafyanın kasası olarak bilinen Al Copene, zenginliğini yasadışı yollarla gizlemek için Chicago'da ödemelerin yalnızca madeni para veya nakit olarak yapıldığı bir otomatik çamaşırhaneler zinciri kurmuştur (Robinson, 2003, 17). Temiz bir hikaye ama gerçek değil. Karapara aklama, yapılan faaliyeti mükemmel bir şekilde tasvir ettiği için bu lakap verildi. Her akşam mafya faaliyetleriyle kazanılan karapara çamaşırhanenin günlük gelirine ekleniyor ve deftere

işleniyor. Neticede kirli para, işletmenin temiz parasına karışıyor. Böylece lekeli para, IRS (Internal Revenue Service - İç Gelir Servisi)'ye bildirilmeden önce temizleniyor veya yasallaştırılmış oluyor (Robinson, 2003, 17). Buradan şunu söylemek gerekirse karapara aklama işleminin aşamalarını çamaşır yıkamaya benzetilmiştir.

Bununla birlikte, yasadışı uyuşturucu kaçakçılığının artmasıyla birlikte, kelime uluslararası beğeni topladı, Özellikle 1980'lerde, Güney Amerika kokaininin tanıtılmasıyla. Suç tarihinde hiç bu kadar büyük miktarlar keşfedilmemişti. Floridalı bir muhasebeci olan Ramon Millam Rodriguez, Mayıs 1983'te Panama gezisine çıkarken yakalandı ve çantasında 10 milyon dolar bulundu. Pensilvanya'da, bir kokain satıcısının evinden 42 milyon dolarlık küçük banknotlara ve Amerika sınırından Kanada'ya geçmeye çalışan Kolombiyalıların arabalarında bulunan 300.000 dolardan 1.3 milyon dolara el konuldu. 1984 yılındaki ünlü pizza bağlantı olayında, ABD'deki bir pizza zincirinden İtalya ve İsviçre'ye uyuşturucu parası olarak 60 milyon dolar gönderilmişti. İtalya'da bugün bile birçok pizza dükkânının yerel mafya için pek gözde bir para çıkış yeri olduğu bilinmektedir. Böylelikle suça yeni bir boyut eklendiği görülmüş, söz konusu miktarlar akıllara durgunluk verdiği görülmüş, ve böylece Polis sözlüğüne Narko dolar deyimi girmiştir (Bresler, 1993, 258). Basında karaparanın yıkanması tabiri kullanılsa bile dilimizde aklama terimi kanunda kullanılmaya başladıktan sonra tam yerleşmiştir.

2.2. Karapara Aklama Aşamaları

Karapara aklanma işlemi 3 aşamada anlatılmaktadır. Bu aşamalar bir kirli çamaşırın, çamaşır makinesinde yıkanmasına benzetilerek açıklanmıştır. Birinci basamakta kirli çamaşır makineye koyulmakta (yerleştirilme), ikinci basamakta kirli çamaşır makinde yıkanmakta (ayırışma), üçüncü basamakta ise kirli çamaşır temizlenmiş bir şekilde çamaşır makinesinden çıkarılmaktadır (bütünleşme).

Her karapara aklama durumunda bu aşamaların üçünün de gerçekleşmesi zorunlu değildir. Bazı aklama işlemlerinde aşamaların ikisi veya üçü tek işlem de gerçekleştirilebilir veya bazı işlemler gerçekleşmeden kara para aklama işlemi tamamlanabilir. Bu işlemler, aklanacak ülke, finansal fırsatlar ve aklayıcıların diğer işlemleri dahil olmak üzere çeşitli faktörlerden etkilenebilir (Çelik vd., 2000, 65).

2.2.1. Yerleştirme (Placement) Aşaması

Bu aşama suç eylemlerinden kazanılan gelirlerin nakit şeklinden kurtararak finans sistemi içine sokulma aşamasıdır. Yasadışı yollardan kazanımı sağlanan büyük miktardaki nakit kazançların fiziki olarak mali sisteme girmesi işlemine denir. Ancak ihtimali düşükte olsa, kaynağı suç gelirlerinden olan kazanç nakit halinde değilse bu aşamaya gerek duyulmaz. Buradan şunu söyleyebiliriz bazı karapara aklama yöntemlerinde yerleştirme aşamasına gerek duyulmayabilir (Ergül, 1998, 3).

Bu noktada suçlunun genel amacı suçtan elde edilen geliri nakit olarak geri almaktır. Para, özellikle narkotik madde ticareti olmak üzere kara para üreten diğer suçlarda genellikle nakittir. Sonuç olarak, kredi kartlarının, çek uygulamalarının ve diğer gayri nakdi araçların kullanıldığı günümüz toplumunda, nakit para dikkat çekecektir. Bu durumda karapara aklayıcılar, mutabakat aşamasının hızlı bir şekilde tamamlanabilmesi için bu tür tekniklerin yaygın olduğu, nakit ve kayıt dışı ekonominin yaygın olarak kullanıldığı ülkeleri tercih etmektedir. Başka bir deyişle, çok sayıda finans kurumu aracılığıyla veya perakende olarak elde edilen büyük meblağlardan. satıldığı ülkeden döviz kaydırarak ekonomiyi bağımlılık yapan uyuşturucudan temizlemek mümkündür. Nakit, ülkenin finansal sistemine banka mevduat hesapları, ödeme emirleri veya finansal kurumlar söz konusu olduğunda banka havalesi işlemleri yoluyla girer. Örneğin karapara yerel bir bankaya yatırılır. Para yerli bir bankadan yabancı bir bankaya aktarılır ve karapara kredi kartı olarak kullanılır (Ergül, 2001, 9).

Fonlar, kaçakçıya ve güvenebileceği veya korkutabileceği aile üyelerine hayat sigortası satın almak için kullanılır. Sanat eserleri, nakit karşılığında mücevher, antika, pahalı otomobiller, mevduat, bono ve hisse senedi gibi finansal araçlara da dönüştürülebilir. Lüks eşyalar satın alınabilir ve satılabilir. Gayrimenkul satın alınabilir, Casino Chipleri özellikle eğlence ve turizm sektörlerinden satın alınabilmektedir (Bresler, 1993, 261-262).

2.2.2. Ayırıştırma (Layering) Aşaması

Fonun kaynağının kara olduğunu gizlemek için bu noktada çok sayıda ve karmaşık finansal işlemler yaparak paranın izini sürmesini ve bulunmasını imkansız hale getirmek ve kaynaktan mümkün olduğu kadar fazla gelir elden çıkarmak gerekir. Bankacılık sistemine yerleştirme aşamasında para girerse, sistemin olanaklarından yararlanılarak paranın aktarılması ve kaynağından çıkarılması nispeten basit olacaktır. Paranın kaynağından çekilmesi bu seviye için sıklık, karmaşıklık ve hacim açısından birçok yasal işlemlere benzemektedir. Bu yöntemin kontrol mekanizmasından kurtulmaya çalışılmaktadır.

Bu aşama karmaşık bir bankacılık bürokrasisini zorunlu kılmaktadır. Para, küçük meblağlara bölündükten sonra finansal sisteme girer. Para daha sonra şüphe uyandırmamak için bankadan bankaya ve bazen ülkeden ülkeye kısa sürelerle aktarılır ve bazen başka tutarlarla birleştirilir (Booth, 1996, 284).

Aklayıcılar artık yeterli finansal ve ticari altyapıya sahip herhangi bir yeri seçebilir. Aklayıcıların bu noktada tercih ettikleri yöntemler, havale veya çek yoluyla ulusal veya uluslararası ödemelerin yanı sıra elektronik fon transferleridir.

Hesap hareketlerini hızlandırmak ve etkili bir şekilde kaynağından ayırmak için bu aşamada çok gelişmiş veya karmaşık özel teknikler kullanılır.

SWİFT (Dünya Bankalararası İletişim Sistemi) bu tekniklerin en sık kullanılanıdır. İşlemin niteliği, SWİFT mesajlarındaki bazı tamsayılar tarafından belirlenir. Para transferleri Mt 100s veya Mt 200s ile gösterilir. Örneğin Mt 700'ler, doğrulanmış bir kredinin işaretidir. Mesaj, tarih, para birimi, para miktarı ve işlem sahibi alıcının adresini içerir. Sistemin gizliliği yoktur. Ancak bu hızlı hareket eden parayı yakalamak ve hesaplara ilgili çok az iz bırakan hızlı mesajı deşifre etmek son derece zordur. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki en önemli elektronik fon transfer sistemi olan CHİPS sistemi gibi benzer araçlarda kullanılmaktadır (Ergül, 2001, 9).

Yüzlerce hesaba yayılmış bölünmüş paralar daha sonra belirli bir fon setinde yeniden birleştirilir ve ayırıştırma tekniği sayesinde onları manipüle eden kuruluşların isteklerine göre tamamen özgürce kullanabilirler (Ergül, 1998, 5).

2.2.3. Bütünleştirme (Integration) Aşaması

Bütünleştirme aşaması, yasadışı kazançların tamamen yasal ekonomi sistemine entegre edildiği noktadır. Bu noktaya gelmeden önceki aşamaları başarıyla tamamladıktan sonra artık suç gelirleri finansal sisteme girmiş demektir (Mavral, 2003, 63). Artık çoğunlukla gizli olan para, meşru işlere, gayrimenkullere, tahvillere ve bonolara yatırılmakta ve böylece yasal fonlara karıştırılmaktadır.

Bütünleştirme aşaması paranın ekonomik sisteme ait olduğunu adeta belgeler niteliktedir ve ayrıca bu aşamada artık kara paranın gizlenmesi, şekil değiştirmesine gerek kalmayacaktır. Karapara bulunduran insanlar artık bunu istediği gibi kullanabilecek yasallaştırabilecektir. Karaparanın kaynağı konusunda ele alınabilecek bir durum kalmadı. İstenilirse yasal beyanda bulunulabilir (Çelik vd., 2000, 81). Her durumda normal bir süreç görüntüsü elde edildiği için böyle bir açıklamaya gerek yoktur.

Para istikrarsız bir ekonomide veya az yatırım fırsatı olan bir yerde elde edilirse, aklayıcı fonları başka bir yere yatırmayı seçebilir.

Belçika Mali İstihbarat Biriminin (CTIF) verilerine göre, 2001 yılında kara para aklama şüphesiyle savcılıklara sunulan dosyaların yüzde 6'sı bu aşamadaydı (Ergül, 2008, 24).

2.3. Karapara Aklama Yöntemleri

Karapara aklamaya karşı mücadele, uluslararası kanun uygulayıcılar için büyük bir başarı gibi görünse de, aklayıcılar her zaman yetkililerin bir adım önünde olmuştur. Bureau of Combating Narcotics tarafından yayınlanan bir dergiye göre, karapara aklama teknikleri yalnızca hayal gücüyle sınırlıdır. Şimdiye kadar yaklaşık 180 yöntem keşfedildiği belirtilmiştir (Ergül, 2008, 30).

En bilinen yaklaşım, karaparanın fiziksel olarak kazanıldığı ülkeden başka bir ülkeye transfer edilmesidir. Bu şekilde fonların, döviz kontrolü olmayan ve tercihen

bankacılık sistemi gizliliği olmayan diğer ülkelere fiziksel olarak taşınmasıdır. Fonlar, yabancı ülkelerde serbestçe kullanılabilen bir bankaya veya başka bir finansal sisteme yatırılacaktır. Sonuç olarak, fonlar normalde küresel finans piyasalarında dolaşan yasal kaynaklı fonlarla karışacaktır (Ergül, 1998, 8).

Karapara aklamak için finansal piyasalar ve bankalar kullanılmaktadır. Banka kullanmayan karapara yaratıcıları, amaçlarına başka yollarla ulaşırlar. En önemlileri altın, döviz, değerli metaller ve gayrimenkul yatırımlarıdır. Aklamamanın bir başka şekli de banka dışı kişi ve kurumlara başvurmaktır. Kredi kartı şirketleri, çek bozduran kuruluşlar ve şahıslar örneğin American Express ya da Western Union gibi para transferi yapan kurumlara başvururlar.

Karapara aklama, Meksika gibi çeşitli ülkelerde gerçekleşir. Ülkenin gelişmiş turizm sektörü bu amaçla kullanılmaktadır. Bu amaçla turizm dünya çapında giderek daha popüler hale gelmektedir. Her yıl sahil işletmelerine, ekonomiye, perakende alışveriş merkezlerine ve diğer ticari faaliyetlere yapılan yatırımlar yoluyla milyarlarca dolar aklanıyor. Tarif edilen bu ticari girişimlerden biri de Punta Diamante, Guerrora, Meksika'daki turizm tesisleridir. Çok sayıda yatırımcıya göre, bu yer tamamen uyuşturucu satışlarıyla finanse edildi. Karayip adalarında önemli bir turizm merkezi olan Aruba'nın tüm zenginliğini Sicilya mafyasına borçlu olduğu ve adanın kendisinin de onlara ait olduğu söyleniyor. Bu tür meşru yatırımlarla, kara para baronları medeniyet dokusuyla kaynaşmış gibi görünmektedir (Booth, 1996, 287).

Karapara aklama, milyonlarca ülkeyi ve karışık bir parasal işlem gerektirir. Bir suçlu avukatından kendisini yerel bir suçtan kurtarmasını istediği gibi, kara paracılar da özellikle uyuşturucu alanındakiler, genellikle serbest borsacı olarak çalışan aklayıcıları ararlar, ve aklayıcılar bir bedel karşılığında her zaman hizmete vermeye hazırdırlar.

Karapara aklayıcılar son derece üretken ve bilgili muhasebeciler, bankacılar, avukatlar veya işletme sahipleridir. Sağlam bir profesyonel geçmişe veya önemli bir iş deneyimine sahipler ve çoğunun suç geçmişi bulunmamaktadır. Hizmetlerinin karşılığı olarak aklanacak toplam meblağın %4'ü ile %20'si arasında değişen bir komisyonla tazmin edilirler. Onlara ikramiye vermek de yaygın bir uygulamadır (Booth, 1996, 283).

Suç örgütleri karapara aklamak için her gün yeni yöntemler geliştirmekte ve bu gelişen yöntemler anında diğer kuruluşlara duyurulmaktadır. Aklama artık İsviçre veya Bahamalar gerektirmemektedir. Para, değerli evraklar ve elektronik veriler dakikalar içinde dünyayı dolaşacak. Suçlayıcı kayıtlar da kolayca silinebilir. Karapara aklama artık tek yönlü bir yol değil, bir döngüdür. Yurt dışından alınan para, sonunda bir şekilde ülkeye geri döner. Sonuç olarak, suç örgütleri artık banka soymaktansa banka sahibi olmayı tercih ediyor.

Hayal edilemeyecek kadar çok olan aklama yöntemlerinden en çok tercih edilenleri aşağıda belirtilmiştir.

2.3.1. Şirinler (Smurfing) Yöntemi

Bu yöntem yapılırken parayı küçük miktarlara bölerek ve birden çok bankaya yatırarak yapılır. Şüphe uyandırmamak adına yapılan işlemlerde bankaların ayrı ülkelerde bulunmasında fayda vardır. Ayrıca nakit ödeme ile tahvil, hisse senedi, senet, seyahat çeki vb. satın alabilirsiniz. Floridalı yatırımcılar bu işi yapanlara lakap takmışlar. Çünkü bu kadar çok parçaya bölünmüş bir miktarı pek çok farklı yüzeye sermek, şirinler çizgi filminde olduğu gibi küçük bir insan ordusu gerektirir (Booth, 1996, 284). Örneğin, bir bankaya veya şubelerinden birine 20 kişi 9.000\$ yatırırsa, her gün 180.000\$ yatırılmış olur. Aynı işlemin aynı kişiler tarafından başka bankalara da yapılması durumunda finansal sisteme bildirimde bulunulmasına gerek kalmadan 10 gün sonunda bankaya 3.600.000\$ yatırılacaktır. Paranın bu şekilde finansal sisteme dahil edilmesi ile yerleştirme aşaması tamamlanmış olur. Bu şekilde sisteme dahil olan para; kasiyer çekleri fiziki veya elektronik olarak yurt dışına çıkarılabilmektedir (Çelik vd., 2000, 75).

Bu yöntemin amacı, sürekli bilgilendirme ve kimlik tespiti yükümlülüğüne ilişkin olarak ülkeler tarafından konulan yasal sınırlar içerisinde işlem yaparak, söz konusu işlemlerin sürekli bilgilendirme veya kimlik tespiti kapsamında yetkili kurumlara bildirilmesini engellemektir (Özortak, 2005, 18).

Örneğin, sürekli raporlama yükümlülüğü sistemini benimseyen ve uygulayan Amerika Birleşik Devletleri'nde, 10.000 doları aşan nakit işlemler raporlama gerekliliklerine tabidir. Bu tutarı aşan büyük meblağlar, havale vb. herhangi bir işleme konu olur olmaz ilgili mercilerin dikkatini çekecektir. Sonuç olarak, karapara aklamak isteyen kişiler tespit edilmemek için 10.000 doların altında birçok işlem yapacaklardır. Bu, eylemlerinin ilgili makamlara bildirilmesini önleyecektir. Türkiye'de 12 milyar TL'yi aşan birçok işlem kimlik tespitine tabidir. Gayri meşru bir kaynaktan karapara aklamak isteyenler, işlemlerini 12 milyar liranın altında tutacaktır (Kaçar, 2004, 38).

2.3.2. Parçalama (Structuring) Yöntemi

Bu yöntem işlemleri mali sisteme bildirmekten kaçınmak ya da iz bırakmamak amacıyla kullanılmaktadır. Yüksek tutarlı işlem küçük miktarlara dayanan çok sayıda işlemlere bölünür. Bu işlem şirinler yöntemine benzemektedir ancak şirinler yönteminden farklı olarak çok sayıda insanla değil az sayıda insanla ve zaman alan bir süreçle yapılmaktadır. Yani kişi sayısını artırmak yerine işlem sayısını artırarak bildirimden kaçınmak mümkündür.

Bir ülkedeki örnek olaya bakacak olursak 29 milyon dolarlık bir işlem ekvatora transfer edilerek aklandı. Transfer işlemi sırasında işlenen 40.000'den fazla işlemle işlem başına ortalama 600 ABD doları ödemeye dayanmaktadır (Çakıcı, 2013, Aktaran, Kaptangil, 2017, 35).

2.3.3. Vergi Cennetleri (Kıyı Bankacılığı Off- Shore)

Vergi cennetleri, özellikle off-shore bankacılık ve paravan şirketler aracılığıyla kara para aklamanın basit ve yaygın olduğu yerlerdir. Off-shore bankacılık, yurt dışından sağlanan fonların duruma göre ülke dışında veya ülke içinde kullanılması, uluslararası yasal para birimlerinin fon fazlası olan merkezlerden fon açığı olan merkezlere transfer edilmesi, genellikle serbest bölge niteliğindeki merkezlerde faaliyet göstermesidir. Bu bankacılık sistemi mali ve hukuki fayda sağlayan çalışma koşullarının sunulduğu ancak yasal düzenlemelerin sunulmadığı bir bankacılık türüdür. Kıyı bankaları özel banka değiller ama diğer bankalar gibi mevduat kabul ediyorlar, kredi veriyorlar ve güvene dayalı işlemler yapıyorlar. Ancak bu bankalardaki mevduatlar devlet tarafından garanti edilmemektedir (Bahtiyar, 2000, 196).

Kıyı bankaları yerleşik oldukları ülke para birimi dışındaki para birimleri ile ve yurt dışında yerleşik kişi veya kuruluşlarla işlem yapabilirler. Yurtiçi mali piyasalar için geçerli olan düzenlemelerin, sınırlamaların ve kontrollerin çoğu onlar için geçerli değildir. Faiz oranları herhangi bir zamanda belirlenebilir. Gizlilik fikri kesinlikle korunur. Dolaysız vergi sayılan gelir ve kurumlar vergileri kaldırılmakta veya çok düşük seviyelere çekilmektedir (Levi vd, 37).

Açık deniz bankacılığının geleneksel bankacılığa göre birçok avantajı vardır. Örneğin, yatırılan para, hukuka aykırı muhasebe sistemleri aracılığıyla dışarıdan yatırılmış gibi görünse bile, para her zaman yatırımcının kullanımına açıktır. Diğer bir avantajı da artık mevduat için Merkez Bankası'na yasal yedek akçe yatırmak zorunda kalmamalarıdır. Tasarruf mevduatı sigorta fonuna katkı sağlamazlar. Ortalama bir insandan daha yüksek faiz oranları ödedikleri için daha fazla para kazanırlar. Hesaplar yurt dışında saklandığından Hazine, Sermaye Piyasası Kurulu, Merkez Bankası gibi kuruluşların denetimine tabi değildir. Bu zorunlu yükümlülükleri ortadan kaldırarak bilanço kazançlarını artırır.

Merkez Bankası, Sermaye Piyasası Kurulu, Hazine gibi kurumların denetim yapamamaları sonucu yetki ve güven kaybetmeleri nedeniyle devlet bu bankalar yüzünden önemli kayıplara uğramaktadır. Faiz yurt dışından kazanılmış gibi görüldüğü için finans departmanı vergi tahsil edememektedir (Kızılot, 1999, 45).

Eksikliklerine rağmen, vergi cenneti ülkeler mahremiyet, siyasi istikrar, düşük vergilendirme, modern iletişim seçenekleri ve sermaye hareketlerinde tam özgürlük sağlar. Uzman personel gibi gerekli altyapı ve tesisler sayesinde dünya ekonomisinde önemli rol oynamaya devam etmektedirler (Errico ve Musalem, 1999, 5).

2002 yılından günümüze saptanan off-shore'lar aşağıdaki tablo 1 de belirtilmiştir.

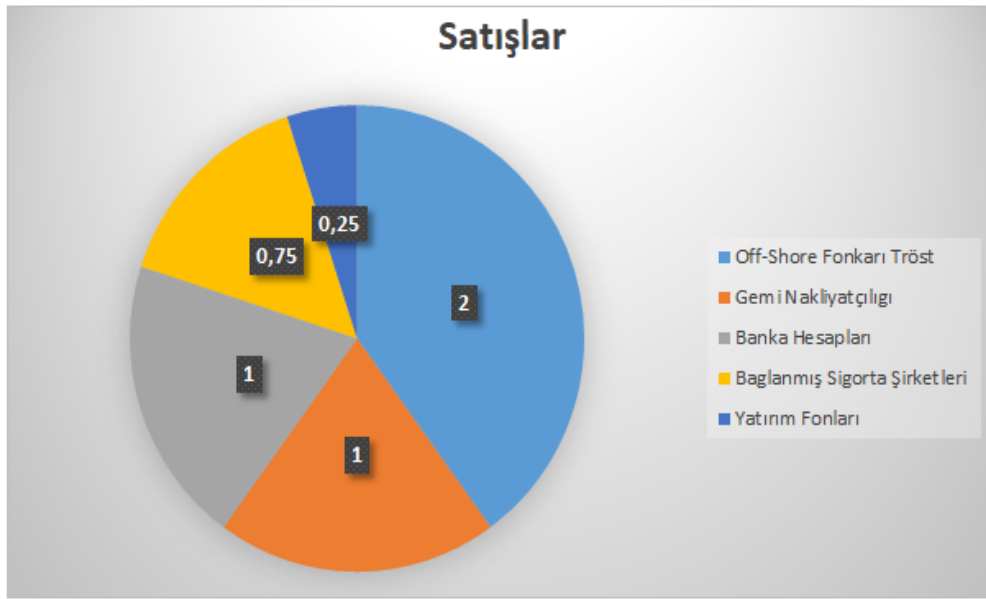
Tablo 2.1: Off-Shore Ülkeleri ve Sayıları (Yılmaz,2006, 15).

<i>ÜLKE</i>	<i>OFF-SHORE SAYISI</i>
Angullia	2
Antigua and Barbuda	21
Aruba	2
Bahamas	305
Barbados	55
Belize	7
İngiliz Virgin Adaları	13
Cayman Adaları	580
Kosta Rica	44
Lucia	1
St. Vincent & The Grenadines	15
Turks and Caicos	12
Uruguay	2
Cyprus	200
Luxembourg	1
Malta	500
İsviçre	32
KKTC	1
Botswana	51
Mauritius	11
Madeira (Portugal)	27
Tunus	12
Labuan (Malaysia)	53
Singapore	59
Cook Adaları	25
Nauru	400
Samoa	8
Vanuatu	55

Örnek verecek olursak bir vergi cenneti olan Jersey'deki uygulamalar, yukarıda özetlenen vergi cennetlerinin faydaları görülmektedir. Jersey, 88.000 nüfuslu, İngiltere ve Fransa yakınlarındaki 72 kilometrekarelik bir ülkedir. Demokratik olarak seçilmiş bir başkan ve İngiliz Kraliyetinin bir temsilcisi ile ekonomik ve politik olarak istikrarlı. Jersey Adası'nda iş kurmak oldukça basittir ya da kurulu işletmeleri 1.500-2.000 £ karşılığında satın alarak ve saniyeler içinde işletme sahibi olmak mümkündür. Bir iş kurmak için adaya seyahat etmeye gerek yok. Londra merkezli danışmanlık firmaları bu işlemleri 8-10 gün içerisinde tamamlamaktadır. Yerleşik işletmeleri satın almak zaman gerektirmez. Bir şirket kurmak veya satın almak istiyorsanız, adada bir iş yeri açma zorunluluğu yoktur. Banka hesaplarında veya şirket belgelerinde vakıf ve limited şirket kurucuları ile şirketten kazanç sağlayacak kişilerin adlarının yer alması da zorunlu değildir. Jersey'de ikamet eden kişiler ve burada kurulan işletmeler %20 oranında gelir vergisi öderler. Jersey'de gelir vergisine tabi olan şirketler, temettü gelirleri üzerinden stopaj vergisi ödemek zorunda değildir. Ayrıca, sermaye kazançları, intikal ve intikal işlemleri, satış ve cirolar vergilendirilmemektedir. Diğer birçok ülkeye kıyasla, gümrük

oranları oldukça düşüktür. Devredilen hisse senetleri, çekler ve diğer yasal belgeler üzerinde damga vergisi yoktur (Kızılot, 1999, 172).

Büyük meblağlar vergi cenneti off-shore bankalarında tutuluyor. Bu bölgelerde şubeleri bulunan çok uluslu kuruluşlar arasında Citibank, Chase Manhattan, Swiss Bank and Trust Corporations, Schrodes, Midland ve Barclays bulunmaktadır. En son tahminlere göre (1998), yaklaşık 60 off-shore merkezde bulunan 4000 bankanın toplam 5 trilyon USD mevduatı bulunmaktadır (www.rense.com, 24.04.2020). Miktarın büyüklüğünü vurgulamak için, Aralık 1991'de küresel merkez bankası rezervlerinin yaklaşık 1 trilyon USD olduğunu hatırlamakta fayda vardır (24.04.2020, www.canaktan.org.). Bu fonların ayrımı aşağıdaki Grafik 2.1 de belirtilmiştir.



Grafik 2.1. Off Shore Fon Miktarları(trilyon dolar) Kızılot,1999,172

Grafik 2.1 de ki rakamlara diğer kurumsal fonlar ve fonlar da dahil edildiğinde toplam 10-12 trilyon dolara ulaşıyor (Odabaşı, 1999, 33, Aktaran, Yılmaz, 2006, 16). Resmi kaynaklara göre, Eylül 1998'de uygulanması planlanan ancak sonraki hükümet tarafından Ağustos 1999'dan itibaren üç yıl süreyle askıya alınan mali dönüm noktası açıklaması ve grafik 1 belirtilen rakamlar sonucunda yaklaşık 5 milyar dolarlık bir fon denizaşırı ülkelere kaçırılmıştır. Bu yol, özel finans kuruluşları ve Türk finans sektörü tarafından da keşfedilmiştir. Türk bankalarında tutulan toplam mevduat miktarı sürekli artmakla birlikte, bunun dörtte birinin Off-Shore'da tutulduğu tahmin edilmekte olup, Off-Shore'larda Türkiye menşeli mevduatın şu anda 5-8 milyar dolar tutarında olduğu tahmin edilmektedir (Odabaşı, 1999, 32, Aktaran, Yılmaz, 2006, 16-17).

Vergi cennetlerinde bulunan bankalar veya paravan şirketler kara para aklamak için kullanılmaktadır. Suçlular doğrudan veya işbirlikçiler aracılığıyla bankalar oluşturabilir. Sır saklama avantajından dolayı söz konusu bankaların ve paravan

firmaların ortaklık yapıları ifşa edilememektedir. Bir sınır ötesi banka bulunduğu ülkeden tüm bankacılık işlemlerini yapabilir ve dünyanın herhangi bir yerine para gönderebilir. Vergi cennetleri, belirtilen nedenlerle karaparanın aklanmasının önlenmesinin önündeki en önemli engel niteliği taşıyan yerlerdir.

2.3.4. Paravan – Hayali Şirketlerin Kullanılması

Paravan şirketler, yalnızca gösteriş amacıyla veya gerçek anlamda faaliyet gösteren şirketler dışında, ticaret veya üretimle uğraşmayan, ancak genellikle sınır ötesi ülkelerde oluşturulan şirketlerdir.

Bu paravan işletmelerin oluşturulmasının en büyük nedeni, ayırıştırma aşamasındaki fon transferlerinin inceleme boyunca izlenmesini zorlaştırmaktır. Başka bir deyişle, bu firmalar fonları birinden diğerine transfer etmek için kullanır, bu da takibi zorlaştırır.

Şirket devirlerinin bir sonucu olarak paravan şirket, anonimliği güçlendirmek ve izlemeyi zorlaştırmak için gerçek yasal işlemlere başvurabilir (Çelik vd., 2000, 80):

- Paravan firma kağıt üzerinde görünen kârdan ziyade çok kazançlı bir iş gibi gösterilerek kara para kasaya konur ve bu paranın vergisi ödenerek yasallaştırılır.
- Paravan şirket, yüksek veya düşük kar marjları ile çok sayıda işletme, gayrimenkul veya değerli evrak satın alır. Bu yatırımlar, kasıtlı spekülasyon ve kağıt satın almalarla değerlendiriliyor gibi görünür ve vergilendirme yoluyla karapara aklanmış olur.

2.3.5. Oto Finans Borç Yöntemi (Loan-Back)

Off-shore merkezlerine mevcut finansal kuruluşlar aracılığıyla teslim edilen para, oto finans borç yöntemi kullanılarak kredi olarak sahibine iade edilir. Aşamalar aşağıda anlatıldığı gibidir (Masaka, 23.07.2020, masak.hmb.gov):

1. Karapara aklamak isteyen kişi offshore merkeze gider ve parayı orada bulunan A bankasına yatırır (dilerse bu parayı başka bir ülkedeki B bankasına aktarabilir).

2. Daha sonra kendi ülkesindeki C bankasına başvurur ve A (veya B) banka hesabını teminat olarak kullanarak kredi talebinde bulunur.

Bu kişi de C Bankasından kredi almaktadır.

3. Krediyi istediği yatırımı yapmak için kullanır (örneğin otel alabilir vs.).

4. C bankası kredisini geri ödemez. Banka C, borcu için teminat vermesi karşılığında bu kişinin A bankasındaki (veya B) fonlarına el koyar. Sonuç olarak bu kişinin parasının aklandığı algılanır.

2.3.6. Döviz Büroları

Çoğunluğu nakite dayalı olan ve birçok ülkede yerleşik olan bu kurumlarda para bozdurulmaktadır. Bu sistemin suistimale açık yönleri vardır. bunlar aşağıdaki gibidir (Aksakal, 2008, 32):

1. Eldeki parayı suç gelirleriyle değiştirerek geliri bir ölçüde kaynağından koparabilir.
2. Küçük notlar, daha büyük faturalar veya başka herhangi bir nakit ile değiştirilebilir.
3. Nakit karşılığında seyahat çeki, euro çeki ve kişisel çek gibi parasal araçlar düzenleyebilirler.
4. Ülkemizde durum böyle değilken, diğer ülkelerdeki bazı döviz büroları para transferi yapabilmektedir.
5. Denetimlere ve muhasebe kayıtlarına tabi olmadıkları için önemli faydalar sağlayabilirler.
6. Döviz büroları sahibi olmak, banka sahibi olmaktan daha kolaydır. Örneğin Birleşik Krallık'ta esasen böyle bir yöntem yoktur. Döviz büroları, suçludan alınan parayı onun adına açılan bir banka hesabına yatırıp oradan taşıyarak suçlularla çalışabilir ve karaparanın aklanmasına yardımcı olabilir.

2.3.7. Kumarhaneler, Gazinolar ve Şans Oyunları

Kumarhaneler, suç örgütlerinin karapara aklamaları için en uygun yerlerdir. Kumarhaneler, nakit halinde bulunan paranın çok ve büyük miktarlarda kullanıldığı, kredi açılabilirdiği, kiralanın kasa hizmetinin verildiği ve birçok fon değişiminin yapıldığı yerlerdir (Ergül, 2008, 29). Bu sebeple suç örgütleri bu tür işletmelerde şirinler yöntemini kullanarak çok sayıda kişiye bildirim sınırının altında hesap açarlar. Çok sayıda insan olması sebebiyle bu işletmelerin denetimi zordur. İşletmeler bu kişilerden biri diğerlerinin hesaplarını kumarda kazanan taraf gibi göstererek kendi üzerlerine alır ve böylelikle karapara aklanmış olur (Mavral, 2001, 72).

Karapara aklayıcılar, kumarhanelerden kumar çipleri satın alır ve geri dönüşün çek şeklinde yapılmasını talep eder, çünkü karapara aklama, çeklerin diğer ülkelerdeki kumarhanelerin şubeleri aracılığıyla çoğaltılmasıyla sağlanır ve bu da paranın izlenmesini zorlaştırır. Bir diğer aklama şekli at yarışı, sayısal loto, milli piyango vb gibi şans oyunlarıdır. Milli piyango ya da at yarışı olarak bilinen yarışta örneğin altıyı bilen kişinin kuponları daha yüksek fiyata satın alınır ve böylece aklama işlemi gerçekleşmiş olur. Bunun yanı sıra bir çok talih oyunu oynanarak aklama işlemi gerçekleştirilir (Çalışkan, 2008, 262, Aktaran, Arıcan, 2010, 151).

Örneğin, Las Vegas'ta kumarhaneler işlem hacmi nedeniyle denetlenmiyor ve bu fırsatı değerlendiren karapara aklayıcılar, bu kumarhanelerden kuryeler aracılığıyla fiş

satın alıyor ve ardından fiş karşılığında çek alarak karapara aklıyor. Paranın nereden geldiği sorulduğunda, kumar yoluyla yasal olarak kazanıldığı iddia edilecek ve bu şekilde karapara aklanmış olacaktır (Güner, 2003, 254).

2.3.8. Sahte veya Yanıltıcı Fatura –(Hayali İthalat, İhracat)

Naylon fatura olarak da bilinen sahte veya şişirilmiş bir fatura, yasa dışı yollardan para kazanmak ve karapara aklamak için de kullanılmaktadır. Bu faturaların birçok işlemde kullanılması aklanan karapara miktarını artırmakta ve paranın takibini zorlaştırmaktadır (Şüpheli İşlem Bildirim Rehberi, 7).

Karapara aklama, sahte veya yanıltıcı evrakların kullanıldığı düzmece ihracat işlemleri yoluyla da gerçekleştirilebilir. Sonuç olarak, gerçek değeri çok düşük veya hiç olmayan bir ürün, ihracat olarak gösterilerek uygun bir fatura oluşturulur ve yurtdışında suç yoluyla elde edilen gelir, daha sonra ihracat geliri olarak gösterilerek yurda getirilebilir. Aklama, örneğin fiili değeri iki yüz bin dolar olan ürünler için bir milyon dolarlık fatura düzenlenerek gerçekleştirilir (Dönmez, 2010, 37).

Bu şekilde faturalar oldukça düşük veya oldukça yüksek olarak gösterilir ve tutarsızlık parayı açıklamak için kullanılır. Karapara aklamak isteyenler, düşük değerli bir mal veya hizmetin değerinin olduğundan daha yüksek olduğunu gösteren sahte bir faturaya veya aklanan miktara eşdeğer bir sahte faturaya sahip olabilir, ancak ikinci durumu tespit etmek daha zordur. Basit olduğu için risk büyüktür. İlk seçenek tercih edilir çünkü ortaya çıkarılması daha zordur. Ödenen tutar, sahte veya faturayı düzenleyen firma tarafından hesaptan çekilir (Ergül, 1998, 18). Aynı şey ithalat için de geçerli olup bu sefer ülkenin suç gelirleri ithalat karşılığında ülke sınırları dışına çıkarılmaktadır.

2.3.9. Fonların Fiziken Ülke Dışına Kaçırılması (Currency Smuggling)

Bu yaklaşım, karaparanın kazanımı sağladığı ülkeden, o ülkedeki katı kuralları sebebiyle paranın fiziki olarak gözetimin olmadığı, yani işbirliği için erişilebilir kuruluşların olduğu başka bir ülkeye transfer edilmesini içerir. Açık deniz merkezleri, bu tür fonlara yatırım yapmak için ideal yerlerdir. Para fiziki olarak ülkeden çıkarılsa bile yine nakittir ama kaynağından bir ölçüde uzaklaşmıştır. Daha sonra bir dizi ülkeyi dolaşarak ve transfer edildiği ülkede bir dizi operasyon gerçekleştirerek geldiği ülkeye iade edilebilir.

Ülkemize yapılan para transferleri ise sınırdan nakit havale ile yapılmaktadır. Ancak bunun nedeni, bazı ihracatçı ülkelerdeki bankacılık kurumlarının yetersiz veya aşırı yüksek komisyonlarla faaliyet göstermesidir. Bu ülkelerde bulunan bankaların %30'a varan komisyon aldıkları belirlendi. Ayrıca, ihracat geliri olarak ifade edilen ve

fiziki olarak sınırdan getirilen miktarların yanı sıra beyanların doğruluğu da incelenmelidir (Mustafaoglu, 2010, 31).

2.3.10. 900'lü Hatlar

Karapara aklamak için geliştirilmiş bir başka yöntem ise 900'lü hatların kullanılmasıdır. Bu yöntem şu şekilde işlemektedir; özellikle uyuşturucu ve diğer suçlardan elde edilen kazançların genel olarak nakit şekilde olduğu varsayılır. Bu durum tüm dünyada böyle kabul görülmekte, dolayısıyla da alınan önlemler varsayımlar göz önünde bulunarak alınır. Aklayıcılar bu teknikte uyuşturucu satıcısından para almak yerine, çalıştırdıkları erotik telefon hatlarını verirler böylelikle alıcılarda bu erotik hatlarda borcu kadar görüşme yaparak borçlarını ödemiş olurlar. Telefon işletim sisteminin maliyeti minimum ve hattın kar marjı yüksek olduğu için bu hizmet şekli çok arama olmasa bile sağlam bir kar marjı bırakabilir (Erdinç, 2010, 20).

2.3.11. Borsa

Uluslararası kıymetli evrak seçeneği çok ve işlemlerinin basit olması nedeniyle sınır gözetmeksizin yapılabilmektedir. Borsa normal yatırımcılar için sağladığı kazançla bakıldığında borsa çok çekici hale gelmektedir. Bir pazardaki büyük işlem hacminden dolayı bu mekanizmada karapara aklayıcılara bir davetiye oluyor. FATF uzmanlarına göre borsada yıkanan paralar genel olarak paralar borsadaki ya da borsa dışındaki illegal işlemlerden elde edilmektedir. Borsa dışından illegal işlemlerden elde edilen gelirlerde ya alış işlemlerinde ya da tüzel kişiliklerin kurulmasında kullanılmaktadır. Borsadaki illegal aktivitelerde, hisse sahteciliği, spekülatif satışlar veya illegal kazanımların kullanılması ile yapılmaktadır. Bunların sonucunda paranın da tekrar yıkanması gerekmektedir. Ama aklayıcılar bu durumu sorun etmemektedir çünkü Her iki durumda da Karapara aklayıcılarına bu sistem hem paralarını yıkama hem de iki misli bir kazanç elde etme imkânı sağlamaktadır (Yılmaz, 2010, 20).

2.3.12. Nakit İşlemler Tekniği

Hamburgerciler, simitçiler, taksi durakları, akaryakıt istasyonları gibi nakit akışı güçlü iş yerleri bu stratejiyle kurulur. Bu işyerleri fiili işyerleri olabileceği gibi iş yapmayan ofisi olan bir şirkette olabilir. Bu tür işyerlerinin seçilmesinin nedeni, işyerlerinin muhasebe denetimlerini gerçekleştirmenin son derece zor olmasıdır. Yani her gün ne kadar benzin satıldığını, ne kadar simit satıldığını ve kaç taksinin işe gittiğini belirlemek neredeyse imkansızdır. Bu sebepten dolayı yasa dışı yollarla elde edilen fonlar bu kuruluşlardan elde edilen kazançlarla karıştırılabilir. İtalya'da bir uyuşturucu kaçakçısının sahibi olduğu bir pizzacı ağının uyuşturucu gelirlerini aklamak için bu yöntemi kullandığı ortaya çıkmıştır.

2.3.13. İnternet

Son dönemde internet bankacılığı ve internet kullanıcı sayısındaki artış, karapara aklamak isteyenler için daha güvenli bir ortam sağlamaya başlamıştır. İnterneti ne kadar çok insan kullanırsa, karapara aklayanlar için o kadar çok kalkan olur. İnternetin elektronik transfer işlemlerindeki hızı, erişim ve işlem kolaylığı, bankanın müşteri ile yüz yüze görüşmemesi, ülke sınırlarını aşması gibi özellikleri karapara aklayıcıları internet üzerinden karapara aklamaya yönelten unsurlar arasında yer almaktadır. Bağlantıyı kuran kişinin kimliğinin tespit edilmesi ve doğrulanmasında karşılaşılan güçlükler, işlemin nereden yapıldığının tespit edilememesi, yapılan işlemlerin kayıtlarının tutulmaması, yapılan işlemlerin takip edilmesinin ve saklanması zorluğu, karapara aklayanlar için bu yöntemi çekici kılıyor (Yazıcı, 2008, 160-161).

İnternet bankacılığına ek olarak, interaktif bankacılık ve çevrimiçi kumar karapara aklama yöntemleridir. Özellikle etkileşimli bankacılık hizmetlerinde 24 saat hizmet verilmesi karapara aklama soruşturmaları konusunda önemli bir engel teşkil etmektedir. Bu durum, banka ile müşterisi arasındaki geleneksel fiziksel ilişkinin bozulmasına ve sonunda fiziksel ilişkinin ortadan kalkmasına neden olmaktadır (Çelik vd., 2000, 108).

Sözde vergi cennetlerinde bulunan çevrimiçi kumarhaneler, karapara aklayıcılar için bir başka popüler seçenektir. Herhangi bir yasal düzene tabi tutulmayan bu siteler herhangi bir kontrol altında değildir. Karapara aklayıcılar bu sitelerde açtıkları hesaplarda birkaç oyun oynadıktan sonra para iadesi talep etmekte ve çek iadesi tahsil edildiğinde karapara aklanmaktadır (Yazıcı, 2008, 162).

2.3.14. İşçileri Kullanma

Gelişmiş ülkelerde çalışan işçilerin kendi ülkelerindeki akrabalarına yaptıkları para transferlerinin dikkat çekmemesi umuduyla karapara aklayıcılar tarafından kullanılan bir yöntemdir.

2.3.15. Yabancı Ülkelerdeki Temsilcilikler

Yabancı ülkelerdeki banka temsilcilikleri belirli vergilere tabi olmadığından karapara aklamada serbestçe kullanılabilirler. Bir bankanın yurt dışında bulunan temsilciliğinin yaşadığı soruna örnek teşkil edebilecek olay şu şekilde meydana gelmiştir. Mevduat kabulüne izin verilmeyen acente, sanki ticari işletmenin hesabı varmış gibi suç gelirlerini ibraz ederek transferler yapmıştır. Bankacılık faaliyetlerinde bulunmadığı için, ajans raporlama yapmak zorunda değildir. Fakat bu davranışla birlikte kara paranın finansal sisteme girmesine katkıda bulunmuştur (Erdoğan, 2010, 19).

2.3.16. Kar Amacı Gütmeyen Organizasyonlar

Dernekler ve vakıflar hayır kurumlarına örnektir. Dernek ve vakıf hesapları, bu hesapları yönetenlerle önceden anlaşmak kaydıyla diğer hesaplara göre daha az denetlendiği için karapara aklama işlemlerinde kullanılmaktadır.

2.3.17. Değerli Metaller ve Eşyalar

Altın külçeleri gibi değerli metaller, suç gelirlerinden ele geçirilir ve ülke dışına kaçırılmadan önce eritilerek kemer, vazo, tabak ve diğer eşyalara dönüştürülür. Yeniden eritme yöntemi, yurt dışından çıkarılan bu kalemleri külçe altına çevirmekte ve daha sonra tekrar nakde çevirmektedir.

2.3.18. Japon Karıncalar Yöntemi

Suç örgütleri, bu yöntemle elde edilen karaparanın aklanması amacıyla örgüt üyelerine para dağıtmaktadır. Ücretli örgüt üyeleri, tatil için gittikleri ülkelerde değerli ve taşınması kolay lüks eşyalar satın alıyor ve ardından malları suç örgütlerine teslim ediyor. Suç örgütleri ise bu değerli eşyaları ülke genelindeki popüler alışveriş bölgelerinde bu lüks alışveriş merkezlerine satıyor. Böylece karapara aklanmış olur (Arıcan, 2010, 155).

Nisan 1992'de keşfedilen bu yaklaşım, Japon suç örgütleri tarafından işlenen çok sayıda suçtan toplanan yaklaşık 400 milyon Fransız frangı aklamak için kullanıldı. Kaçakçılar, aklanacak paralarla birlikte "karıncalara" Paris uçak bileti dağıtıyor. Japon karıncaları parfüm, değerli taşlar ve mücevher gibi lüks eşyalar satın almak için Paris'e giderler. Bu alımlar suç örgütleri tarafından Japonya'ya taşınarak lüks alışveriş merkezlerinde satılıyor. Japon karıncalarına da bu işlem karşılığında tazminat ödenir (Ergül, 2001, 49).

3. KARAPARA AKLAMA SUÇUYLA MÜCADELEDE ULUSLARARASI KURULUŞLAR ve SÖZLEŞMELER

Dünyanın herhangi bir yerinde suç tarafından tetiklenen bir mali kriz, küresel bir kelebek etkisi yaratır. Buna tepki olarak, bu duruma karışan veya zarar görmesi öngörülen uluslar, suçları ve suç gelirlerini yasaklamak için ulusal ve uluslararası yasal çabaları benimsemişlerdir (Ergül, 50, 7). Karapara aklama dünya çapında bir sorundur. Sadece ulusal ekonomiler için değil, uluslararası ekonomiler için de önemli bir tehdit oluşturan karapara ile küresel bir mücadelenin gerekli olduğuna inanan ülkelerin yasama organlarında bazı uluslararası girişimler, anlaşmalar ve kararlar alınmıştır (Erdinç, 2010, 30).

Karaparanın aklanması ve terörün finansmanına ilişkin uluslararası çalışmalar öncelikle Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi, Mali Eylem Görev Gücü, Basel Komitesi ve Wolfsberg Grubu gibi örgüt veya gruplar nezaretinde yürütülmektedir (22.11.2021, www.turkhukuksitesi.com).

Tablo 3.1: Karapara Aklama Suçuyla Mücadelede Uluslararası Kuruluşlar

<i>Kuruluşun Adı</i>	<i>Tarihi</i>	<i>Üye Sayısı</i>	<i>Kuruluş amacı</i>
OAS	Ekim 1889	35	Amerika devletleri arasında işbirliği, barışı, güvenilirliği ve kalkınmayı amaçlamak için kurulmuştur.
BM	24 Ekim 1945	193	20. Yüzyılın ilk yarısında yaşanan savaşların ve barışa yönelik tehditlerin tekrarını önlemek ve uluslararası barış ve güvenliği korumak amacıyla kurulmuştur
AK	5 Mayıs 1949	46	İkinci dünya savaşın'dan büyük maddi ve manevi kayıpla çıkan Avrupa'da, halklar arasında uzlaşmayı sağlamak ve kıtada süregelen gerginlik ve çatışmanın yerine, ortak kurumlar, standartlar ve sözleşmelere dayalı güven ve işbirliği ortamı tesis etmek amacıyla kurulmuştur
OECD	30 Eylül 1961	38	Finansal istikrarın eşzamanlı olarak korunduğu üye ülkelerde ve hem de özellikle gelişmekte olan ülkelerde halkın yaşam standardının iyileştirilmesi, sürekli ve dengeli ekonomik gelişim sağlayan politikaya destek ve yardım, işsizliğin ortadan kaldırılması;
FATF	1989	39	Mali Eylem Görev Gücü (FATF), Temmuz 1989'da Paris'te Düzenlenen Yedili Grup (G-7) Zirvesi Tarafından Başlangıçta Kara Para Aklamayla Mücadele Tedbirlerini İncelemek Ve Geliştirmek İçin Kuruldu
AB	1 Kasım 1993	27	Avrupa halklarının ekonomik, siyasi, sosyal ve kültürel alanlarda birbirleriyle kaynaşmasını öngören, Avrupa devletlerinin ve vatandaşlarının bir araya gelerek oluşturduğu uluslararası bir yapıdır
İTERPOL	7 Eylül 1923	183	Dünya çapındaki kolluk kuvvetleri arasında işbirliği geliştirmek ve suçluları küresel ölçekte yakalamak amacıyla kurulmuştur.
EUROPOL	1 Ekim 1998 Lahey	27	Avrupa ülkelerindeki polis teşkilatları arasındaki bilgi alışverişi sağlamak için kurulmuştur.
IMF	27 Aralık 1945	190	Global finansal istikrarı sağlamak, uluslararası ticareti kolaylaştırmak, istihdam artışı, sürdürülebilir ekonomik büyüme ve yoksulluğun azaltılmasını desteklemek için kurulmuştur
BASEL	1974	45	Karapara aklamayı önlemek için merkez bankası ve banka denetleme ve denetleme otoritesi temsilcileri tarafından kurulmuştur.
EGMONT	9 Haziran 1995	139	Karapara aklama ile mücadelede ülkelerin mali kurumlarına bilgi sağlamak için oluşturulmuştur.
WOSBERG	Ekim 2000	13	Müşteri tanıma, karapara aklama, terörün finansmanı alanlarında finansal hizmet sağlama hedefiyle 11 banka tarafından kurulmuştur.

3.1. Amerika Kıtası Devletler Örgütü (OAS)

1889'da kurulan Amerikan Devletleri Örgütü, Amerika devletleri arasında işbirliğini, barışı, güvenliği ve kalkınmayı artırmayı amaçlıyor. Bu teşkilat bünyesinde oluşturulan bir komisyonun karaparanın aklanmasının önlenmesi konusunda hazırladığı tavsiyeler Nisan 1990'da kabul edilmiştir.

Bu önerilere göre (Danzanjamts, 2008, 78-79):

- Karapara aklamanın suç olarak kabul edilmesi, uyuşturucudan elde edilen gelirlerin karapara olarak değerlendirilmesi, diğer suçların ise tercihe bağlı olarak karapara kapsamına alınması,
- Finansal sistemin bu amaçla kullanılmasının önlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması,
- Yetkililerce incelemelerin yapılması ile varlıkların müsadere edilmesine veya kullanımlarının kısıtlanmasına olanak veren düzenlemelerin yapılması ve gerekli sistemin kurulması,
- İyi niyetli olarak yetkililere bilgi vermenin banka sırlarının ihlali anlamına gelmediğine ilişkin gerekli değişikliklerin yasalarda yapılması,
- Nakit ve şüpheli işlem bildirim sisteminin kurulması ve ülkeler arası işbirliğinin geliştirilmesi gerekmektedir.

İlerleyen dönemlerde karapara aklamasının önlemesine ilişkin çalışmalar düzenli bir şekilde yürütülmüş ve 1995 yılsonlarında bazı ülkelerin atlattığı aşamaların değerlendirilmesi için ülkeler hakkında rapor düzenlenmiştir.

3.2. Birleşmiş Milletler' in Karaparaya Karşı Yürüttüğü Çalışmalar

Birleşmiş Milletler dünya barışını, güvenliğini korumak ve uluslararası ekonomik, toplumsal ve kültürel bir iş birliği oluşturmak için 24 Ekim 1945'te kurulmuştur. 193 üyesi bulunmaktadır.

Birleşmiş Milletler; gerektiğinde üye devletler için bağlayıcı kararlar almanın yanı sıra, ortak uluslararası hedeflere ulaşılması için gerekli koordinasyonu sağlayan bir merkez olarak da hizmet vermekte ve organları aracılığıyla çeşitli çok taraflı Sözleşmeler hazırlama yetki ve görevini yerine getirmektedir (Gündüz, 2014, 109 Aktaran, Öztürk, 2020, 92). Elbette, sözleşmeler ancak taraf ülkeleri bağlayacaktır (Aksar, 2017, 112, Aktaran, Öztürk, 2020, 92). Söz konusu yetki ve göreve uygun olarak Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan ve karaparanın aklanmasına ilişkin hükümleri içeren sözleşmeler bu başlık altında ele alınmaktadır. Türkiye bu Antlaşmaların tamamına taraftır. Anayasa'nın 90/5601 maddesi uyarınca usulüne uygun olarak uygulanan uluslararası sözleşmeler, hukuk sistemimizde kanun hükmündedir (RG, 9.11.1982, 17863).

Tablo 3.2 : Birleşmiş Milletler’ İn Kara paraya Karşı Yürüttüğü Çalışmalar

<i>Sözleşmenin ismi</i>	<i>Tarih</i>	<i>Konusu</i>	<i>Tedbirler</i>
Viyana sözleşmesi	20 Aralık 1988	Uyuşturucu ve psikotrap madde kaçakçılığından elde edilen karapara ile mücadele etmek için kurulmuştur. Kapsamlı Hazırlanmış İlk Uluslararası Belge	Suçların tanımı, Suçluların yargılanması ve iadesi, Malların müsaderesi, el konulması, Karşılıklı bilgi alışverişi, Hukuki yardım ve gerekli eğitimlerin sağlanması
Suçun önlenmesi ve ceza adaleti komisyonu	1992	Karaparanın aklanması Terörün finansmanı Organize suç, Ceza hukuku suçları, Kadın ve çocuk suçları Şiddet, Toplumsal cinsiyet eşitliği, sürdürülebilir kalkınma, Kaliteli eğitim	Ceza mevzuatı, kolluk kuvvetleri, Cezaî suçların kovuşturulması ve yargılanması Sosyal, ekonomik, sağlık ve eğitim önlemleri yoluyla insanların refahının teşvik edilmesi; Suç işlemeyi etkileyen mahallelerdeki değişen koşullar; fırsatları azaltmak, yakalanma risklerini artırmak; Suçluların toplumla yeniden bütünleşmesine yardımcı olarak tekrar suç işlemeyi önleme
Uyuşturucu ve suç birimi	1997	Terörün finansmanı Karapara aklama, Yolsuzluk Organize suç Narkotik ilaçlar, Psikotrap maddeler ve uyuşturucu HIV, AIDS	Diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği Ülkelere danışmanlık yapmak Kamuyu ve hükümeti bilgilendirecek raporlar sunar, Karapara aklama ve terörün finansmanı ile mücadelede Mallara el konulması Müsaderesi ve geri çevrilmesi önlemler alır
Palermo sözleşmesi	15 Kasım 2000	Sınır aşan örgütlü suçların önlenmesi	Suçun tanımı açık şekilde yapmak Suça göre yaptırım uygulanacak Suçluların iadesi, mallara el konulması ve müsaderesi, Uçluların nakli, Karşılıklı yardım, Ortak soruşturma, Bilgilerin toplanması Teknik yardım ve eğitimler , Tanıkların korunması,
Yolsuzlukla mücadele sözleşmesi	10 Aralık 2003	Karaparanın aklanması, Organize suç, Ekonomik suç ve yolsuzluk arasındaki ilişki	Kamu bilincinin ele alınması, Yolsuzluk risklerinin belirlenmesi ve ele alınması, Adil ve şeffaf kamu alımları sistemi oluşturmak, Yolsuzluğa karşı etkin politikalar benimsemek, Kamu sektörünün bütünlüğünün güçlendirmek, Yargı ve savcılık hizmetlerini güçlendirilmesi, Özel sektördeki yolsuzluğun ele alınması Toplumun katılımının teşvik edilmesi

3.2.1. Viyana Sözleşmesi (Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığı Sözleşmesi)

Suç gelirlerinin aklanması kavramları net bir şekilde ifade edilmese de suç örgütlerinin güç ve zenginliklerini suç olarak kabul etmesi ve uluslararası hukukta adli yardıma ek olarak idari inceleme aşamasında işbirliği kuralları getirmesi nedeniyle Viyana Sözleşmesi ilk uluslararası düzeyde kapsamlı bir çalışma olma özelliğini taşımaktadır. İş birliği. Birleşmiş Milletler himayesinde 19 Aralık 1988'de imzaya açılmış ve 1990 Kasım ayında faaliyete girmiştir (Gilmore, William, 1995, 63). Bu Sözleşmenin amacı, küresel ölçekte uyuşturucu ve psikotrop madde kaçakçılığıyla mücadele etmek için taraflar arasındaki işbirliğini artırmaktır.

Sözleşmede öncül suç veya karapara aklama başlıkları altında bir tanım bulunmamakla birlikte; narkotik ve psikotrop maddelerin imalatı, üretimi, çıkarılması, hazırlanması, dağıtımı, teslimi, nakliyesi, nakliyesi, nakliyesi, ithalatı ve ihracatı; veya bu suçlardan veya suçlardan birinin neden olduğu bir varlığın yasa dışı kaynağını bilerek gizlemek veya gizlemek; Uyuşturucu suçları veya uyuşturucu veya psikotrop madde kaçakçılığına destek olduğu halde bu malı elde etmek, bulundurmak veya kullanmak ve bu suçları işlemek, örgüt kurmak, işbirliği yapmak, teşebbüs etmek, yardım etmek, kolaylaştırmak, yol göstermek suç sayılacaktır. Kara para aklamanın önlenmesi, Birleşmiş Milletler Uyuşturucu Kontrol ve Suç Önleme Dairesi tarafından yürütülen küresel bir araştırma, eğitim ve teknik işbirliği programıdır. Bu programda bölgesel ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği gösterilmektedir. (FATF, 1999/2000, 16).

Sözleşme kapsamında, bu ihlalleri gerçekleştirenler hapis, diğer özgürlükten yoksun bırakma biçimleri, para cezaları ve müsadere gibi cezai sonuçlarla karşı karşıya kalmaktadır. Müsadere, Sözleşme'de "müsadere kavramı da dahil olmak üzere, bir mahkeme veya diğer yetkili makam kararıyla malın kalıcı olarak kaybedilmesi" olarak tanımlanmış ve her taraf Devlet tarafından suçlardan elde edilen kazançlara el konulması için gerekli tedbirlerin alınması olarak tanımlanmış ve ya bu kazanımlara karşılık gelen varlıklar ile kullanılan veya kullanılması amaçlanan araçlar. Ayrıca, müsadere ifasında tarafların birlikte çalışması, hukuki işbirliği kapsamında banka, mali veya ticari kayıtların istenebileceği ve tarafların "mevzuata" dayanarak bilgi vermeyi reddedemeyecekleri düzenlenmiştir.

Sözleşme ayrıca, kontrollü teslim uyuşturucu suçları ve bu suçlardan kaynaklanan karapara aklama suçlarını işleyenlerin tespit edilmesi amacıyla, kaçak veya şüphelenilen kaçakçılık yapan uyuşturucu ve psikotrop maddeleri de bu sözleşmenin ekine dahil etmektedir. Tablolarda yer alan bileşiklerden bir veya birkaçının veya bunların yerine geçen kimyasalların, ilgili ülkelerin yetkili makamlarının bilgisi ve denetimi altında, ülkeye girişine, geçişine veya çıkışına izin veren yöntem olarak

tanımlanır ve taraf devletlerin kontrollü teslimat yöntemini hayata geçirmek için gerekli adımları atması beklenmektedir (Aksakal, 2008, 104).

Viyana Konvansiyonu Türkiye tarafından 20.12.1988 tarihinde imzalanmış ve 22.11.1995 tarih ve 4136 sayılı Kanun ile onaylanarak 25.11.1995 tarih ve 22474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

3.2.2. Suçun Önlenmesi ve Ceza Adaleti Komisyonu (CCPCJ)

Suç Önleme ve Ceza Adaleti Komisyonu (CCPCJ), Ekonomik ve Sosyal Konsey'in (ECOSOC) 1992/1 sayılı kararıyla, Genel Kurul'un (GA) 46/152 sayılı kararının talebi üzerine , işlevsel komisyonlarından biri olarak kurulmuştur. Komisyon 40 üye ile çalışmalarını sürdürmekte ve komisyona üye ülkelerin 12 tanesi Afrika, 9 tanesi Asya, 4 tanesi Avrupa 8 tanesi Latin Amerika ve Karayip devletleri, 7 tanesi Batı Avrupa devletleri ve diğer devletlerden olmak üzere 3 yıllık süre için seçilir (UNODC, 12.05.2021, www.unodc.org). Türkiye ise Suç Önleme ve Ceza Adaleti Komisyonu (CCPCJ) üyesi olmamasından dolayı, toplantılarına sadece gözlemci pozisyonunda katılabilmektedir. Ancak komisyon üyesi ülkeler aracılığıyla yasası sunabilmekte veya üye ülkeler tarafından hazırlanan tasarılarla bu sıfatla ortak olabilmektedir (Çelik vd., 2000, 112).

1992 yılında kurulan komisyonun görevleri aşağıdaki gibidir (Çelik vd., 2000, 111):

- Birleşmiş Milletler üye ülkelerine suçların önlenmesi ve ceza adaleti alanında tedbirlerin belirlenmesi konusunda rehberlik yapmak,
- Birleşmiş Milletler suçların önlenmesi için planlanan programların gerçekleştirilme aşamasını geliştirme ,gözlemler ve tekrar gözden geçirir.
- Suçların önüne geçmek için önlenmesi konusunda bölgesel ve bölgeler arası kuruluşların faaliyetlerini düzenleme konusunda yardım etmek ve kurumlar arası faaliyetleri kolaylaştırmak.
- Komisyona üye olan ülkelerin etkinliklere desteğini edinmek,
- Suçun önüne geçilmesi ile suçun tutumu ile ilgili Birleşmiş Milletler Kongresini hazırlama.

3.2.3. Uyuşturucu ve Suç Birimi (Un Office Of Drugsandcrime-UNODC)

Uyuşturucu ve Suç Birimi (UNODC), Birleşmiş Milletleri'nin karapara aklamaya ilgili faaliyetlerinin çoğundan sorumlu birimdir. Uyuşturucu ve Suç Birimi Karapara Aklamaya Karşı Küresel Program (GPML) adlı bir araştırma projesi yürütüyor. Uyuşturucu ve Suç Birimi Karapara Aklamaya Karşı Küresel Program (GPML), uluslararası karapara aklamayı önleme faaliyetinin etkinliğini artırmayı amaçlayan bir araştırma ve danışmanlık çalışmasıdır. GPML, üye devletlerin talebi

üzerine teknik uzmanlık, eğitim ve danışmanlık hizmetlerini içerir. GPML öncelikle aşağıdaki konularla ilgilenir (Schott, 2006, III6):

1. Üye ülkelerdeki kilit yetkililer arasında konu hakkında farkındalık yaratmak,
2. Üye Devletlere karapara aklama için yasal bir çerçeve oluşturmalarında yardımcı olmak,
3. Mali istihbarat birimleri başta olmak üzere kurumsal kapasitenin geliştirilmesini sağlamak,
4. Yasama, yürütme, yargı ve özel sektöre eğitim vermek,
5. Diğer kuruluşlarla işbirliği yaparak sorunlara bölgesel olacak şekilde yaklaşımlar geliştirmek,
6. Bilgi veya verilerin depolandığı alanlar oluşturmak ve tahlil etmek

Uyuşturucu ve Suç Birimi (UNODC) ayrıca Uluslararası Karapara Aklama Bilgi Ağı (IMOLIN)'nı denetler. Uluslararası Karapara Aklama Bilgi Ağı (IMOLIN), yasa dışı mali akışlar, karapara aklama ve terörizmin finansmanı ile mücadelede hükümetlere, kuruluşlara ve bireylere yardımcı olmak için 1998 yılında Birleşmiş Milletler tarafından kurulan internet tabanlı bir ağıdır. IMOLIN, dünyanın önde gelen kara para aklamayla mücadele kuruluşlarının işbirliği ile geliştirilmiştir. Burada, dünyadaki mevzuat ve düzenlemelere ilişkin bir veri tabanı (AMLID), bir elektronik kitaplık, karaparanın aklanmasının önlenmesi, terörizmin finansmanına karşı mücadele alanlarındaki etkinliklerin bir takvimi ve bir içtihat veritabanı bulunmaktadır. Bu kapsamdaki Uyuşturucu ve Suç Birimi (UNODC) veri tabanı, kara paranın aklanmasının önlenmesine ilişkin ulusal mevzuatı analiz eden ve bilgi paylaşımını ve işbirliğini artırmak amacıyla oluşturulan AMLID (Anti-MoneyLaundering International Database - Karapara Aklamayı Önleme Uluslararası Veritabanı)'dır. Dijital bir kütüphane de kurulmuştur (21.12.2022, www.imolin.org).

3.2.4. Palermo Sözleşmesi (Sınır Aşan Örgütlü Suçlara Karşı Sözleşmesi)

15 Kasım 2000 tarihinde İtalya'nın Palermo kentinde imzalanan "Uluslararası Organize Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi", BM'nin konuyla ilgili ilk resmi belgesidir. Sözleşmenin amacı, sınırı aşan organize suçları daha etkili bir şekilde önlemek ve bunlarla mücadele etmek için işbirliğini geliştirmektir. Organize suç, sözleşme, organize suç grupları, suçluların iadesi, karşılıklı idari ve adli yardım, ortak soruşturmaların nasıl yürütüleceği, hangi özel soruşturma yöntemlerinin kullanılacağı, tanık koruma, mağdur yardımı ve koruma, toplama, değişim, analiz, eğitim konularında teknik bilgileri içerir. Sözleşme, 30 Ocak 2003 tarihinde 4800 sayılı Kanun'un kabulü ile iç mevzuatımıza girmiştir (Üstün, 2008, 21).

Bunun Amacı sınırı aşan örgütlü suçların önlenmesi ve bu suçlarla daha etkin bir biçimde mücadele edilmesi için işbirliğini geliştirmek olan Sözleşmeye taraf devletlerin;

- Organize suç gruplarına katılım,
- Karapara aklama,
- Yolsuzluk
- Adaletin engellenmesi gibi yasadışı fiilleri suç haline getirmelerini öngörmektedir.

Sözleşmenin “Suç Gelirlerinin Aklanmasının Suç Haline Getirilmesi” başlıklı 6’ncı maddesine göre (MASAKb, 12.03.2021, www.masak.hmb.gov.tr):

- i. Suç geliri olduğu bilinen bir varlığın, kaynağını gizlemek veya öncül suçun işlenmesine karışan herhangi bir kişinin suçunun hukuki sonuçlarından kaçınmasına yardımcı olmak amacıyla dönüştürülmesi veya devredilmesi
- ii. Suçtan elde edilen gelir olduğunu bilerek bir varlığın gerçek niteliğini, kaynağını, yerini, kullanımını, hareketlerini, mülkiyetini veya haklarını gizlemek veya gizlemek.
- iii. Alındığı anda suç geliri olduğunu bile bile bu tür malları elde etmek, bulundurmamak veya kullanmak,
- iv. Yukarıda belirtilen suçlardan herhangi birine, örgütlü veya suç işlemeyi kabul ederek, yardım, yataklık, kolaylaştırma ve yol gösterme yoluyla iştirak etmek veya işlemeye teşebbüs etmek, fiillerin kasten işlenmesi halinde, her üye ülke bu fiilleri suç haline getirmek için kanuna uygun ve düzenleyici çerçeveyi temel ilkelerine uygun olarak oluşturur ve önlem alır.

Sözleşmenin “Karapara Aklamayla Mücadele Önlemleri” başlıklı 7’nci maddesinde ise her taraf devletin (MASAKb, 12.03.2021, www.masak.hmb.gov.tr):

- i. Karapara aklama bilgilerinin toplanması, değerlendirilmesi ve iletilmesi amacıyla bankalar, banka dışı mali kuruluşlar ve diğer mali olmayan kuruluşlar için kapsamlı bir iç düzenleme ve denetleme sistemi geliştirmek üzere ulusal tabanlı bir mali istihbarat birimi oluşturmak.
- ii. nakit ve nakit benzerlerinin sınırları içindeki hareketini izlemek ve denetlemek
- iii. Bir dahili düzenleyici ve denetleyici sistem kurarken, bölgesel, bölgeler arası ve çok taraflı kuruluşların karapara aklamayla mücadele girişimlerini kılavuz olarak kullanılması,

Karaparanın aklanmasıyla mücadelede düzenleyici otoriteler arasında adli, operasyonel ve mali alanlarda uluslararası işbirliğini geliştirmeye yönelik tedbirlerin alınması gerektiği belirtilmiştir.

Suç dünyasındaki gelişmelere paralel ve es zamanlı olarak hazırlanan Palermo Sözleşmesi, örgütlü suçları önüne ancak toplumların ortak işbirliği ile hareket edilecek önemli bir uluslararası adım olmuştur (15.09.2020, www.caginpolicisi.com.tr).

3.2.5. Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi

10 Aralık 2003'te Birleşmiş Milletler Yolsuzluğa Karşı Sözleşme imzaya açıldı ve Türkiye diğer BM üye devletleriyle birlikte sözleşmeyi imzaladı. Sözleşmenin önsözü karapara aklama ile organize suç, ekonomik suç ve yolsuzluk arasındaki doğrudan ilişkiyi vurgulamaktadır. *Sözleşmenin ikinci maddesi olan "Şartlar", suç gelirlerini, öncül suçu ve sınırlı teslimi tanımlar. Sözleşmenin 14. maddesine göre her üye devlet "kara paranın aklanmasının önlenmesi tedbirleri" başlığı altında üyedir.* (Durmaz, 2012, 19);

- Bankalar, finansal kuruluşlar ve karapara aklamaya yatkın diğer kuruluşlar için, tüm ülkenin yetki alanı içinde, para ve varlıkların transferine yönelik resmi veya gayri resmi hizmetler sunan gerçek veya tüzel kişiler dahil olmak üzere, önlemek amacıyla kapsamlı bir düzenleyici çerçeve. genel olarak her türlü karapara aklamayı tespit etmek. ve kontrolör dahili bir sistem oluşturacaktır. Bu sistem aynı zamanda müşterinin lehdar hesap sahibinin kimliğinin belirlenmesinin yanı sıra kayıtların tutulmasını ve şüpheli işlemlerin bildirilmesini gerektirecektir.
- Karapara aklamayla mücadele etmekle görevli idari, düzenleyici, kolluk kuvvetleri ve diğer makamların ulusal ve uluslararası ölçekte işbirliği yapmasına ve bilgi paylaşmasına olanak sağlayacaktır Bu amaçla, karapara aklama bilgilerinin toplanması ve yayılması için ulusal bir merkez olarak hareket edecek bir mali istihbarat birimi kurmayı değerlendirecektir.

3.3. Avrupa Konseyi

Avrupa Konseyi, Avrupa çapında insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü savunmak amacıyla 1949'da kurulmuş hükûmetlerarası bir kuruluştur. Avrupa Konseyinin ilgilenmiş olduğu bir diğer alan ise karapara aklama ve terörün finansmanı ile mücadele yapmaktır. Avrupa konseyi bu konularla mücadele etmek için Karapara Aklamayı Önleme Tedbirlerinin ve Terörizmin Finansmanının Değerlendirilmesine İlişkin Uzmanlar Komitesi (MONEYVAL) kurulmuştur. Amacı üye devletlerinin karapara aklama ve terörün finansmanına karşı etkili sistemlere sahip olmalarını ve bu konudaki ilgili uluslararası standartlara uymalarını sağlamaktır (MONEYVAL, 26.12.2022, www.coe.int).

Bu hedefe ulaşmak için Karapara Aklamayı Önleme Tedbirlerinin ve Terörizmin Finansmanının Değerlendirilmesine İlişkin Uzmanlar Komitesi (MONEYVAL) yetki ve görevleri aşağıdaki gibidir (MONEYVAL, 26.12.2022, www.coe.int):

- Uygulamada uygulanan önlemlerin etkinliğinin değerlendirilmesi de dahil olmak üzere, karşılıklı değerlendirmelerden oluşan bir akran değerlendirmesi süreci

aracılığıyla üyelerinin yasal, mali ve kolluk sektörlerindeki tüm ilgili uluslararası standartlara uyumunu değerlendirmek;

- karapara aklama ve terörün finansmanı ile mücadelede yerel rejimlerin etkinliğini ve devletlerin bu alanlarda uluslararası düzeyde işbirliği yapma kapasitelerini artırmanın yollarına ilişkin tavsiyeler oluşturmak;
- karapara aklama ve terörün finansmanı yöntemleri, eğilimleri ve teknikleri ile ilgili tematik tipoloji araştırmaları yapmak ve bunlarla ilgili raporlar yayınlamak;
- değerlendirilen Devletlerin her bir değerlendirme turunda uluslararası standartları karşılamadaki ilerlemesine ilişkin yatay incelemeler de dahil olmak üzere, kara para aklama ve terörizmin finansmanı ile ilgili konularda başka araştırmalar yapmak;
- Karaparanın aklanması ve terörizmin finansmanına karşı büyük küresel politikalar ve operasyonel girişimler hakkında farkındalık yaratmak için faaliyetlerde bulunmak;
- Avrupa Suç Sorunları Komitesi'ne (CDPC) danıştıktan sonra, kara para aklama ve terörizmin finansmanına karşı uluslararası mücadeleyi geliştirecek olan Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilmesi için tavsiyeler önermek;

Avrupa konseyinin yapmış olduğu çalışmalar Tablo 4 de kısaca belirtilmiş ve ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Tablo 3.3: Avrupa Konseyinin Yapmış Olduğu Çalışmalar

<i>Sözleşme isimleri</i>	<i>Tarih</i>	<i>Kapsadığı konu</i>	<i>Tedbirler</i>	<i>Diğer sözleşmelerden farkı</i>
27 Haziran 1980 Tarih ve R(80) 10 sayılı tavsiye	27 Haziran 1980	Karapara aklanmasını önlemek Karaparasının uluslararası boyutu üzerinde durulmuştur	Bankacılık sistemi üzerinde durulmuş bankalarca işbirliği ile suç oranının önüne geçilmeye çalışılmıştır Müşterilerinde resmi belgeye dayalı kimlik bilgileri alınması, kiralık kasaları güvenilir ve tanınmış kişilere kiralama, seri numaralı paralara rezerv koyma, kimlik tespiti ve şüpheli işlem bildirimi konusunda eğitim verilmesi	Karaparanın aklanması Avrupa konseyi bünyesinde ilk kez incelemeye konu olmuştur.
Strazburg sözleşmesi	1 Eylül 1993.	Öncül suç tanımını genişleterek, işlenmesi sonucunda aklama suçuna konu olabilecek gelir elde edilen suçlar olarak tanımlanmış ve karapara aklama ile mücadele etmiştir.	Araştırma yardımı, Tebliğat ve üçüncü kişilerin haklarının korunması, Müsadere ve el koyulma işlemleri ülkelerin iç hukuklarının müsaade ettiği kadar yerin getirilir.	
Varşova sözleşmesi	1 Mayıs 2008.	Strazburg konvansiyonunda karapara aklama suçunun tanımı aynen kabul edilmiş aklama sözleşmede ayrıca mali istihbarat birimi tanımına ve aklama suçu ve terörün finansmanı kapsamında alınacak kimlik tespiti ve şüpheli işlem bildirimi gibi önleyici tedbirlere de yer verilmiştir.	Gelirlerin tespiti ve takibi müsadere, Soruşturma yetkileri ve teknikleri, önleyici tedbirler, Uluslararası adli işbirliği, Mali istihbarat birimleri arasındaki idari işbirliği	Bu yeni sözleşme, karapara aklamanın ve terörizmin finansmanının hem önlenmesini hem de denetimini kapsayan ilk uluslararası anlaşmadır.

3.3.1. Suç Kaynaklı Paranın Saklanması ve Transferlerine İlişkin Tedbirler Hakkında 27 Haziran 1980 Tarih Ve R(80) 10 Sayılı Tavsiye Kararı

27 Haziran 1980'de 80 sayılı Tavsiye Kararı'nın kabul edilmesiyle birlikte, Avrupa Konseyi'ne üye ülkelerde karapara aklamayla mücadele amacıyla, uluslararası bir sorun olan karapara aklama, ilk kez Avrupa Konseyi bünyesinde incelenmiştir. Bahsi geçen tavsiye, kara paranın aklanmasının önlenmesi konusunda dünya çapındaki ilk eylem olması nedeniyle dikkate değerdir. Avrupa Konseyi, birçok Avrupa ülkesinde adam kaçırma ve soygun gibi şiddet içeren suçlarda artış gözlemlemiştir ve suç gelirlerinin bir ülkeden diğerine aktarılacak şekilde yeniden finansal sisteme entegre edilmesinin sorunlara ve paraya neden olacağı unutulmamalıdır. Suçların aklanması arttıkça aklama uluslararası alanda yaygınlaşacaktır. Finansal sistemin bankalarla işbirliği yaparak karapara aklamayı önleyici bir rol oynaması ve suç oranını düşürmesi beklenmektedir. Sonuç olarak, Avrupa Konseyi Tavsiye Kararı'nda bankalar aracılığıyla karaparanın aklanmasının önlenmesi için bankacılık sistemine ilişkin tedbirler getirilmiş ve üye ülkelerin bankacılık sistemlerinde gerekli değişiklikleri yapmaları önerilmiştir. Bankaların müşterilerinden belgeye dayalı kimlik bilgileri alması, tanıdığı veya güvendiği kişilere kiralık kasa kiralaması, suç teşkil ettiği için seri numaralı paralara karşılık ayırması, özellikle müşteri kimlik bilgilerini kontrol etmesi ve gerekli suç davranışını sağlaması gibi durumlar bankacılık sisteminde eğitim önerilmektedir (Yılmaz, 2006, 85).

Aynı zamanda, karaparaların tanınması önem kazandığından, dolasındaki karaparaların seri numaralarının takip edilmesi için yetkili organlar ile bankalar arasında gerekli işbirliğinin ulusal ve uluslararası boyutta da sağlanması gereği ve bankaya gelen paraların, karalara olup olmadığının, karapara seri numaralarının kayıtlı olduğu listeden kontrol edilmesi için önlem alınması üye devletlere verilen tavsiyelerdir.

Avrupa Konseyi'nin karaparanın aklanmasının önlenmesine yönelik ilk çalışması olan Tavsiye Kararı, genel olarak bankalara odaklanmış ve bankaların karaparanın aklanmasında kullanılmasının önlenmesine yönelik tedbirleri belirterek üye devletlerin gerekli düzenlemeleri yapmaları önerilmiştir (Saatçi, 1996, 3).

Yukarıda belirtilen tavsiyeler üye devletler için yasal olarak bağlayıcı değildir. Çünkü Tavsiye Kararı, Avrupa Konseyi Kuruluş Sözleşmesi'nin 15. maddesinin (b) bendine göre Avrupa Konseyi Bakanlar Konseyi tarafından yapılmış olup, Bakanlar Kurulu kararları üye devletler için bağlayıcı değildir. Gerçekten de, üye devletler tipik olarak Avrupa Konseyi'nin bankacılık sisteminin kara para aklama için kullanılmasını engellemeye ilişkin Tavsiye Kararını uygulamamışlardır (Özsucu, 1993, 18).

3.3.2. Strazburg Sözleşmesi

Strazburg Sözleşmesi (Suç Gelirlerinin Aklanması, Aranması, El Koyması ve Müsaderesine İlişkin Sözleşme), 8 Kasım 1990 tarihinde imzaya açılmış yürürlüğe ise 1 Eylül 1993'te girmiştir. Anlaşmanın başlangıç bölümünde, küresel ölçekte büyüyen ve sorun haline gelen büyük suçlarla mücadelenin uluslararası alanda yerleşik ve etkili teknikler gerektirdiği ve bu yöntemlerden birinin de suçluları gelirden yoksun bırakmak olduğu vurgulanmıştır.

Karapara aklamaya karşı mücadelede, Strazburg Sözleşmesi, Viyana Sözleşmesinden daha ileri bir aşamayı vurgulamaktadır. İlk olarak, sözleşmede öncül suç tanımlanmış ve sözleşmenin 1. maddesinde suç gelirlerinin aklamaya konu olmasına imkan veren suçlar olarak tanımlanmıştır. Bu bağlamda, yalnızca narkotik ve psikoaktif maddeye bağlı suçları sadece öncül suç olarak sayan Viyana Sözleşmesinden, öncül suçları daha kapsamlı bir şekilde ele almıştır. Sözleşme'nin 6. maddesi "suç gelirlerinin aklanmasının suç haline getirilmesi" başlıklı. Bu nedenle, Sözleşme'de kara paranın aklanmasından açıkça bahsedilmektedir. Makalenin karapara aklamayı nasıl tanımladığı aşağıda açıklanmıştır (MASAKc ,25.12.2022, www.masak.hmb.gov.tr):

1-Paranın yasadışı kaynağını gizlemek, değiştirmek veya öncül suçun işlenmesine karışan bir kişinin eylemlerinin yasal sonuçlarından kaçınmasına yardımcı olmak için suç geliri olduğu bilinerek bir mülkün dönüştürülmesi veya başka bir yere taşınması.

2- Herhangi bir mülkün suçtan elde edilen bir gelir kaynağı olduğunu kabul ederek, gerçek mahiyetinin, kaynağının, yerinin, kullanımının, durumunun, hareketinin, mülkiyetinin ve mülkiyetinin görüldüğü gibi olmadığını göstermek.

3- Hukuk sisteminin temel kavramlarına bağlı olarak, suçtan kazanç olduğu bilinerek mal edinilmesi veya kullanılması.

Sözleşme, suç gelirlerinin yasal olarak müsadere edilmesi, özel araştırma ve tekniklerin kullanılması ve aklamının suç sayılması gibi ulusal düzeydeki önlemleri ele almaktadır. Sözleşmeye göre ülkeler, haciz konusu eşyanın tespiti, takibi ve bu eşyanın elden çıkarılması veya devri sonucunu doğuran işlemlerin önlenmesi için gerekli hukuki ve diğer tedbirleri alacaklardır.

Karaparanın aklanmasıyla mücadelenin benzersiz doğası göz önüne alındığında, Sözleşme, belirli soruşturma makamlarının ve tekniklerinin konuşlandırılmasını sağlamak için yasal yapıların oluşturulmasını gerektirmektedir (madde 4). Bu bağlamda, ilgili delillerin toplanmasının yanı sıra gelirin bulunmasına ve izlenmesine yardımcı olan özel soruşturma yöntemlerinin kullanılması da dahil olmak üzere yasal ve diğer adımları benimsemeleri talimatı verilir. Banka işlemlerinin izlenmesi, yazışmalara el konulması, bilgisayar sistemlerine girilmesi, özel belgelerin ibraz edilmesi alınabilecek tedbirlere örnektir. Banka hesaplarının gizliliği nedeniyle sözleşme hükümlerine

uymaktan kaçınmanın mümkün olmadığını belirtir ve karapara aklama ile mücadele taahhüdünü gösterir (Mustafaoğlu, 2009, 36-37).

Sözleşme, uluslararası işbirliğine yüksek değer vermektedir. 44 maddelik anlaşmanın 29. maddesi, özellikle uluslararası işbirliği için belirlenmiş ve birlikte çalışmanın gerekliliğinin altını çizmiştir. Hükümetlerin, suç gelirlerine el koymayı amaçlayan soruşturma ve kovuşturma prosedürlerinde tam işbirliği yapması gerektiği söylenmektedir. müsadere konusu olabilecek veya müsadere talebini karşılayabilecek ilgili eşyanın ticaretinin, devrinin veya elden çıkarılmasının önlenmesi için iç hukuk kaynaklarının izin verdiği ölçüde malvarlığının dondurulması veya müsadere edilmesi gibi gerekli geçici tedbirleri alacaktır (Mustafaoğlu, 2009, 37).

Türkiye cumhuriyeti tarafından Strazburg sözleşmesi 27 Eylül 2001 tarihinde imzalanmış, 16.06.2004 tarih ve 30.07.2004 tarihinde 5191 sayılı Kanun ile onaylanmıştır. Bakanlar Kurulu'nun 2004/7712 sayılı Kararı onamıştır. (RS, 09.01.2004, 25570).

3.3.3. Varşova Sözleşmesi

Varşova Sözleşmesi (Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi, Müsaderesi ve Terörizmin Finansmanı Sözleşmesi) Avrupa Konseyi, terörün finansman yöntemlerinin karapara aklamayla sınırlı olmadığı ve terörizmin yasal faaliyetlerle finanse edilebileceği dikkate alınarak, Strazburg Sözleşmesi'nin güncellenmesi ve genişletilmesi amacıyla bu sözleşmeyi 16 Mayıs 2005 tarihinde imzaya açmıştır. Bu anlaşma önemlidir çünkü hem kara para aklama hem de terörün finansmanını ele alan ilk uluslararası anlaşmadır (Değirmenci, 2007, 167).

Türkiye, 2006 yılında yürürlüğe giren anlaşmayı 28 Mart 2007'de imzaladı. Sözleşme, taraf devletlerin, finansman sağlamak için kullanıldığı belirlenen suç malvarlığı veya gelirlerini durdurmak, müsadere etmek ve müsadere etmek için ortak bir işbirliği kurması gerektiğini belirtiyor. Karaparanın aklanmasından farklı olarak, terörün finansmanında bazen yasal gelir elde edilebilmektedir. Suçtan kazanılan gelir ile kanuni yollardan kazanımı sağlanan gelir birleşip karışırsa, sözleşme hükümlerine göre kanuni gelir de suç geliri sayılacaktır. Sözleşme, mahkemelerin ve diğer yetkili makamların talep edildiğinde banka hesaplarındaki mali ve ticari bilgilerin ifşa edilmesine veya bunlara el konulmasına karar verme yetkisine sahip olması için taraf devletlerin kendi iç mevzuatlarında gerekli hükümleri benimsemeleri gerektiğini vurgulamaktadır. Muhataplar soruşturma sırasında banka hesaplarının gizliliğini ileri sürerek yukarıda belirtilen adımları uygulamaktan kaçınmayacakları için bu tür hükümler de sözleşmede yer almaktadır. Sözleşme ayrıca, karaparanın aklanması ve terörün finansmanı amacıyla ulusal mevzuat uyarınca bildirilmesi gereken şüpheli işlem raporları ile diğer mali bilgilerin toplanması, analiz edilmesi ve gerektiğinde bu kuruluşlara hukuki destek sağlanmasından sorumlu kurumları da belirlemektedir.

Ayrıca sözleşme, taraf devletlerin uluslararası standartlara ve FATF (Mali Eylem Görev Gücü - Financial Action Task Force) tavsiyelerine bağlı kalırken kara para aklamayı ve terörün finansmanını önlemek için ulusal bir düzenleme ve denetim veya izleme birimi kurmaları gerektiğini belirtmektedir (Aykın ve Sözmen, 2009, 115-116).

3.4. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Teşkilatı (OECD)

Karaparayla mücadelede önde gelen kuruluşlardan biri olan Ekonomik Kalkınma Ve İşbirliği Teşkilatı (OECD), ülkeleri vergi konusundaki işbirliklerine ve şeffaflıklarına göre sınıflandırıyor ve performanslarına göre "Beyaz, Siyah ve Gri" olmak üzere üç kategoriye ayırıyor. OECD ülkeleri bu konuyu her zaman izliyor ve bulgularını düzenli olarak yayınlıyor. 2 Temmuz 2010 tarihli listede "uluslararası kabul görmüş vergi düzenlemelerini uygulamayan ülke" olarak sınıflandırılan ülke yoktur (Karaduman, 2003, 66).

3.5. Mali Eylem Görev Gücü (Financial Action Task Force- FATF)

FATF (Mali Eylem Görev Gücü - Financial Action Task Force), karapara aklamayla mücadele için Ekonomik Kalkınma Ve İşbirliği Teşkilatı (OECD) içinde bakanlar düzeyinde G-7 ülkelerinin 1989 Paris toplantısında kurulmuştur. FATF (Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force), Türkiye dahil 37 üye ülke ve iki üye ile bölgesel ve hükümetler arası bir kuruluş olarak karşımıza çıkmaktadır.(FATFa, 12,08,2021, www.fatf-gafi.org). FATF (Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force)'ın görev süresi en son 2012 de yenilenerek Aralık 2020 tarihine kadar uzatılmıştır (FATFb, 18.06.2021, www.fatf-gafi.org).

FATF(Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force), faaliyetlerini Genel Kurul toplantıları ve belirli endişeleri ele almak için tasarlanmış çalışma komitelerinin toplantıları aracılığıyla yürütür. FATF ayrıca "Terörizmin Finansmanı Çalışma Grubu", "AML/CFT Değerlendirmeleri ve Uygulaması Çalışma Grubu", "Tipoloji Çalışma Grubu" ve "Ad Hoc Grubu" ile toplantılar ve kurumsal sektörle görüşmeler düzenlemektedir.

FATF (Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force), üye ülkelerin karapara aklama ve terörün finansmanını önleme konusundaki ilerlemelerini düzenli olarak izler ve değerlendirir. Ayrıca üye olmayan ülkelerle ilişkilerinde karapara aklama ile mücadeleyi üç temel unsur üzerinde sürdürmektedir. Bunlar (Taşdelen 2003, 68, Aktaran, Dönmez, 2010, 58):

- 40 önerinin benimsenmesi ve uygulanmasının yanı sıra süreç güçlendirmek ve izlemek
- En geniş anlamıyla karapara aklamayla mücadele etmek için uluslararası ve bölgesel kuruluşlarla birlikte çalışmak.

- Devletlerin ve bölgelerin konumları ile uyumlu, uygulanabilir esnek politikaları aşağıdaki şekilde listelemek mümkündür.

3.5.1. FATF' In 40 Tavsiye Kararı

FATF (Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force)' nin 1990'daki 40 tavsiyesi, 1996'da uyuşturucu dışı suçları ve mali olmayan mesleklere yönelik gereklilikleri kapsayacak şekilde genişletildi. 2003 yılında terörün finansmanının önlenmesi ve karapara aklamayla mücadelede yaşanan son gelişmeler dikkate alınarak revize edilerek yeniden yayımlanmıştır (Üstün, 2005, 10). 40 Tavsiye Viyana Sözleşmesi'nin kurallarını yürürlüğe koymayı amaçlamaktadır. Öneriler arasında suçtan kaynaklanan mülk değerlerinin aklanmasının ulusal hukuk sistemlerinde suç sayılması, suçtan kaynaklanan mülk değerlerinin aklanmasını önlemek için geçici ve müsadere edici tedbirlerin uygulanması, finansal sistemde müşteri kimlik bilgilerinin belirlenmesi, kayıtların tutulması, finansal kurumların durum tespiti, ve suçtan elde edilen mülk değerlerinin aklanması gibi örneklendirebilir. Hastalıkların önlenmesi için üstlenilecek politikalar, hükümetler arası ve uluslararası işbirliğini içerir. FATF (Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force)'ın 40 tavsiye kararını 3 ana başlık altında toplayıp hangi tavsiyeler hangi konu ile ilgili olduğu aşağıdaki tabloda açıklanmıştır. Ayrıca FATF'ın 40 tavsiye kararı ekler kısmında yer almaktadır.

Tablo 3.4: Revize Edilen FATF 40 Tavsiye Kararı (Recommendations, 2003)

<i>FATF 40 TAVSİYE KARARI</i>		
A) Yasal Sistem	Tavsiye 1-3	Tavsiye 1-2 : Aklama Suçunun Kapsamı Tavsiye 3 : Geçici Tedbirler Ve Müsadere
B) Finansal Kuruluşlarca ve Finansal Olmayan Mesleklerce Alınması Gereken Tedbirler	Tavsiye 4-25	Tavsiye 4-12: Müşterinin Tanınması ve Kayıtların Saklanması Tavsiye 13-16: Şüpheli İşlem Bildirimi ve Uyumun Sağlanması Tavsiye 17-20: Aklama ve Terörün Finansmanını Engelleyecek Diğer Tedbirler Tavsiye 21-22: Fatf Tavsiyelerini Uygulamayan ya da Yeterince Uygulama Yapmayan Ükelere Yönelik Alınacak Tedbir Tavsiye 23-25 : Düzenleme ve Denetim
C) Karapara Aklama ve Terörün Finansmanı İle Mücadele İçin Gerekli Kurumsal ve Diğer Tedbirler	Tavsiye 26-40	Tavsiye 26- 32: Yetkili Otoriteler, Görev ve Kaynakları Tavsiye 33- 34 Tüzel Kişilerin Şeffaflığı ve Düzenlemeler Tavsiye 35: Uluslararası İşbirliği Tavsiye 36-39: Karşılıklı Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesi Tavsiye 40: Diğer İşbirliği Şekilleri

Ükelere karapara aklamayla mücadelede yardımcı olan bu tavsiyeler geniş çapta kabul görmekte ve uygulanmaya devam etmektedir. Gerçekten de, Birleşmiş Milletler, Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası, Egmont Grubu ve Mali Eylem Görev Gücü

gibi bölgesel kuruluşlar, bu tavsiyeleri karapara aklamayı önleme yönergeleri olarak kabul etmektedir (Alison, 2001, 860-861).

FATF(Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force)' nin önleyici faaliyetlere yönelik 40 tavsiyesi, öncelikle müşteri temellidir. kurallara uyması beklenir. Ayrıca, FATF(Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force)'nin karapara aklama işinde liderliği üstlenmesiyle, benzer bölgesel düzeydeki kuruluşlar gelişti ve FATF ile birlikte mücadele etmektedir. FATF(Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force), 11 Eylül 2001 tarihinde New York ve Washington D.C.'de meydana gelen olayların ardından, özellikle bu olayın ışığında, 29-30 Ekim 2001 tarihlerinde terörün finansmanı konusunda olağanüstü bir toplantı düzenlemiş ve toplantı sonucunda Daha önce terörün finansmanı ile ilgili olan karaparanın aklanmasının önlenmesine ilişkin hükümler genişletilmiştir. Bu toplantıda 40 öneriye ek olarak 9 özel öneri geliştirilmiş ve eklenmiştir (Erdoğan, 2010, 45).

FATF(Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force)'nin 40 tavsiyesi, beraberindeki 9 ek tavsiye ile birlikte incelenir. Bu dokuz tavsiyenin başlıkları aşağıdaki Tablo 6 da açıklanmıştır:

Tablo 3.5: 9 Ek Tavsiye (Recommendations, 2003)

	TERÖRÜN FİNANSMANI İLE MÜCADELEYE İLİŞKİN FATF ÖZEL TAVSİYELERİ
1	Birleşmiş Milletler Belgelerinin Onaylanması ve Yürürlüğe Konması
2	Terörizmin, Terörist Eylemlerin ve Terör Örgütlerinin Finansmanının Suç Haline Getirilmesi
3	Terörist Malvarlıklarının Dondurulması ve Müsaderesi
4	Terörizmle İlgili Şüpheli İşlemlerin Bildirimi
5	Uluslararası İşbirliği
6	Alternatif Havale Yöntemleri
7	Elektronik Transfer
8	Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlar
9	Kuryeler Aracılığıyla Para Nakli

3.5.2. FATF Metodolojisi ve Karşılıklı Değerlendirme Raporları

Çeşitli ülkelerin FATF (Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force) tavsiyelerine uyum düzeyi; FATF(Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force)'ın kendi uzmanları tarafından değerlendirilecek ve desteklenecek devlet dışındaki üye ülkelerden uzmanlardan oluşan değerlendirme grupları ile işbirliği içinde hazırlanan Karşılıklı Değerlendirme Raporları ile belirlenir. İstikrarlı bir grup yoktur ve her değerlendirme yeni bir grup oluşturur. Belgelerin incelenmesine ve doğrudan görüşmelere dayalı olarak değerlendirme grupları, ilgili devlet görevlilerinin ve onların alt kuruluşlarının FATF(Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force) Tavsiyelerine ne ölçüde uyduğu hakkında yargıda bulunur. FATF(Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force) Genel Kurulu bu kararı kabul ederse, uyumsuz

devletin ifşa edilmesinin ardından diğer devletleri o devlete karşı harekete geçmeye davet eder veya değerlendirilen devleti kara para aklama ve terörün finansmanı önleme standartlarına uyumunu artırmaya çağırır. Durum büyük bir gelişme gösterirse, övülür ve ek kusurları düzeltilmesi istenebilir. Uyumluluk dört kategoriye ayrılır: "tutarlı", "çoğunlukla uyumlu", "kısmen uyumlu" ve "uyumsuz". Diğer bir seçenek ise, belirli bir kriterin ilgili devlete uygulanamaz olduğu sonucuna varmaktır (Duyne vd., 2018, 16).

2002 yılında FATF(Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force) 'nin Karşılıklı Değerlendirme Raporları ile Dünya Bankası ve IMF'nin finans sektörü ve offshore bankacılık değerlendirmelerinde de aynı tekniğin uygulanmasına karar verilmiş ve bu metodoloji daha sonra FATF gibi bölgesel kuruluşlar tarafından benimsenmiştir (Schott, 2006, III12). Değerlendirmelerin kapsamı, teknik uygunluk ve etkililik için birbiriyle ilişkili iki bileşeni içerecektir . Teknik uygunluk bileşeni, gerekli yasaların, yönetmeliklerin veya diğer gerekli önlemlerin yürürlükte olup olmadığını ve destekleyici karapara aklama ve terörün finansmanı kurumsal çerçevesinin yürürlükte olup olmadığını değerlendirecektir. Etkinlik bileşeni , AML/CFT sistemlerinin çalışıp çalışmadığını ve ülkenin tanımlanan sonuçlara ne ölçüde ulaştığını ve FATF (Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force) Tavsiyelerine ne kadar iyi uyduğu anlamına gelir (FATFc, 26.28.2021, www.fatf-gafi.org).

2002 yılında FATF (Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force) 'nin Karşılıklı Değerlendirme Raporları ile Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu 'nin finans sektörü ve off-shore bankacılık değerlendirmelerinde aynı stratejinin kullanılmasına karar verilmiş ve bu metodoloji sonunda FATF (Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force) gibi bölgesel kuruluşlar tarafından benimsenmiştir (Schott, 2006, III12).). 2018'de revize edilen karşılıklı değerlendirme tekniği, iki ayrı ve tamamlayıcı bileşene ayrılan bir inceleme gerektirir: teknik uyumluluk ve etkinlik analizi. "Uygunluk" terimi, analiz edilen ülkenin yasal ve kurumsal sisteminin FATF(Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force) Tavsiyelerine ne kadar etkili bir şekilde uyduğunu ifade eder (Duyne vd., 2018, 17-18).

FATF(Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force), 2007 yılında Türkiye'nin Üçüncü Tur Karşılıklı Değerlendirme Raporunu kabul etmiş ve bu raporda, Türkiye'nin müşteri hizmetleri yükümlülüklerinin siyasi yapı, muhabir bankacılık, olağanüstü işlemler, ekonomik sektör dışındaki yükümlüler, özel önlemler alanlarında uyumsuz olduğu tespit edilmiştir. çok riskli devletler, yurtdışı şube ve iştirakler ve elektronik para transferleri (FATFd , Mutual Evaluation Report, 2007) Türkiye, 2009-2014 yılları arasında kaydedilen ilerlemeyi detaylandıran İzleme Raporlarını FATF(Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force)'a sunmuş ve 15 raporun ardından, yeterli ilerleme kaydedildiği varsayılarak Türkiye'nin düzenli takip mekanizmasından çıkarılmasına karar verilmiştir (FATFe , Mutual Evaluation Report, 2014).

FATF(Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force) karşılıklı değerlendirme raporu hazırlamak için 2019 yılında ülke ziyaret edilmiş Türkiye coğrafi konumu göze alındığında, yerel ve sınır ötesi güvenlik açılarından yararlanmaya çalışan suç örgütlerinin faaliyetlerinden kaynaklanan ciddi bir tehdit altındadır. Bu tehditlerin başında uyuşturucu kaçakçılığı, göçmen ve insan kaçakçılığı ve akaryakıt kaçakçılığı gelmektedir. 2016 yılında tüm mahkumiyet kararı verilen kaçakçılık suçların %68 i doğrudan uyuşturucuya ilgilidir. En yüksek karapara aklama riskleri teşkil eden faaliyetler yasadışı para bozdurma, gayri menkul ve değerli metal ve taş tüccarları, bankacılık ve para transferleri işlemleridir. Türkiye son dönemlerde karapara aklama ile ilgili kayda değer ilerlemeler elde etmiştir. MASAK (Mali Suçları Araştırma Kurulu) ŞİB (Şüpheli İşlem Bildirimleri), CDD(Müşteri Durum Tespiti – Customer Due Diligence) tedbirleri ve mal varlığına el konulması üzerine genel tebliğler yayımlamış ancak özellikle siyasi olarak ifşa olmuş kişiler CDD(Müşteri Durum Tespiti – Customer Due Diligence)’ ler için geçerli denetim tedbirleri ve önleyici tedbirlere uyulmaması için yaptırım rejimi gibi alanlarda eksiklikler hala devam etmektedir. MASAK (Mali Suçları Araştırma Kurulu)’ın karaparanın aklanması suçlarının devam eden soruşturma ve kovuşturmasını desteklemek için mali istihbarat ürünleri ve tüm kolluk kuvvetin genelinde kanıt geliştirmede ne ölçüde kullanıldığı gösterilmemiştir. Her yıl soruşturulan öncül suçlardan elde edilen gelirlerin hacmi göz önünde tutulduğunda, MASAK (Mali Suçları Araştırma Kurulu) tarafından devam eden öncül suç soruşturmalarını ve karapara aklama soruşturmalarını desteklemek için yapılan dağıtım sayısı oranı Türkiye’nin ulusal risk değerlendirmesiyle uyuşmamaktadır (FATF , Mutual Evaluation Report, 2019).

3.5.3. FATF Düzenlemelerinin Yaptırım Gücü

FATF(Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force) düzenlemeleri zorlayıcı değildir ve bu nedenle yumuşak hukuk kapsamına giriyor olarak kabul edilir. 40 Tavsiyenin içeriği, her ülkenin iç hukukuna dahil edildiğinde bağlayıcı hale gelir; FATF, ülkeleri uyumsuz olarak listelemek dışında herhangi bir ceza uygulayamaz. Öte yandan, uyum sağlamayan ülkelerle ticari ilişkilerde diğer ülkeler tarafından ek denetimlerin uygulanması ve durum tespiti standartlarının yükseltilmesinin ilgili taraflar üzerinde olumsuz etki yaratacağından, FATF 'nin bir miktar baskı gücüne sahip olduğu düşünülmektedir. Ülkenin sınır aşan ticari faaliyetleri FATF(Mali Eylem Görev Gücü - Financial Action Task Force) düzenlemelerini güçlendiren bir diğer unsur ise bağlayıcı olmayan Tavsiye Kararlarının Birleşmiş Milletler gibi bağlayıcı belgeler üretebilen uluslararası kuruluşlar tarafından desteklenmesi ve bunun sonucunda birçok devletin Tavsiyelere uymak zorunda kalmasıdır. Küresel terörizme tepkiler, özellikle 11 Eylül’ün ardından arttı ve bu, FATF(Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force) 'nin konuyla ilgili görüşlerine daha fazla vurgu yapılmasını gerektirdi (Öztürk, 2020, 139).

3.6. Avrupa Birliği

Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler Sözleşmeleri ile FATF(Mali Eylem Görev Gücü -Financial Action Task Force) Tavsiyelerini temel alarak finansal sistemin bütünlüğünü ve sürdürülebilirliğini güvence altına alarak, aklayıcıların mali yapıları kötüye kullanmalarını engellemek için kullanılan düzenlemeler. Karapara aklamayla mücadelenin küresel anlamda uyumlu bir sistem üzerinden gerçekleştirilmesi yönündeki işlemler nedeniyle, mevzuatın değişiminde gözlemlemek mümkün olacaktır. Avrupa birliğinin yapmış olduğu çalışmalar Tablo 7 de kısaca belirtilmiş ve açıklanmaya çalışılmıştır.

Tablo 3.6: Avrupa birliği tarafından düzenlenen direktifler

<i>Direktif İsmi</i>	<i>Kuruluş Yılı</i>	<i>Kurulma Amacı</i>	<i>Farkları</i>
1991 / 308	1991	Karapara aklama ile mücadele amacıyla düzenlenmiştir.	Avrupa birliği tarafından düzenlenen ilk belge
2001/ 97	2001	Uyuşturucu suçları,sahtecilik yolsuzluk üye ülkelerin ağır hapis gerektiren suçların işlenmesiyle elde edilen gelirlerin aklanması ile mücadele için düzenlenmiştir	Yükümlü grupların kapsamı genişletilmiş, sadece uyuşturucu suçu değil bütün organize suçları kapsama almıştır
2005 / 60	2005	Bir önceki direktifteki suçlar aynen kabul edilmiş konusu terörün finansmanını kapsayacak şekilde genişletilmiş	Terörün finansmanı da suç kabul edilmiş
2018 / 843	2018	Sanal para alım satımı da şüpheli işlem bildirimi de direktif kapsamına alınmıştır. Karapara aklama ve terörün finansmanında yüksek riskli kişilerin kimlik tespiti ve şüpheli işlem bildirimi yapılmasına olanak getirmiştir.	AB komisyonu üye olmayan devletleri tespit etmek için görevlendirilmiştir.
2018 / 1673	2018	Karapara aklama terörün finansmanı ve organize suçlarla mücadele	Bu direktif ceza boyutuyla ilgilenmiştir. İdari para cezası geçici olarak görevlerinden men en az 4 yıl hapis cezası ile cezalandırılma, tüzel kişilerde ticari faaliyetlerden men fonların erişiminin durdurulması, kayyum atamak, kullanılan binaların kalıcı yada geçici olarak kapatılması gibi cezai işlemler getirilmiştir

3.6.1.Karapara Aklanmasının Önlenmesine Dair Avrupa Topluluğu Konseyi

Direktifi (91/308)

10 Haziran 1991'de "İlk Karapara Aklama Direktifi" olarak bilinen Direktif kabul edildi. 1 Ocak 1993'te yürürlüğe girmesi beklenen Direktif, 1996 yılına kadar tam anlamıyla uygulanamadı (Wiklund, 2007, 23). Direktif, Avrupa Birliği'nin karapara aklamayla mücadelesinde ilk belge olma özelliğini taşıyor. Direktifin amacı, o dönemde Avrupa Topluluğu'nun temel değerlerinden biri olan sermayenin ve finansal hizmetlerin serbest dolaşımı ilkesini tehlikeye atmadan, finansal sistemin kara para aklama için bir silah olarak kullanılmasının önlenmesidir. Yönerge, üyeler için temel standartlar

belirledi ve bu standartlar üzerinde daha güçlü düzenlemeler yapmak üyelerin göreviydi (Karaduman ,2013, 47).

Direktif, Viyana Sözleşmesine ve FATF'nin 40 Tavsiyesine dayanmaktadır. Finans kuruluşlarını, kredi kuruluşlarını ve sigorta şirketlerini sorumlu tutan Direktif, karaparanın aklanmasının önlenmesi için kimlik tespiti, şüpheli işlem bildirimi, iç denetim ve eğitim ile gerekli özen ve dikkati gösterme yükümlülüğüne odaklanmıştır (09/12/2021, www.ihale.gov.tr).

Direktif, karapara aklama, müşteri tanımlama, kayıt tutma ve şüpheli işlem bildirimi ile ilgili kuralları kapsar. Ayrıca Direktif, üye devletlerin karapara aklamayı bir suç olarak tanımasını zorunlu kılmakla kalmıyor, aynı zamanda karapara aklamayı da bir suç olarak tanımlıyor (MASAKe, 09/12/2021 www.masak.gov.tr).

Direktif, yasalaşmadan önce Ekonomik ve Sosyal Konsey'in raporunda da çeşitli eleştirilere konu olmuştu. Uluslararası belgelere göre Yönerge'nin kapalı ve dar kapsamlı ifadeler kullandığı, FATF Tavsiyelerini önermediği, Viyana Sözleşmesi ve FATF Tavsiyelerini değiştirerek Direktif'in kapsamını daralttığı düşünülmektedir. Diğer bir husus da suçla mücadelede, yapı ve yetkilerine aykırı finansal kuruluşlara sorumluluk yüklemesidir. Kolluk kuvvetlerinin ve adli makamların sorumluluğunda olan karapara aklama suçuyla mücadeleye sadece istisnai durumlarda finansal kuruluşlar dahil edilmelidir. Eleştiriler dikkate alındığında, Konsey raporu yüksek bir öngörüye sahiptir.

3.6.2. 2001/97 Sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi

Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Komisyonu'nun 91/308 sayılı Direktifi tadil eden 2001/97 sayılı Direktifi, karapara aklamayla mücadelede geçmişteki suçları uyuşturucu suçlarıyla sınırlamadı, ancak onu organize suçlar, yolsuzluk suçları, sahtecilik ve suçları kapsayacak şekilde genişletti ve ayrıca üye devletin ceza kanunu uyarınca uzun hapis cezalarıyla cezalandırılabilme yetkisi sağlandı (Üstün, 2008, 24)

Daha önce finans sektörü ile sınırlı olan Direktifin kapsamı, kara para aklayıcılar tarafından suistimal edilen finans sektörü dışındaki belirli faaliyet ve meslek gruplarını da içerecek şekilde genişletilmiştir. Muhasebeciler ve kontrolörler, emlak komisyoncuları, noterler, mali işlem avukatları, değerli taş ve maden satıcıları, para transfercileri ve kumarhanelerin tümü müşterileri tanımlamalı, kayıt tutmalı ve şüpheli işlemleri bildirmelidir (Çildemir, 2013, 33)

Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi 19.01.2001 tarihinde planı kabul etti. 15 Haziran 2003 tarihine kadar üye devletler tarafından bu Direktifte yapılan revizyonlara tepki olarak gerekli yasal ve idari tedbirler öngörülmüş olup, 2001/97 sayılı Direktif ile kabul edilen yeni düzenlemeler kısaca aşağıdaki gibidir (MASAKe, 12.25.2021, www.masak.hmb.gov.tr) :

Öncül Suçlar

91/308/EEC sayılı Direktifin 1. maddesinde yapılan değişiklikler sonucunda öncül suçlar yeniden düzenlenmiştir. Tüm ağır suçlar öncül suç kapsamına alınmış olup, aynı maddede tespit suçları, organize suçlar, sahtecilik, yolsuzluk ve üye devletler tarafından belirlenecek ağır hapis cezasını gerektiren suçların tamamının da bu kapsama alınacağı belirtilmiştir. Ciddi suçlar Teklif, kasıtlı suçların kapsamını genişleterek, çeşitli okul yargıları ve polis teşkilatları arasında uluslararası işbirliğini kolaylaştırmaktadır.

Yükümlü Grupları

Direktifin görevlerine konu faaliyetlerin ve meslek kategorilerinin kapsamı, 2001/97 sayılı direktifin 2a maddesi ile genişletilmiştir. Buna göre, finansal kuruluşlar ve kredi kuruluşlarının yanı sıra aşağıdaki tüzel veya gerçek kişilerin şüpheli işlemleri tanınması, kaydetmesi ve bildirmesi gerekmektedir:

1- Bağımsız denetçiler ve vergi danışmanları,

2- Emlak alım-satımı ile uğraşanlar,

3-Noterler ve müşterileri adına Gayrimenkul veya ticari işletmelerin alım-satım ve her türlü işlemlerde müşteri hesabına hareket etme, aktiflerin yönetilmesi, banka para çantası hesabı açılması veya yönetilmesi gibi işlemler yapan avukatlar

4-Kıymetli taş ve maden gibi değerli eşya satıcıları ve müzayedeciler,

5- Kumarhaneler.

Diğer taraftan önerinin yine 3'üncü maddesi ile özel bir para limiti getirilerek kumarhaneler, değeri 1000 Euro 'lük asgari limiti aşan kumar fişlerinin satın alınma ya da değiştirilmesi işlemi sırasında bütün müşterilerine kimlik tespiti yapmakla yükümlü kılınmaktadır.

Şüpheli İşlem Bildirimi

Şüpheli işlem raporlamasını düzenleyen 91/308/EEC sayılı Direktifin 6. maddesinde yapılan değişiklikle, avukatların, üye ülkelerin, avukatların gizlilik yükümlülükleri, organize suça ilişkin kara para aklama şüpheleri dikkate alınırken, Direktifte yer alan kurum ve kişilerin şüpheli işlemleri bildirmeleri zorunlu hale gelirken, bir alternatif söz konusudur bu, baroya veya meslek kuruluşuna bu düzeyde rapor vermelerine izin verir, ancak kara para aklama ile mücadelede sorumlu yetkililere rapor vermezler (Aksakal, 2008, 118-119).

Kimlik Tespiti Yükümlülüğü

91/308/EEC sayılı Direktifin üçüncü maddesi kapsamında sadece kredi ve finans kuruluşlarının kimlik tespiti yapması zorunlu olmakla birlikte, 2001/97/EC direktifi ile getirilen önemli bir husus, direktif kapsamındaki kuruluşlara posta yoluyla yapılan

işlemlerin, telefon veya bilgisayar. (Yüz yüze yapılmayan) işlemlerde tüketici kimliğinin sağlanması için belirli ve yeterli önlemlerin alınması zorunludur. Sonuç olarak, bu tür işlemleri yapan kuruluşlar, müşterilerinin kimlik belgelerinin veya kimlik numaralarının bir kopyasını almak zorundadır. Ayrıca işleme ilişkin ilk ödeme, bu talimata konu kredi kuruluşunda müşteri adına açılmış bir hesap üzerinden yapılacaktır (Aksakal,2008, 120).

3.6.3. 2005/60/EC Sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi

Önleyici tedbirler, terörizmin finansmanını da kapsayacak şekilde genişletildi. Müşterini Tanı (Customer Due Diligence - CDD) ilkesi ilk defa bu direktif ile hayata geçirilmiştir. Müşterinin kimliğinin tespiti ve teyidi, müşterinin iş bilgilerinin sağlanması ve müşterinin sürekli risk izlemesini kapsamalıdır.

Direktifin düzenleme getirdiği diğer konular ise aşağıda belirtilmiştir (Çildemir 2013, 33):

- Konseye üye olan ülkelerin, karapara aklama ve terörizmin finansmanı ile ilgili şüpheli işlem raporlarını almak ve analiz etmek ve bu bilgileri ilgili kurumlara iletmek için bir mali istihbarat birimi oluşturması ihtiyacı.
- Mali ve kredi kurumlarının verileri mali istihbarat birimiyle derhal iletmesine izin veren düzenleme;
- Karaparanın aklanması ve terörizmin finansmanına ilişkin istatistiksel verilerin geliştirilmesini zorunlu kılan düzenleme.
- Risk tanımlama ve risk yönetimine yönelik politika ve süreçlerin geliştirilmesi ve sorumlu kurumlar için risk yönetimi eğitimlerinin düzenlenmesi.
- Fıu'lar arasında uluslararası işbirliğini teşvik etmek.

3.6.4. 2018/843 Avrupa Birliği Direktifi (30 Mayıs 2018)

2015 yılında Paris'te yasadışı faaliyetlerin finansmanında sanal paranın rolüne ilişkin endişeler, Avrupa Birliği'nde karapara aklama ve terörizmin finansmanında değişen eğilimleri daha iyi takip etmek için yeni bir direktif ihtiyacını doğurdu. Bu talebe yanıt olarak, Avrupa Parlamentosu 2015/849 sayılı Direktifi değiştiren beşinci kara para aklamayla mücadele direktifini 2018'de onayladı. Direktifler 2009/138/EC ve diğerleri, 26.12.2021 tarihinden itibaren geçerlidir. Üye devletlerin iç hukuklarında gerekli değişiklikleri 10 Ocak 2020 tarihine kadar yapmaları beklenmektedir (AB, 23.05.2021, eur-lex.europa.eu).

2018/843 sayılı Direktif, AB mevzuatının kapsamı dışında kalan veya çok sayıda yasal muafiyetten yararlanan modern teknoloji hizmetlerinin alternatif bir finansal sistem olarak giderek daha popüler hale geldiğini kabul ederek, bu hizmetler aracılığıyla gerçekleştirilen işlemlerin şeffaflığını sağlamayı amaçlamaktadır. Bu amaçla 2015/849

sayılı Direktif kapsamına daha önce AB'nin şüpheli işlem bildirimi vergilerinden muaf tutulan sanal para ticareti kuruluşları ve dijital para birimleri için cüzdan hizmeti sağlayıcıları eklenmiştir. Ayrıca sanat eseri bulunduran ve ticaretini yapan kişiler ile sanat galerileri ve müzayede evleri tebligat yükümlülüğüne tabi tutulmakta ve eserler yatırım aracı olarak kullanılarak karapara aklamanın önüne geçilmeye çalışılmaktadır (Öztürk, 2020, 129)

Diğer bir yeni özellik de, AB Komisyonu'nun karapara aklama ve terörizmin finansmanı tehlikesini temsil eden AB dışı ülkeleri belirleme yetkisidir.

3.6.5. 2018/1673 Avrupa Birliği Direktifi (23 Ekim 2018)

2018/1673 Avrupa Birliği Direktifi, Direktif 2018/843 gibi, Direktif 2015/849'u güçlendirmek ve karapara aklama, terörün finansmanı ve organize suçla mücadeleyi iyileştirmek için oluşturulmuştur. Üye devletlerin Direktif kapsamındaki taahhütlerini 3 Aralık 2020'ye kadar yerine getirmeleri gereken yasal boyuta odaklanır.

Avrupa Birliği genelinde öncül suçları uyumlaştırarak yasal boşlukları önlemek, sanal paradan kaynaklanan risklere yanıt vermek, kamu gücünü kullanarak karapara aklama faillerini daha ağır cezalara tabi tutmak ve karapara aklama kararı oluşturmak için ceza öncesi işlemlere başvurmamak. Karapara aklama, adli para cezası, ticari faaliyette bulunma veya kamu görevlerini yerine getirme yasağı ve en az dört yıl hapis cezası ile cezalandırılır (Öztürk, 2020, 129).

3.7. Interpol

7 Eylül 1923 de Interpol (Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı), dünya çapındaki kolluk kuvvetleri arasındaki işbirliğini geliştirmek ve suçluları küresel ölçekte yakalamak amacıyla kurulmuştur. 183 üyesi bulunmaktadır. Interpol tarafından akredite edilmiş bir kuruluş olan FOBAC(Suçtan Kaynaklanan Fonlar), karaparanın aklanmasının önlenmesi için çaba sarf etmekte ve diğer ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapmaktadır. FOBAC, araştırmayı teşvik etmeye yardımcı olmak için konferanslar düzenlemektedir (Akar, 1997, 32 Aktaran, Yılmaz, 2010, 43).

Karapara aklama, yasa dışı yollarla elde edilen gelirlerin kaynağının meşru kaynaklardan gelmiş gibi görünmesi için gizlenmesi veya gizlenmesidir. Genellikle uyuşturucu kaçakçılığı, soygun veya gasp gibi diğer ciddi suçların bir bileşenidir. Karapara aklama her yerde mevcuttur ve çevre suçları gibi en az beklenebilecek alanlarda bulunur. Bitcoin gibi kripto para biriminin ortaya çıkışı bu fenomeni şiddetlendirdi. Karapara aklamanın soruşturulması, genellikle geliri sağlayan asıl suçun soruşturulması ile el ele gider. Mali soruşturmalar, yasadışı gelirin kökenlerini, akışlarını ve nerede olduğunu belirlemeyi ve ilgili ağların maskesini düşürmeyi amaçlar. Yasadışı olarak elde edilen varlıklar daha sonra dondurulabilir veya müsadere

edilebilir ve hem asıl suçların hem de müteakip karapara aklamanın faileri hakkında kovuşturma açılır. Suç çeteleri, bankaları, paravan şirketleri, aracıları ve para aktarıcıları kullanarak yasa dışı yollarla elde edilen fonları dünya çapında dolaştırıyor ve yasa dışı fonları yasal işlere ve ekonomilere entegre etmeye çalışıyor. Günümüzde, para katırları bu bağlamda kilit bir rol oynamaktadır. Bunlar, yasa dışı karapara akladıklarının farkında olmadıkları halde suç çetelerine aracılık eden kişilerdir (26.12.2022, www.interpol.int).

Karapara Karşıtı Bildiri, Interpol'ün Kasım 1995'teki 64. Genel Kurul toplantısında kabul edilmiştir. Bildirgede bankaların ve banka dışı kuruluşların şüpheli ve nakit işlemlerini yetkili mercilere bildirmelerini gerektiren hükümler içermektedir (Yetim, 204, Aktaran, Yılmaz, 2010, 43).

3.8. Europol

Avrupa ülkelerindeki polis teşkilatları arasında bilgi alışverişini sağlamaya çalışan Europol, 1 Ekim 1988'de Lahey'de kuruldu. 27 üyesi bulunmaktadır. Europol, AB Üye Devletlerinin neye ihtiyacı olduğunu dinler ve AB'deki suç eğilimlerini analiz eder. Ajans, Üye Devletler tarafından başlatılan soruşturmaları destekler, ancak Europol görevlileri asla vatandaşları tutuklamaz veya soruşturma başlatmaz. Europol'ün işi genellikle uluslararası bir yaklaşım ve AB içinde ve dışında birçok ülke arasında işbirliği gerektiren suçlarla ilgilenmekten ibarettir. Europol'ün operasyonel faaliyetleri şunlara odaklanır: yasadışı ilaçlar, insan ticareti, kolaylaştırılmış yasadışı göç, siber Suç, avro kalpazanlığı, KDV dolandırıcılığı, karapara aklama ve varlık takibi, mobil organize suç grupları, fikri mülkiyet suçu, sigara kaçakçılığı, motosiklet çetelerini yasaklamak, terörizmdir (EUROPOLa, 26.12.2022, www.europol.europa.eu).

Europol, karapara aklamayla mücadele alanında geniş bir yetkiye sahiptir ve Üye Devletlere uluslararası karapara aklama faaliyetlerini önlemek ve bunlarla mücadele etmek için istihbarat ve adli tıp desteği sağlar. Yasadışı varlıkların ve karapara aklamanın izini sürmenin temel amacı (EUROPOLb, 26.12.2022, www.europol.europa.eu) :

- Olaya karışan suçluları bulun;
- Ortaklarını bozmak;
- Suçlarının gelirlerine el koymak.

3.9. Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu (IMF)

FATF girişimleri, her ikisi de karapara aklamaya karşı uluslararası mücadelede önemli roller oynayan Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası tarafından desteklenmektedir. Ayrıca karaparanın aklanmasının ve terörizmin finansmanının önlenmesi, bilgi paylaşımı, mücadelede ortak bir yaklaşım geliştirilmesi, finans,

yönetmelik ve standartların geliştirilmesi konularında geniş bir tartışma forumu oluşturma sorumluluğunu da üstlendiler. IMF, özellikle 11 Eylül 2001'den bu yana terörün finansmanından kaçınmak için kara para aklama konusunda daha fazla endişe duymaya başladı. IMF'nin bu konuya odaklanamamasının temel nedeni, uluslararası ekonomik sistemin bütünlüğünü korumaktır. Bu kuruluşlar, mücadelede üye ülkelere teknik yardım sağlamakta, eğitim ve bilinçlendirme programları düzenlemekte, araştırmalar yapmakta ve bulgularına ilişkin verileri yayınlamaktadır (Çildemir, 2013, 48-49)

Dünya Bankası ve IMF İcra Direktörleri 2001 yılında karaparanın aklanmasının ülke kalkınması ve finansal istikrar için ciddi bir tehdit olduğunu belirtmişler ve bu konuda çalışmalar yapmaya başlamışlardır. 11 Eylül 2001 olaylarının ardından oluşan koşullar, kurulların faaliyetlerini terörün finansmanını kapsayacak şekilde genişletmesinin başlıca nedeni olmuştur. Ayrıca, Temmuz ve Ağustos 2002'de Kurullar, karapara aklama ve terörün finansmanı ile mücadeleyi saha çalışması alanı olarak belirleyen FATF'nin 40 Tavsiye Kararını ve 9 Özel Tavsiye Kararını kabul etmiştir. Bu bağlamda, uluslararası değerlendirme metodolojisini Kasım 2002'de 12 aylık bir pilot program olarak uygulamaya başladılar. Program kapsamında IMF ve Dünya Bankası ülke değerlendirmeleri yapmış ve Mart 2004'te değerlendirme sonuçlarını aldıktan sonra bu alandaki asıl çalışmalarına devam etme kararı almıştır. Sonuç olarak FATF ve FATF gibi kuruluşlar faydalı olacaktır (Aykın, 2010, 130-131)

3.10. Basel Komitesi

On Grup (G-10) ülkelerinden merkez bankası temsilcilerinin yanı sıra banka denetleme ve denetleme otoritesi temsilcilerinden oluşan Basel komitesi, 12 Aralık 1988'de Basel'de bir araya geldi ve Basel ilkeleri olarak bilinen bir dizi tavsiye belirledi. finansal sistem aracılığıyla karapara aklamayı önlemek için. Belirlenen ilkelerin temel amacı, bankacılık sektöründe, en başta narkotik madde kaçakçılığı olmak üzere suç işlemlerinden kazanılan karaparanın aklanması veya saklanması bankaların kullanılmasının önüne geçmek için standart kriterler oluşturmaktır (Değirmenci, 2007, 136). Diğer bir deyişle, en başta narkotik madde geliri olmak üzere, yasa dışı faaliyet ve yöntemlerden kazanılan gelirlerin tespit edilmesi, diğer caydırıcı tedbirlerin uygulanması ve kanuna aykırı faaliyet ve yöntemlerden elde edilen gelirlerin aklanması ve saklanmasında işbirliği yapılması konularında bazı kısıtlamalar öngörülmektedir (Kaçar, 2004, 6).

Karapara aklamanın önüne geçmek için basel komitesinin belirlediği bazı temel prensipler şöyledir:

- Müşterinin gerçek kimliklerini belirlemede gerek duyulan tüm önlemleri almak,
- Müşterinin Kimlik bilgilerinin kanıtlanamaması durumunda diğer büyük çaplı işlemleri yapmamak,

- Sır saklama kanununa ilişkin inceleme yapan yetkili kurum ve kişilerle işbirliği yapmak,
- Bankaların prensiplerine uygun tedbirleri belirlemeleri ve tüm tedbir ve önlemler için gerekirse personellerine konuyla ilgili eğitimler düzenleyerek daha bilinçli hareket etmelerini sağlamak

3.11.Mali İstihbarat Birimleri Ortak Platformu: EGMONT Grubu

Karaparanın aklanmasıyla mücadele etmek için ülkelerin mali kurumlarına bilgi sağlamaları istenmiştir. Sonuç olarak, her ülke raporlanan mali bilgilerin toplanması, analizi ve yetkili birimlere iletilmesinden sorumlu Mali İstihbarat Birimleri kurmuştur.

Egmont grubu, karapara aklamaya karşı yürütülen küresel savaşın başarısına katkıda bulunmak, mali istihbarat bilgilerini paylaşmak, bu birimler arasında iş birliğini sağlamak, ve her birimin etkinliğini artırmak. Türkiye bu örgüte Haziran 1988'de katılmıştır. Egmont grubuna göre mali istihbarat birimi; karapara aklamayla mücadele suçtan elde edilmiş gelir olduğundan şüphelenilen gelirlerle veya ülkenin yönetmeliği gereği kendisine bildirimi yapılan mali bilgileri alıp bu bilgileri analiz eden ve ilgili kurumlara ulaştıran birim olarak tanımlanır. FIU, Güvenlik ağına (ESW-Egmont Secure Web) aktif olarak bağlıdır. Egmont grubu, ülkeler arasında güvenli e-posta iletişiminin yanı sıra diğer mali istihbarat birimleri tarafından verilen bilgi ve belgelere güvenli internet erişimi sağlar. Ancak, Egmont grubu kuruluşundan bu yana sorumluluklarını tam olarak yerine getirememiştir; FATF ve Fincen gibi kuruluşların gölgesinde kalarak, sadece bir kitap yayınlamıştır.

Egmont Grubu, Brüksel'de 1995 yılında kurulmuş, adını Egmont-Arenberg sarayından alan, 24 ülke mali istihbarat birimi ve 8 uluslararası kuruluşun oluşan bir gruptur (Yılmaz, 2006, 107).

Mali İstihbarat Birimi (FIU) konseptini ve mali istihbarat birimleri arasındaki bilgi alışverişi normlarını yöneten dernek, "Egmont Güvenli Web" aracılığıyla üye ülkeler arasında istihbarat işbirliğini kolaylaştırıyor (Üstün, 2008,35).

Ülkeler, karaparanın aklanmasını önlemek için ulusal mali verileri toplayan ve analiz eden, bilgi veri tabanı oluşturan ve işlenen verileri uygun birimlere aktaran mali istihbarat birimleri geliştirmelidir. Bu, karapara suçlusu sayılacak örgütlerin izini sürmeyi kolaylaştıracak ve bu kuruluşlara odaklanılacaktır.

Artan fırsatların bir sonucu olarak suç örgütleri küresel ölçekte faaliyet gösterdiğinden, suçla mücadele birimlerinin uluslararası düzeyde etkili olması gerekmektedir. Sonuç olarak ülkeler, suç örgütleri ve kara para aklamayla mücadele etmek için ulusal yetki alanları altında kurulan mali istihbarat birimlerinin etkinliğini artırmak için uluslararası bir kuruluş olan Egmont Grubunu kurmuşlardır (Akyay, 2008, 285, Aktaran, Çildemir, 2013, 46) .

3.12.Wolfsberg Grubu

Wolfsberg Konsorsiyumu, müşteri tanıma, karapara aklama ve terör finansmanı alanlarında finansal hizmetler ve standartlar sağlama hedefiyle 11 bankadan oluşan küresel bir grup olarak ortaya çıkıyor. 2000 yılında, büyük bankalardan ve Uluslararası Şeffaflık Örgütünden yetkililer, kara para aklamayla mücadele etmek için İsviçre'deki Wolfsberg Kalesi'nde bir araya geldiler ve "Wolfsberg İlkeleri"ni yayınladılar. Bu ilkeler 2002 yılında değiştirilmiştir (Dönmez,2010,77). Daha sonra kuruluş tarafından karapara aklama ve terörün finansmanı ile mücadele konusunda çeşitli yönergeler geliştirilmiştir. Banka havalelerini şeffaflığını arttırmaya yönelik önlemleri destekleyen bildiridir.

3.13. FATF Benzeri Bölgesel Kuruluşlar

FATF'nin kurulmasının ardından, karapara aklamayla daha kapsamlı bir şekilde mücadele etmek için FATF ile karşılaştırılabilir bölgesel gruplar var olmaya başladı. Yine bu gruplar, temel kuruluş ideolojileri paraya karşı mücadele etmek ve oluşturuldukları bölgede faaliyet göstermek olduğundan bu bölümde detaylandırılmıştır.

Tablo 3.7 : FATF Benzeri Kuruluşlar

<i>Kuruluş ismi</i>	<i>yıl</i>	<i>üye</i>	<i>Kuruluş amacı</i>	<i>Kullanılan yöntemler</i>
CFATF	Mayıs Auroba	1990 24	Karapara aklamayı önleme ve kontrol etmek ve terörün finansmanı ile mücadele amacıyla FATF 'ın tavsiyesinin etkili bir şekilde uygulanması ve bunlara uyulmasını sağlamak	Genel toplantı Eğitim ve teknik yardım Takip raporları Karşılıklı değerlendirmeler
APG	1997 Bangkok	41	Karapara aklanmasının önlenmesi için kurulmuştur	Fatf'ın Tavsiyesi Karşılıklı değerlendirmeler Bölgesel tipolojiler Teknik yardım ve eğitim
ESAAMGL	26-27 Ağustos 1999 Tanzanya-arusha	19	FATF'ın 40 tavsiyelerine uyarak karapara aklama ile mücadele amacıyla kurulmuş 11 Eylül 2001 olaylarından sonra konusunu genişleterek terörün finansmanını kapsayacak şekilde genişletmiştir.	Karşılıklı değerlendirmeler Bölgesel tipolojiler Eğitim ve teknik yardım Seminerler İlerleme Raporları
GAFILAT	8 Aralık 2000 Kolombiya – cortagane	18	Karapara aklama, terörün finansmanı ve kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanını önlemek	Eğitim önlemler Teknik yardım Karşılıklı değerlendirmeler
GIABA	2000	16	Karapara aklama ve terörün finansmanı	Karşılıklı değerlendirme ve takip Tipolojiler ve diğer araştırmalar Taknik yardım
EAG	2004	9	Karapara aklama ve terörün finansmanı	Karşılıklı değerlendirmeler Teknik yardım Tipoloji çalışmaları Genel toplantı Hukuki işlerde çalışma grupları

3.13.1. Karayipler Mali Eylem Görev Grubu (CFATF)

Mayıs 1990'da Aruba'da ve Kasım 1992'de Jamaika'da yapılan toplantılar sonucunda kurulmuştur. Karapara Aklama, Terörün Finansmanı ve Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanı sorununu ele almak için ortak karşı önlemler uygulamayı kabul eden Karayipler Havzası, Orta ve Güney Amerika'daki yirmi dört Devlettten oluşan bir kuruluştur. Bu örgütün üyeleri Antigua ve Barbuda, Anguilla, Aruba, Bahamalar, Barbados, Belize, Bermuda, Virgin Adaları, Cayman Adaları, çuraçao, Dominika, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaika, Montserrat, St. Kitts ve Nevis, St. Lucia, St. Vincent ve Grenadinler, St. Maarten, Surinam, Trinidad ve Tobago, Turks ve Caicos Adaları, Venezueladır. Bu ülkeler suç gelirlerinin aklanması olgusuna ortak bir yaklaşım geliştirmek için bir araya gelmişler ve bölgeyle ilgili olan on dokuz öneri formüle edilmiştir. Mali Eylem Görev Gücü'nün (FATF) orijinal kırk tavsiyesini tamamlayıcı niteliğindedir (CFATFa , 26.12.2022, www.cfatf-gafic.org).

Karayip Mali Eylem Görev Gücü'nün temel amacı, karapara aklamayı önleme ve kontrol etme ve terörizmin finansmanı ile mücadele etme konusundaki (CFATFb , 26.12.2022, www.cfatf-gafic.org). Bunu yaparken Genel toplantı, takip raporları ve karşılıklı değerlendirmeler kullanılmıştır. Ayrıca üye ülkelere gerektiğinde teknik yardım ve eğitim desteği sağlamaktadır.

3.13.2. Asya/Pasifik Grubu (APG)

Asya/Pasifik Karapara Aklama Grubu, 1997'de Bangkok'ta kurulmuştur. 41 üyesi bulunan kuruluş onu dünyanın en büyük FATF tarzı bölgesel organı (FSRB) yapıyor. APG (Asya/Pasifik Grubu) 'nin amacı, , FATF 40 Tavsiyesinde ve FATF 9 Özel Tavsiyesinde belirtilen uluslararası kabul görmüş kara para aklama ile mücadele standartlarının benimsenmesini, uygulanmasını ve icrasını sağlamaktır. Asya pasifik grubu 11 Eylül 2001 olaylarının ardından terörün finansmanı ile mücadeleyi de kapsayacak şekilde konu alanını genişletmiştir. terörün finansmanının yanında kitle imha silahlarıyla ilgili silahların yayılmasının finansmanına karşı uluslararası standartları etkili bir şekilde uygulamasını sağlamaktır. Çabalar, suç gelirleri, karşılıklı adli yardım, müsadere, müsadere ve suçluların iadesi konularıyla ilgili kanunların çıkarılmasında bölge ülkelerine ve bölgelerine yardım etmeyi; şüpheli işlemlerin bildirilmesi ve soruşturulmasına yönelik sistemlerin kurulmasına rehberlik edilmesi ve mali istihbarat birimlerinin kurulmasına yardımcı olunması. APG ayrıca karaparanın aklanmasının önlenmesi tedbirlerinin uygulanmasında bölgesel faktörlerin dikkate alınmasını sağlar. 2006 yılında FATF' ın ortak üyesi olmuştur (APG, 24.12.2022, www.apgml.org).

3.13.3. Doğu ve Güney Afrika Karapara Aklamayı Önleme Grubu (ESAAMLG)

Doğu ve Güney Afrika Karapara Aklamayı Önleme Grubu (ESAAMLG), FATF Tavsiyelerini uygulayarak karapara aklamayla mücadele etmek için ESAAMLG, 26-27 Ağustos 1999 tarihlerinde Tanzanya'nın Arusha kentinde Bakanlar ve üst düzey temsilcilerin bir toplantısında kuruldu. 11 Eylül 2001 olaylarının ardından konu kapsamını genişleterek terörizmin finansmanını da içine almıştır. dünya çapında kara para aklama ve terörizmin finansmanı ve yayılmasını önleme standartlarına bağlı kalan bir Bölgesel Kuruluştur. 19 üye ülkesi: Angola, Botswana, Eritre, Eswatini, Etiyopya, Kenya, Lesotho, Madagaskar, Malavi, Mauritius, Mozambik, Namibya, Ruanda, Seyşeller, Güney Afrika, Tanzanya, Uganda, Zambiya ve Zimbabve 2010 yılında FATF'ın ortak üyesi olmuştur (ESAAMLG , 24/05/2021, www.esaamlg.org).

Doğu ve Güney Afrika Karapara Aklamayı Önleme Grubunun (ESAAMLG) 'nin ana hedefleri şunlardır (ESAAMLG , 24/05/2021, www.esaamlg.org):

- a. FATF'nin 40 Tavsiyesini kabul etmek ve uygulamak;
- b. Tüm ciddi suçlara karapara aklama önlemlerini uygulayın;
- c. Terörizmin finansmanı ile mücadele için önlemler almak ve
- d. Tüm ciddi suçlardan elde edilen gelirlerin aklanmasının ve terörün finansmanının ve kitle imha silahlarının yayılmasının önlenmesi ve kontrolü ile ilgili çok taraflı anlaşmalar ve girişimlerde yer alan diğer önlemleri uygulayın.

Doğu ve Güney Afrika Karapara Aklamayı Önleme Grubunun (ESAAMLG) ana hedeflerini gerçekleştirirken, karapara aklamayla mücadele ile ilgili diğer uluslararası kuruluşlarla koordinasyonu, ortaya çıkan bölgesel tipolojileri incelemeyi, bu sorunlarla başa çıkmak için kurumsal ve insan kaynakları kapasitelerini geliştirmeyi ve gerektiğinde teknik yardımı koordine etmeyi içerir. ESAAMLG, karapara aklamayı önleme tedbirlerinin uygulanmasında bölgesel faktörlerin dikkate alınmasını da sağlar (ESAAMLGb , 24/05/2021, www.esaamlg.org).

3.13.4. Latin Amerika Mali Eylem Görev Gücü (GAFILAT)

Latin Amerika Mali Eylem Görev Gücü (GAFILAT), 8 Aralık 2000'de Kolombiya'nın Cartagena kentinde Güney Amerika, Orta Amerika ve Kuzey Amerika'dan 18 ülkenin bir araya gelerek karapara aklamayı, terörün finansmanını ve kitle imha silahlarının yayılmasının finansmanını önlemek ve bunlarla mücadele etmek için oluşturdukları bölgesel tabanlı bir hükümetler arası kuruluştur. 11 Eylül 2001 olaylarının ardından terörün finansmanı ile mücadele konusunu daha çok genişletmiştir. GAFILAT, üyelerini 40 Tavsiyenin uygulanmasında, karaparanın aklanmasının ve terörün finansmanının önlenmesi için bölgesel bir sistemin oluşturulması desteklemektedir. Ülkelere yardımcı olacak ana araçlar, eğitim önlemleri ve teknik yardım (kılavuzların, raporların ve destekleyici belgelerin hazırlanması

yoluyla) ve karşılıklı değerlendirmelerdir ulusal politikaların sürekli iyileştirilmesi ve üye ülkeler arasında farklı işbirliği mekanizmalarının derinleştirilmesi için sürekli çalışmalar yürütülmektedir. 2006 yılında FATF'ın ortak üyesi olmuştur. GAFILAT' ta üye ülkeler ; Arjantin, Bolivya, Brezilya, Şili, Kolombiya, Kosta Rika, Küba, Ekvador, El Salvador, Guatemala, Honduras, Meksika, Nikaragua, Panama, Paraguay, Peru, Dominik Cumhuriyeti ve Uruguay'dır (GAFILAT, 26.12.2022, www.gafilat.org).

3.13.5. Batı Afrika'da Karapara Aklamaya Karşı Hükümetlerarası Eylem Grubu (GIABA)

Batı Afrika'da Karapara Aklamaya Karşı Hükümetlerarası Eylem Grubu (GIABA), 2000 yılında Doğu Afrika Devletleri Batı Ekonomik Topluluğu Devlet ve Hükümet Başkanları Konferansı (ECOWAS) tarafından kurulmuştur (www.giaba.org, 23.12.2022). GIABA'nın başlangıçta ana müdahale alanı, Batı Afrika ekonomilerinin ve finansal sistemlerinin karapara aklamaya karşı korunmasıydı. Ocak 2006'da, GIABA'nın tüzüğü, 11 Eylül 2001'de Amerika Birleşik Devletleri'nde meydana gelen terör saldırılarının ardından kara para aklama ve terörizmin finansmanı arasındaki büyüyen bağlantıyı yansıtacak şekilde revize edildi. Bu nedenle, terörizmin finansmanına karşı mücadele entegre edildi (GIABAA, 23.12.2022, www.giaba.org):

Sekreterliği Senegal'in başkenti Dakar'da bulunuyor. 16 üye ülkeden oluşmaktadır. Bunlar; Benin, Burkina Faso, Cape Verde, Fildişi Sahili, Gambiya, Gana, Gine Bissau, Gine Conakry, Liberya, Mali, Nijer, Nijerya, Sao Tome ve Principe, Senegal, Sierra Leone ve Togo, on altı üyesi arasındadır. 2010 yılında fatfın ortak üyesi olmuştur. Tüm üye ülkeler fatf 40+9 tavsiyelerine göre değerlendirilmiştir (Şahan, 2017, 89).

GIABA'nın amaçları şunlardır (GIABAb, 23.12.2022, www.giaba.org):

- İmzacı Devletlerin ulusal ekonomilerini ve mali ve bankacılık sistemlerini suç gelirlerine karşı korumak ve terörizmin finansmanı ile mücadele etmek;
- Suçtan elde edilen gelirle mücadele etmek için önlemleri iyileştirmek ve çabaları yoğunlaştırmak;
- Üyeleri arasındaki işbirliğini güçlendirmek

İmza Devleti gruba karşı yükümlülüklerini yerine getiremezse, Yetki, Komitenin tavsiyesi üzerine, söz konusu İmza Devleti'ne aşağıdaki yaptırımlardan herhangi birini uygulayabilir (GIABAc, 23.12.2022, , www.giaba.org):

- a. devam eden projelerde veya yardım programlarında her türlü yardım ve geri ödeme yönteminin askıya alınması.
- b. vatandaşlarının, İdari Sekreteryadaki uluslararası mevkilere alınmamasının;
- c. oylama haklarının askıya alınması. İmza Devleti'nin temerrüt halinde sürdüğü durumlarda, Yetki, Komiteden alınan önerilere dayanarak, söz konusu Devletin GIABA'dan Üyeliğini iptal edebilir.

3.13.6. Avrasya Grubu (Eurasian Grup -EAG)

Avrasya Grubu 2004 yılında kuruldu ve Sekreterliği Rusya'nın başkenti Moskova'da bulunuyor. Bölgesel gruplara üye olmayan Avrasya bölgesindeki ülkeler için oluşturulmuş ve uluslararası terörizm tehdidinin azaltılmasında ve finansal sistemlerin şeffaflığının, güvenilirliğinin ve güvenliğinin sağlanmasında önemli bir rol oynamak üzere tasarlanmıştır. Dokuz üyeden oluşur: Beyaz Rusya, Çin, Hindistan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan, Özbekistan ve Rusya. Çin ve Hindistan, hem FATF hem de APG üyesidir. Rusya, FATF'ye aittir. 40+9 tavsiyeleri tüm üye ülkelere uygulanmıştır (EAG, 20/12/2021, www.eurasiangroup.org).

Avrasya Grubunun (EAG)'nin ana görevleri (EAG, 20/12/2021, www.eurasiangroup.org):

- 40 FATF Tavsiyesinin uygulanmasında üye devletlere yardımcı olmak;
- karapara aklama ve terörün finansmanı ile mücadeleyi amaçlayan ortak faaliyetlerin geliştirilmesi ve uygulanması;
- AML / CFT çabaları alanında alınan yasal ve diğer önlemlerin etkinliğinin değerlendirilmesi de dahil olmak üzere, FATF 40 Tavsiyelerine dayalı olarak üye devletlerin karşılıklı değerlendirmelerine yönelik bir programın uygulanması;
- Uzmanlaşmış uluslararası örgütler, organlar ve ilgili devletlerle uluslararası işbirliği ve teknik yardım programlarının koordinasyonu;
- Karapara aklama ve terörün finansmanı alanındaki eğilimlerin (tipolojiler) analizi ve bölgesel özellikleri dikkate alarak bu tür suçlarla mücadelede en iyi uygulamaların paylaşılması..

4. TÜRKİYE’NİN KARAPARA AKLAMAYLA MÜCADELE TARAF OLDUĞU İKİLİ ANLAŞMALAR

Günümüzde suç örgütlerinin karapara aklama konusunda işbirliği yapması ve daha kolay kara para aklamaya başlaması hükümetleri birbirleriyle işbirliği yapmaya zorlamıştır (Ergül, 2005, 198). Bu suçlara karşı mücadelede, devletler çeşitli işbirliği anlaşmaları oluşturmuştur. Ancak ülkelerin kara para aklama ile mücadelede daha etkin sonuçlar elde etmek için bu konudaki kararlılıklarını yansıtan ikili anlaşmalar oluşturmaları önemli bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

Hükümetimiz konuyla ilgili birçok uluslararası anlaşmaya katılarak kara para aklamayla mücadele konusundaki hassasiyetini ve kararlılığını kanıtlamıştır. Ayrıca, kara para aklamayla mücadelede daha başarılı olabilmek için hükümetimiz diğer ülkelerle karşılıklı anlaşmalar müzakere etmiştir (Karaduman, 2013, 68).

Almanya, Bulgaristan, Romanya, Slovenya, İtalya, KKTC, Polonya ve Yunanistan Türkiye'nin ikili anlaşma imzaladığı ülkeler arasında yer alıyor.

4.1. Bulgaristan ve Romanya İle Yapılan Anlaşma

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti arasında 16 Nisan 1998 tarihinde Antalya'da Terörizm, Organize Suçlar, Yasadışı Uyuşturucu ve Psikotrop Maddeler, Kara Para Aklama, Silahlar ve İnsan Ticareti ve Diğer Büyük Suçlar arasındaki ilişkiden endişe duydukları için suçlarla mücadelede aralarındaki işbirliğini güçlendirme iradelerini ortaya koyarak eşitlik, karşılıklık ve karşılıklı çıkar ilişkileri göz önünde bulunularak bir anlaşma imzalanmıştır. Anlaşmanın temel amacı, örgüt faaliyetlerinde gerçekleştirilen narkotik madde, silah, insan kaçakçılığı, karapara aklama ve terör suçlarının önlenmesi ve kara paranın yayılmasının önlenmesi için gerekli birimlerin kurulması ve mücadelenin başlatılması olarak belirlendi. ve terör suçları suç örgütleri aracılığıyla Balkanlar üzerinden Avrupa'ya taşınmaktadır. Ülkeler, kara para aklama suçlarının soruşturulma usullerine karar verirken, karaparanın aklanmasının önlenmesi, uluslararası uyumun sağlanması, bilgi alışverişinde bulunulması ve ortak hareket edilmesi için gerekli adımların atılması konusunda mutabakata varmışlardır (Mavral, 2003,165-166)

4.2.İtalya İle İmzalanan Anlaşma

22 Eylül 1998 tarihinde Roma'da İtalyan hükümeti ile imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Terörizm, Organize Suçlar, Yasadışı Kazancın Aklanması, Uyuşturucu ve Psikotrop Madde ve İnsan Kaçakçılığı ile Mücadelede İşbirliği Anlaşması" 01.12.1998 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Aşağıda " Akit Taraflar" olarak tanımlanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti mevcut anlaşma ile kendi ülkelerinde yürürlükte bulunan

kanunlara ve diğer İkili ve çok taraflı anlaşmaların getirdiği yükümlülüklerle uygun olarak aşağıda madde 1 de belirtilen suçlarla mücadelede işbirliğinde bulunmayı taahhüt ederler (RS, 01.12.1998, 23540):

- a) Terörizm,
- b) Uyuşturucu, psikotrop madde, yasadışı ekimi, imali, ticareti, nakli, kullanımı,
- c) Suçtan elde edilen gelirler ile karaparanın aklanmasını da kapsayan mali ya da ticari teşebbüs suçları,
- d) Silah, mühimmat, nükleer, radyoaktif ve diğer tehlikeli maddeler, çalınan her türlü ulaşım ve nakil araçları, kültürel ve tarihi değerler ile, tabiat varlığı, antika eser, kıymetli taş kaçakçılığına ilişkin her türlü kaçakçılık ve diğer gümrük ihlalleri,
- e) İnsan kaçakçılığı,
- f) Pasaport, vize ve diğer resmi belge sahtekarlığı.
- g) Akit taraflar her iki tarafın hukuk sistemlerinin tanıdığı tüm organize suç türlerine karşı da mücadelede işbirliğinde bulunmayı taahhüt ederler

Ülkelerin her birinde yürürlükte olan yasalar bağlamında ve diğer ikili ve çok taraflı anlaşmalardan doğan zorunluluklara dokunmaksızın aşağıda madde 2 de açıklanmıştır (RS, 01.12.1998, 23540):

- a) Akit Taraflardan birinin yetkili organının talebi üzerine diğer Akit Taraf, Madde l'de belirtilen suçlarla ilgili yasadışı faaliyetler ve bunların bağlanılan hakkında yetkili organları vasıtasıyla soruşturma başlatabilecektir.
- b) Talepte bulunulan Akit Taraf, başlatılan işlemlerin neticelerini diğer Akit Tarafa nakledecek, araştırma ile ilgili bilgi ve belge alışverişinde bulunulacaktır.
- c) Bu maddenin (a) alt paragrafında belirtilen hususlar, talepte bulunulan Akit Tarafın ülke güvenliğini veya Devletin başlıca çıkarlarını tehlikeye atabilecek nitelikte ise, veya ulusal mevzuata uygun değilse, yerine getirilmeyecektir. Böyle bir durumda talepte, bulunulan Akit Taraf talebin yerine getirilmediğini, nedenleriyle birlikte derhal talepte bulunan Akit Tarafa bildirecektir.

4.3. Yunanistan İle İmzalanan Anlaşma

26.04.2001 tarihli ve 4654 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan duyuruya göre Türkiye ile Yunanistan, Suçla ve Özellikle Terör, Organize Suçlar, Uyuşturucu Kaçakçılığı ve Yasadışı Göçle Mücadelede İşbirliği Anlaşmasını 20 Ocak 2000 tarihinde imzaladı.

Terörizm ve örgütlü suçlar arasındaki bağlantıyı ve örgütlü suçlar arasında, uyuşturucu ve psikotrop madde ve silah kaçakçılığı, karapara aklama ve yasadışı göç faaliyetlerinin dünyada kaygı verici boyutlara ulaştığını dikkate alarak, Taraflar, ülkelerinde yürürlükte bulunan mevzuata ve uluslararası yükümlülüklerine uygun olarak, aşağıda belirtilen suçlarla mücadelede işbirliğinde bulunmayı taahhüt ederler (RG, 09.05.2001, 24397):

- a) Bireyler veya gruplar tarafından gerçekleştirilen terörist eylemler ve faaliyetler,
- b) Uyuşturucu, psikotrop madde ve bunların imalinde kullanılan kimyasal maddelerin yasadışı ekimi, üretimi, ticareti, nakli ve kullanımı,
- c) Diğer örgütlü suçlar (insan kaçakçılığı ve benzeri),
- d) Biyolojik, kimyasal ve radyoaktif silahlar da dahil olmak üzere silah kaçakçılığı, mühimmat, patlayıcı, nükleer, radyoaktif ve zehirli madde kaçakçılığı,
- e) Pasaport, vize ve diğer resmî belge sahtekârlığı,
- f) Sınır ötesi suçlar ve suçlular,
- g) Yasadışı göç,
- h) Kültürel ve tarihî eserler ile sanat eserleri kaçakçılığı,
- i) Karapara aklama,
- j) Diğer suçların yanısıra, yukarıda sayılan faaliyetlerin biri veya daha fazlası ile ilgili kara paranın aklanması.

4.4. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti İle İmzalanan Anlaşma

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile 30 Eylül 2002 tarihinde KKTC Hükümeti arasında Ankara'da Adalet ve İçişleri Konusunda İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır. Anlaşmaya göre taraf devletler adalet ve içişleri alanlarında insan hakları, demokrasi, hukukun üstünlüğü, ortak barış, refah ve özgürlük temelinde işbirliği yapma konusunda anlaştılar. Anlaşmada adalet alanının da işbirliği, içişleri alanında işbirliği, gümrük işbirliği, maliye alanında işbirliği şeklinde dört başlık şeklinde anlaşma maddeleri imzalanmıştır. Her iki devletin mali suçlarının soruşturulması, vergi kaçakçılığı, rüşvet, dolandırıcılık ve karapara aklama ile mücadele ve bu kapsamda alınacak tedbirler konusunda işbirliği yapılmasına karar verildi (KKTC, 20.12.2020, www.ms.hmb.gov.tr).

4.5. Almanya İle İmzalanan Anlaşma

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 3 Mart 2003 tarihinde Ankara'da imzalanan Başta Terör ve Organize Suçlar olmak üzere Büyük Öneme Sahip Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşması TBMM'de onaylandı. 07.04.2014 tarih ve 14.04.2004 tarih ve 25433 sayılı 5116 sayılı Kanunla Türkiye Meclisi tarafından onaylanmıştır. Anlaşmaya göre göçmen kaçakçılığı, insan kaçakçılığı, silah ticareti ve kaçakçılığı, mala karşı suçlar, resim ve tarihi eser kaçakçılığı ve enformatik suçlarıyla mücadelede birlikte çalışacaklardır (Ersungur, 2019, 56-57)

Taraflar, örgütlü suç yapılanmalarınca işlenenler dahil, başta terör suçları olmak üzere büyük öneme sahip suçlarla mücadelede, ulusal mevzuatları çerçevesinde işbirliği yapacaklardır. Taraflar, örgütlü suç yapılanmalarının suçun tasarlanmasındaki veya

işlenmesindeki rolünü tespit edebildikleri takdirde, suçun ağırlığından bağımsız olarak, özellikle aşağıdaki suçlarla mücadelede ulusal mevzuatları çerçevesinde işbirliği yapacaklardır (RS, 14.04.2004, 25433):

- Uyuşturucu ve psikotrop maddeler ve bunların imalinde kullanılan katkı maddelerinin yasadışı üretimi ve ticareti,
- Terör suçları,
- Yasadışı göç, insan ticareti ve muhabbet tellallığı,
- Şantaj suçları,
- Yasadışı silah, patlayıcı madde, nükleer ve radyoaktif madde ticareti,
- Mala karşı cürümler,
- Sanat eserleri ve tarihi eser kaçakçılığı,
- Bilişim suçları,
- Fikri mülkiyet suçları,
- Sahte para basımı ve dağıtımı, nakit dışı ödeme araçları veya değerli evrak sahteciliği ve sahte nakit dışı ödeme araçlarının ve değerli evrakların kullanılması,
- Karapara aklama,
- Belge ve resmi evrakta tahrifat veya sahtecilik

4.6. Polonya İle İmzalanan Anlaşma

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri arasında 7 Nisan 2003 tarihinde Ankara'da imzalanan ve 14 Ocak 2004 tarih ve 5059 sayılı Kanun, 20 Ocak 2004 tarih ve 25352 sayılı Resmi Gazete ile onaylanan Organize Suçlar, Terörizm ve Diğer Suçlarla Mücadelede İşbirliğine Dair Anlaşma ve Polonya Cumhuriyeti. yılında yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Taraflar, bundan böyle “yetkili kurumlar” olarak adlandırılacak olan güvenlik ve asayişin korunmasından sorumlu kurumlar arasında, başta aşağıda sayılan suçlar olmak üzere, suçlarla mücadele alanında, suçu önleyerek ve suçların faillerini ortaya çıkararak işbirliği yapacaklardır (RS, 20.01.2004, 25352):

- İnsan yaşamına ve sağlığına yönelik suçlar,
- Terörist faaliyetlerle bağlantılı suçlar,
- Nükleer ve radyoaktif maddelerle ilgili
- Cinsel özgürlüğe karşı suçlar,
- İnsan ticareti ve insan özgürlüğünün yasadışı engellenmesi,
- Organ ticareti ve kaçakçılığı,
- Silah, mühimmat ve patlayıcı ile diğer tehlikeli maddelerin yasadışı üretimi ve ticareti,
- Her türlü bilişim suçu ve siber ortamda işlenen suçlar,
- Sınırdan yasadışı geçiş ve insan kaçakçılığı,
- Kültür varlıkları ile sanat eserlerinin çalınması ve kaçakçılığı,
- Motorlu araç hırsızlığı ve kaçakçılığı,

- Her türlü belgede sahtecilik, bunların dolaşımı ve kullanımı ile ilgili suçlar,
- Suç ve yolsuzluktan elde edilen gelirin aklanması,
- Kayıp kişilerin aranması ve kimliği belirlenemeyen kişi ve cesetlerin kimliklerinin tespiti,
- Suçtan elde edilen gelir ve malların araştırılması,

4.7. Çek ve Slovakya Cumhuriyetleri İle Yapılan İşbirliği Antlaşması

Türkiye'nin Çek ve Slovak Cumhuriyetleri arasında 8 Nisan 2004'te imzalanan anlaşma, 20 Ekim 2004'te onaylanarak kabul edildi. Bu anlaşma ile taraf devletler, terör ve suç örgütleri ve bunların faaliyetleriyle mücadele için birlikte çalışmayı amaçlıyor. Bu sözleşme, sözleşme kapsamındaki suçları listeler ve listelenen suçlarla mücadelede kara para aklamanın önlenmesinin önemini vurgular (Arıcan, 2010, 81-82). Tarafların imzaladığı anlaşmaya göre aşağıdaki konular ile ilgili iş birliği yapılacaktır (RS, 06.08.2005, 25898):

- Akit Taraflar, ulusal mevzuatlarına uygun olarak, uluslararası terörizmi, yasadışı uyuşturucu kaçakçılığı ve örgütlü suçları önlemede; bu tür suçları tespit etme, bastırma ve yargılamada, aynı zamanda diğer ciddi suçların da engellenmesi, tespiti, bastırılması ve yargılanmasında işbirliği
- Akit Taraflar, özellikle, bir suçun veya bu suçun hazırlanışının Taraflardan birinin topraklarında cereyan ettiği ve aynı suçun veya hazırlanışının diğer Akit Tarafın toprağında da cereyan edebileceği bilgisinin yer aldığı durumlarda işbirliği
- Akit Taraflar, suçun, özellikle de örgütlü suçun tespiti ve bastırılmasında işbirliğinde bulunacaklar
- Uyuşturucuların, psikotrop maddelerin ve bunların hammaddelerinin (bundan böyle uyuşturucular olarak adlandırılacaktır) yasadışı ekimi, üretimi, ihracı, ithali ve transit geçişinin ve bu tür maddelerin kaçakçılığının önlenmesi
- Taraflar, kendi ülkelerinde diğer Tarafın güvenliğine ve vatandaşlarına yönelik terörist faaliyetlerin hazırlanmasını ve gerçekleştirilmesini önlemek amacıyla etkili tedbirler alacaklardır.
- Uluslararası terörizmi önlemek ve onunla mücadele etmek
- Ulusal hukuklarına ve işbu Anlaşmaya uygun olarak, Akit Taraflar para aklama dahil diğer ciddi suçların önlenmesi, tespiti ve bastırılmasında da işbirliğinde bulunacaklardır.

5. KARAPARA AKLAMA İLE MÜCADELEDE TÜRK HUKUK SİSTEMİNDE YER ALAN MALİ VE MALİ OLMAYAN TEDBİRLER

5.1. Türkiye’ De Karapara Aklamayla İlgili Yapılan Kanuni Düzenlemeler

Ülkemizde karaparanın aklanmasının önlenmesi ile mücadele 19 Kasım 1996 tarihinde 4208 sayılı “Karapara Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanun”un yasalaşması ile başlamıştır. Uluslararası arenadaki gelişmelerin yanı sıra uluslararası ekonomik ve mali ilişkilerin önceki dönemlere göre artması karaparanın aklanmasıyla mücadelede yeni bir kanun ihtiyacını doğurmuş ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanun kabul edilmiştir. 11.10.2006 tarih ve 18.10.2006 tarih ve sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir

4208 sayılı Kanun ile MASAK, ulusal düzeyde karapara aklamayla doğrudan mücadele etmek üzere kurulmuş, 5549 sayılı Kanun ile karapara aklamayla mücadelenin yanı sıra veri toplama, şüpheli işlem bildirimlerini alma, analiz etme ve değerlendirme görevleri verilmiştir.

MASAK, bu sorumluluklarının bir sonucu olarak tüm finans kuruluşlarının yanında bu mücadelede aktif olarak yer almaktadır. Ülkemiz de FATF üyesi olup, FATF gelişmelerini ve düzenlemelerini takip etmektedir.

5.1.1. 4208 Sayılı Kara Paranın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanun

Hukuk sistemimizde ilk kez 19 Kasım 1996 tarihinde yürürlüğe giren 4208 sayılı Kanun'un 2/b maddesinde karapara aklama suç olarak tanımlanmıştır. Karapara aklamayla mücadeleye ilişkin genel çerçeveyi de belirleyen Mali Suçları Araştırma Kurulu, Şubat 1997’de faaliyete geçti.

Aklama suçunun önlenmesine dair tedbirler bütünü olan yükümlülükler ile bu yükümlülüklerle tabi olan yükümlüler ise 4208 sayılı Kanuna dayanılarak çıkarılan ve 02/07/1997 tarih ve 23037 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair 4208 sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik’le belirlenmiştir. Yönetmelikte yer alan yükümlülüklerden özellikle kimlik tespiti, şüpheli işlem bildirimi, uyum görevlisi atanması, eğitim ve iç denetim yükümlülüklerine ilişkin olarak yayımlanan 4 adet Genel Tebliğ ile uygulama usul ve esasları ayrıntılı bir şekilde belirlenmiştir.

Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Yönelik Tedbirler Hakkında Yönetmelik ile 4208 Sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Diğer taraftan Suç Gelirlerinin ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik’in Geçici 1 inci maddesine göre; 5549 sayılı Kanunun 5 inci maddesi gereğince çıkarılacak Yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar 4208 Sayılı

Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 14/A maddesi, 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası ile 16/A maddesinin uygulanmasına devam olunacaktır.

5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ile Suç Gelirlerinin ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Yönelik Tedbirler Hakkında Yönetmelik ile yükümlülükler ve yükümlülükler yeniden düzenlenmiştir.

5.1.2. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu

Hukuk sistemimizde ilk olarak 4208 sayılı Kanun la tanımlanan aklama suçu, 1 Haziran 2006 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerini Aklama başlıklı 282 nci maddesinde yeniden düzenlemiştir.

Maddeye göre (RS, 12.10.2004, 25611):

- Alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini, yurt dışına çıkaran veya bunların gayrimeşru kaynağını gizlemek veya meşru bir yolla elde edildiği konusunda kanaat uyandırmak maksadıyla, çeşitli işlemlere tâbi tutan kişi, üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.
- Birinci fıkradaki suçun işlenmesine iştirak etmeksizin, bu suçun konusunu oluşturan malvarlığı değerini, bu özelliğini bilerek satın alan, kabul eden, bulunduran veya kullanan kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- Bu suçun, kamu görevlisi tarafından veya belli bir meslek sahibi kişi tarafından bu mesleğin icrası sırasında işlenmesi halinde, verilecek hapis cezası yarı oranında artırılır.
- Bu suçun, suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, verilecek ceza bir kat artırılır.
- Bu suçun işlenmesi dolayısıyla tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.
- Bu suç nedeniyle kovuşturma başlamadan önce suç konusu malvarlığı değerlerinin ele geçirilmesini sağlayan veya bulunduğu yeri yetkili makamlara haber vererek ele geçirilmesini kolaylaştıran kişi hakkında bu maddede tanımlanan suç nedeniyle cezaya hükmolunmaz.

Ülkemizde 4208 sayılı Kanunun yürürlükte olduğu dönemde geçmiş suçlar sayım yöntemiyle tespit edilirken, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 282. maddesinde hapis cezası gerektiren suçlar denilerek eşik yaklaşımı benimsenmiştir. 4208 sayılı Kanunda kullanılan karapara kavramı yerine ise suçtan kaynaklanan malvarlığı değeri ibaresine yer verilmiştir.

5.1.3. 5549 Sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun

Karaparanın aklanmasıyla mücadelede uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun 18 Ekim 2006 tarih ve 26323 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Aklama suçunun cezalandırılmasına ve soruşturulmasına ilişkin temel ceza ve usul kurallarının uygulanması ilkesi benimsendiği için bu alana Kanun'da yer verilmemiştir. Daha önce yönetmelik ve tebliğlerle belirlenen yükümlülüklerle ilişkin temel ilkeler 5549 sayılı Kanun kapsamına alınmış ve yükümlülüğe aykırı fiillerin cezalandırılmasında ikili bir ayırım yapılmıştır. Buna göre, daha önce hapis cezasına konu olan kimlik tespiti ve şüpheli işlem bildirimi gibi bazı temel yükümlülüklerle aykırı olarak idari para cezaları benimsenmiştir (RS, 18.10.2006, 26323).

5549 sayılı Kanun ile öngörülen bir diğer önemli değişiklik de terörün finansmanı amacıyla karaparanın aklanmasının önlenmesine yönelik prosedürlerin devreye alınmasıdır. 4208 Sayılı Kanun Uygulama Yönetmeliği'ne göre yükümlüler, işleme konu malvarlığının hukuka aykırı olarak elde edildiğine dair şüphe olması halinde bu işlemleri MASAK'a bildirmekle yükümlüdür. Buna karşılık, 5549 sayılı Kanun'da, işleme konu malvarlığının suç teşkil eden kullanımına ilişkin şüpheli bir durum söz konusu olduğunda, şüpheli işlemlerin bildirilmesi zorunluluğu da getirilmiştir. Bu sayede özellikle terörü finanse etmek için kullanılan fonlar ve ilgililer hakkında gerekli önlemlerin alınması umulmaktadır.

5.1.4. Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının

5549 sayılı Kanun uyarınca hazırlanan Karaparanın Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Yönelik Tedbirler Hakkında Yönetmelik 9 Ocak 2007 tarih ve 26751 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandı. Yönetmelik hazırlanırken, bilişim alanındaki gelişmeler, finansal araçların çeşitlenmesi ve finansal faaliyetlerin hızlı, karmaşık ve sınırsız boyutu dikkate alınarak, ülkemizin ihtiyaçlarını karşılamının yanı sıra mevzuatımızı da uluslararası standartlara uyumlu hale getirme amacı göz önünde bulundurulmuştur. 01.04.2008 tarihinde yürürlüğe girecektir. Yönetmelik, aklama suçunun yanında terörün finansmanının önlenmesine yönelik tedbirleri de içermesi açısından ayrı bir öneme sahiptir. Yönetmelikte temel olarak (RS, 09.01.2007, 26751):

- Yükümlüler
- Müşterinin tanınmasına ilişkin esaslar
- Şüpheli işlem bildirimine ilişkin esaslar
- Bilgi ve belge vermeye ilişkin esaslar
- Yükümlülük denetimi
- Gümrük idaresine yapılacak açıklama
- Muhafaza ve ibraz

Konuları düzenlenmiştir.

Yönetmelikte yer alan başlıca tedbirler, başta finans kuruluşları olmak üzere tarafların iş yaptıkları müşterilerini tanımlarını, aklama ve terörün finansmanı ile ilgili olarak karşılaştıkları şüpheli işlemleri Mali Suçları Araştırma Kurulu'na (MASAK) bildirmelerini, ilgili bilgi, belge ve kayıtları tutmak ve yetkili birimlerce talep edildiğinde ibraz etmek için belirlenmiştir.

Karaparanın aklanmasının ve terörün finansmanının önlenmesinde müşterinin kimliğinin tespit edilmesi en önemli unsurdur. Yönetmelik, borçlunun, gerektiğinde risk bazlı yaklaşımlar da dahil olmak üzere, müşterinin tanınması için gerekli tüm prosedürleri yerine getirmesini ve terörün finansmanı ve karaparanın aklanmasının önlenmesi konusunda yeterli özen ve özeni göstermesini gerektirmektedir. Başvuruda herhangi bir şüpheye mahal vermemek adına, kimlik tespiti gerektiren işlemler, nitelikleri ve eşik tutarları da dahil olmak üzere detaylı bir şekilde belirtilmiştir. Gerçek kişiler, ticaret siciline kayıtlı tüzel kişiler, dernek ve vakıflar, sendika ve konfederasyonlar, siyasi partiler, yurt dışında yerleşik tüzel kişiler, tüzel kişiliği olmayan kuruluşlar ve resmi kurumların bu kapsamda kendi mevzuatları bulunmaktadır. Müşteri kimlik tespiti, kimlik tespiti ile sınırlı olmadığı için, müşterilerin kimlik tespiti, iş ilişkileri ve karapara aklama ve terörün finansmanı riski yüksek işlemler de önleyici tedbirler kapsamında düzenlenmektedir. Amacı, şüpheli işlemlerin yanı sıra karmaşık ve alışılmadık derecede büyük işlemlere gerekli tarafların özel dikkat göstermesini isteyerek bu tür işlemleri yakından izlemektir.

Önleyici tedbirlerin ana bileşenlerinden biri olan şüpheli işlemlerin bildirilmesi, yükümlü grupların terörün finansmanı ve karapara aklama amacıyla sunduğu hizmetlerin kötüye kullanılmasının önlenmesi ve bilgi paylaşımı yoluyla bu suçların önlenmesi ve tespit edilmesini amaçlamaktadır.

Kanun ayrıca, yükümlülüklerle ve ihlallere uyum miktarının belirlenmesi ve uyumun sağlanması için yükümlülüklerin denetlenmesine yönelik kesin düzenlemeler içermektedir.

Yükümlülüklerle uyumu sağlamak ve gerekli tarafların uygun eğitim ve diğer araştırmaları yapmalarına olanak sağlamak amacıyla Yönetmeliğin yürürlük tarihi 01.04.2008 olarak belirlenmiştir. Yükümlülerin, sürekli iş ilişkisi içerisinde bulundukları müşterilerinin kimlik bilgilerinin, kanuna uygun hale getirilmesi için kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı aylık bir süresi vardır. Böylece eski uygulamadan yeni uygulamaya geçişin sistemli ve sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır (MASAKf, 14.08.2020, www.masak.hmb.gov.tr).

5.2. Karapara Aklama İle Mücadelede Ulusal Kurum ve Kuruluşlar

5.2.1. Mali Suçları Araştırma Kurulu(MASAK) ve Rolü

Birçok ülkenin Mali İstihbarat Birimlerinin (FIU) amacı karapara aklamayla mücadele etmektir. Ülkemizde Maliye Bakanlığının asli hizmet kuruluşu olan Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) tarafından yürütülmekte ve doğrudan Maliye Bakanına bağlıdır. Türkiye Mali İstihbarat Birimi olan MASAK, 19 Kasım 1996 tarihinde yürürlüğe giren 4208 sayılı Kanun ile kurulmuş, 17 Şubat 1997 tarihinde faaliyete geçmiştir. Ekim ayında yürürlüğe giren 5549 sayılı Kanununda görev ve yetkileri tekrar düzenlenmiştir (MASAKg , 22.05.2020, www.masak.gov.tr).

MASAK'ın sorumlulukları arasında karapara aklama suçunun önlenmesi, suçun ortaya çıkarılmasına yönelik araştırmalar yapılması, suçla mücadele tedbirlerinin geliştirilmesi, veri toplanması, toplanan verilerin analiz edilmesi ve değerlendirilmesi yer almaktadır. MASAK, politika oluşumuna katkıda bulunur, izlenen planları geliştirir, belirlenen yöntemler çerçevesinde kanun, tüzük ve yönetmelikler hazırlar, uygulanması için gerekli diğer düzenlemeleri yapar, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlar (MASAKg , 22.05.2020, www.masak.gov.tr).

5.2.2. Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu(MSMKK)

Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu, karaparanın aklanmasının önlenmesi amacıyla gerekli kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde MASAK ile yapılan işlemlerin düzenlenmesi, uygulama stratejilerinin geliştirilmesi, kanunların düzenlenmesi ve görüşlerin gözden geçirilmesinden sorumludur. Teklifleri toplar ve değerlendirir (Köksal, 2015, 54).

Mali suçlarla mücadele koordinasyon kurulunun çalışma usul ve esaları hakkındaki yönetmeliğinin 4 maddesinde (RS,14/12/2007, 26730):

“Koordinasyon Kurulu; Maliye Bakanlığı Müsteşarının başkanlığında, Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanı, Gelir İdaresi Başkanı, Vergi Denetim Kurulu Başkanı, İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı, Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürü, Dışişleri Bakanlığı Ekonomik İşler Müdürü, Hazine Kontrolörleri Kurulu Başkanı, Sigorta Denetleme Kurulu Başkanı, Hazine Müsteşarlığı Mali Sektörle İlişkiler ve Kambiyo Genel Müdürü, Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürü, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürü, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkan Yardımcısı, Sermaye Piyasası Kurulu Başkan Yardımcısı ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkan Yardımcısından oluşur. Maliye Bakanlığı Müsteşarının yokluğunda Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanı toplantıya başkanlık eder. Görüş ve bilgilerine gerek duyulan kurum ve kuruluşların temsilcileri oy hakkı olmaksızın

Koordinasyon Kurulu toplantısına çağrılabilir. Bu temsilciler çağırılma amaçlarına uygun şekilde gerekli hazırlığı yaparlar".

5.2.3. Emniyet Genel Müdürlüğü

Ülkemizde karaparanın aklanmasıyla mücadelede polisin rol aldığı bir diğer kuruluş ise Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'dır.

Polisin karapara aklamayla mücadelede adli görevleri şunlardır (Arıcan, 2010, 129-130):

- Cumhuriyet Savcısının bilgisi dâhilinde ve adına soruşturma işlemlerini yürütmek.
- Gerekli şüphenin görüldüğü durumda suç delillerinin toplanması için usule uygun bir şekilde gerekli arama çalışmalarının yapılması
- Delil olarak değerlendirilebilecek mal varlığı değerlerini geçici olarak muhafaza altına almak.
- Hâkim veya Cumhuriyet Savcısının arama ve el koyma ile ilgili emirlerini yerine getirmek.
- Suç delili olarak değerlendirilebilecek bulguların muhafaza altına alınması.
- Kuvvetli şüphenin oluşması durumunda hakim kararıyla teknik soruşturmanın yapılması.

Karapara aklamayla mücadelede adına Emniyet Genel Müdürlüğü KOM bünyesinde 26 Haziran 2000 tarihinde daha yeterli bir mücadele amaçlı Türkiye Uluslararası Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi kurulmuştur. TADOC' un bünyesinde bulunan araştırma merkezleri şunlardır (Arıcan, 2010, 130):

- Suç Önleme Araştırma Merkezi
- Uyuşturucu ve Talep Azaltımı Araştırma Merkezi
- Bilişim Suçları Araştırma Merkezi
- Karapara Araştırma Merkezi

5.2.4. Türkiye Bankalar Birliği (TBB)

Türkiye Bankalar Birliği Mali Suçları Araştırma Kurulu öncülüğünde ve yakın işbirliği içerisinde ulusal ve uluslararası düzenlemelerin ve gelişmelerin değerlendirilmesi, ulusal mevzuatın geliştirilmesi, pratik problem çözme, hukuk birimleri ile işbirliği ve karaparanın aklanmasının önlenmesi eğitimleri verilmektedir. MASAK faaliyetlerini yürütmek üzere Aralık 2001'de yetkililer ve banka personelinin oluşan "TBB-MASAK Çalışma Grubu" oluşturulmuştur.

5.2.5. Sigortalar ve Bireysel Emeklilik Şirketleri

2007 yılında başlayan mevzuat hazırlıkları, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun yasalaşması ile büyük ölçüde tamamlanmış ve yıllar içinde mevzuat uygulamaya konulduğu için yeni başvurular yapılmıştır. Yasal standartlar, sigorta işini istikrarlı ve çoğunlukla AB düzenlemelerine uygun hale getirmiştir. Sigortacılık kurallarının gelişmesiyle birlikte sektörün mali yapısı önceki yıllara göre iyileşmiş ve dinamik bir sektör oluşmaya başlamıştır.

Türkiye'de sigortacılık sektörü açıkça gelişmektedir. Sigortacılık sektöründe sigorta firmaları, reasürans firmaları, sigorta acenteleri, brokerler, aktüerler ve eksperler faaliyetlerine devam etmektedir. Aynı zamanda sektör yapısı ile 50 binin üzerinde kişiye istihdam sağlamaktadır (Çelikol vd., 2010, 73).

Tüm dünyada suç gelirlerinin aklanmasının hacmi sürekli artmaktadır; bu yüzden sigortacılık sektörü bu alanda fazla kullanılmaktadır. Geçmiş yıllar içerisinde baktığımızda sahte hasar kayıtları sonucunda sigorta sektöründen tazminat alınması kararlara aklayıcıları için sektörün en cazip yanını oluşturur. Bir başka işlem olan sigorta bedelinin sahte işlemler neticesinde gerçek bedelinden yüksek gösterilmesi, sigortaya konu olan mal birden fazla sigorta şirketine sigorta ettirilmesi, bilerek mal üzerinde hasar oluşturmak, mal üzerinde sigortasız oluşan hasarın sigortalı gibi gösterilerek hasar oluştuktan sonra yapılan yolsuzluklar sigorta sektöründe aklayıcıların kullandığı aklama yöntemlerindendir. İngiltere’de, kasko ve yangın poliçelerine ilişkin hasarlarda yapılan sahtekârlığın araştırmalar neticesinde yılda 1,6 milyar dolar düzeyinde olduğu ortaya çıkmıştır (Karaduman, 2013, 111).

Ülkemizde sigortacılık ve bireysel emeklilik işletmelerine baktığımızda bu kurumların da tedbirler yönetmeliği açısından müşteri tanıma gibi aşamalardan geçerek müşteri ile sürekli bir ticari ilişki içine girdikleri görülmektedir. Bu ilişki, hayat sigortası veya bireysel emeklilik gibi hizmetler sonucunda yükümlü ile müşteri arasında gelişen ve süreklilik düzeyi taşıyan iş ilişkisini ifade eder.

5 Sıra No’ lu Tebliğinde MASAK “4. Sigorta Sektörüne İlişkin Tipler” başlıklı bölümünde sigorta ve emeklilik işlemlerine dair aşağıdaki şüpheli işlem tiplerine yer verilmiştir(MASAK h, 16.06.2021, www.masak.hmb.gov.tr):

- Müşterinin kişisel hesabıyla ilgisi bulunmayan ve kendi kişisel hesabından, başkasının hesabına çek keşide işlemi yaparak hiç ilgisi bulunmayan üçüncü bir taraf adına sigorta poliçesi almayı teklif edilmesi ya da sigorta tazminatının tekrar ilgisi bulunmadığı açıkça bilinen üçüncü bir tarafın lehtar olması için değişiklik sunması
- Yaşam veya emeklilik sigortası poliçe primlerinin müşteri tarafından nakit ve miktar olarak yüksek şekilde ödemesi, düzenli ve miktar olarak küçük poliçe

şeklinde ödeyen müşterinin, ortada olağanüstü bir gelişme olmadığı halde peşin ödeme ile yük miktarlı poliçe satın alma teklifinde bulunması,

- Müşterinin, herhangi bir nedeni olmaksızın, poliçenin vadesinden önce geri ödenmesini ya da üçüncü bir kişi lehine ödemenin yapılmasını istemesi,
- Poliçedeki ödemesinin, riskli değerlendirilebilecek ülkede içerisinde yerleşik bir banka hesabından EFT yapılması,
- Müşterinin yaşı ve sağlık durumunun elverişli olmamasına hayat sigortası sözleşmesi için başvuru yapması,
- Müşterinin kendi iş yeri ile alakası olmayan bir riski sigorta ettirmek için başvuruda bulunması,
- Müşterinin başka şirketlerden de poliçeleri olduğunun tespit edilmesi, bu durumun esasen müşterinin mali profili ile uyumsuz olması,
- Yüksek miktarlı düzenli geri ödemeler talep edilmesi ve müşterinin genel durumuna bakıldığında düzenli geliriyle bağdaştırılamaması.

Karaparanın aklanmasının önlenmesi için sigortacılık ve bireysel emeklilik alanlarında çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. 7 Temmuz 2008 tarihinde Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği (TSRSB) genel merkezinde karapara eğitimi semineri düzenlenmiştir. MASAK personeli tarafından kara paranın aklanmasının ve terörün finansmanının önlenmesi konularında eğitimler verilmiş, ayrıca karapara aklama ile mücadelede sigorta şirketlerinin tespit edilmesi ve şüpheli işlem bildirimi gibi konularda açıklamalar yapılmıştır.

5.2.6. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Ülkemizde Merkez Bankası'nın para politikası uygulama ve para basma yetkilerinin yanı sıra temel görevi fiyat istikrarını sağlamaktır. Birçok ülkede finansal sistem denetleme yetkisine de sahip olan merkez bankaları, sistemin gözetiminden sorumludur. Denetleme işlevi nedeniyle karaparanın aklanmasının önlenmesinde önemli rol oynayan merkez bankalarına, bazı ülkelerde karaparanın aklanması ve suçtan kazanılan gelirlerle mücadelede bütün yetki verilirken, diğer bazı ülkelerde ise sınırlı veya hiç yetki verilmemektedir (Yeşiladalı, 2000, 1) .

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 4208 sayılı Kanun'un hazırlanmasına aktif olarak katılmıştır. Halihazırda Banka'nın karapara aklama ile mücadelede özel bir görev ve yetkisi bulunmamaktadır. TCMB, kanunen MASAK tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri sağlamakla yükümlü ve talep edildiğinde bilgi vermekle yükümlü olan bir kurum olarak sınırlı bir anlam taşımaktadır (Yeşiladalı, 2000, 1) .

5.2.7. Sermaye Piyasası Kurulu

Sermaye Piyasası Kurulu, tasarrufların menkul kıymetlere yatırılmasından, halkın ekonomik kalkınmaya etkin ve yaygın katılımının sağlanmasından, sermaye piyasasının güvenli, açık ve istikrarlı işleyişinin düzenlenmesinden ve izlenmesinden, pay sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunmasından sorumludur. Kurtarıcılar yetkilerini yapmak ve kullanmak üzere kurulmuştur. SPK'nın bazı temel görev ve yetkileri şu şekildedir (www.spk.gov.tr, 12/06/2021):

- Sermaye piyasası araçlarının ihracını, halka arz ve satışını düzenlemek ve denetlemek
- Piyasadaki araçları kayıt altına almak ve kamu yararı gerektirdiği durumlarda ürünleri halka arz ve satışını geçici olarak durdurmak,
- Sermaye piyasası kurumlarının mali bünyeleri ve kaynaklarının kullanımı Standart rasyoları kurum türü ya da faaliyet alanlarını belirlemek,
- Sermaye piyasasında faaliyet gösteren kurumlar, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaların faaliyetlerini izlemek ve denetlemek,
- Sermaye piyasasını ilgilendiren her türlü yayın, duyuru ve reklamları izlemek, yanıltıcı ilan ve reklamları yasaklatarak gereği yapılmak üzere ilgili kuruluşlara bildirmek,
- Bu Kanun hükümleri gereğince elde ettiği veya kendisine tevdi edilen mali tablo ve raporlar ile diğer belgeleri inceleyip değerlendirerek, SPK'nde belirtilen gerekli tedbirleri almak,
- Çağrı yoluyla hisse senedi toplanması ve vekâleten oy vermeye ilişkin esasları belirlemek
- Vadeli işlem sözleşmeleri ve bunların işlem göreceği borsalarda faaliyet gösterecek kurumları düzenlemek,
- Menkul kıymetlerin ödünç alma ve verme, açığa satış ve repo işlemlerini düzenlemek,
- Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de sermaye piyasası araçlarının ihraç ve halka arzı konusunda gereken düzenlemeleri yapmak,
- Sermaye piyasası araçlarının takası, saklanması veya kaydi değer haline getirilmesi ve derecelendirilmesini düzenlemek ve denetlemek,
- İlgili Bakanca istenecek incelemeleri yapmak; çalışmaları hakkında Bakana rapor vermek; sermaye piyasası ile ilgili mevzuat değişiklikleri hakkında önerilerde bulunmak,
- Gayrimenkullerin değerlemesini yapabilecek uzman incelemesi kurumlarından sermaye piyasasında faaliyette bulunacaklara ilişkin şartları belirlemek ve bu şartlara uyan kuruluşları listeler halinde ilan etmek, Sermaye piyasasında medya

ve elektronik ortam da dâhil yatırım tavsiyelerinde bulunacak kişi ve kuruluşların uyacakları ilke ve esasları belirlemek,

- Kanuna tabi anonim ortaklıkların genel kurullarında birikimli oy kullanılabilmesine ilişkin düzenlemeleri yapmak,
- SPK, yabancı ülke sermaye piyasalarını düzenleme ve denetleme yetkisine sahip muadil kuruluşlarla her türlü sermaye piyasasında işbirliğine ve bilgi alışverişine karar vermiştir.

5.2.8. Factoring ve Finansal Kiralama Kuruluşları

Ülkemiz finans sektöründe toplam aktiflerin yaklaşık %2,5'ini oluşturan faktoring ve finansal kiralama şirketleri, faaliyetlerinde BDDK tarafından yönetilmektedir (www.spk.gov.tr, 12/06/2021). BDDK düzenlemeleri, kara para aklayıcıların bu kurumları karapara aklamak için kullanmalarının önlenmesi açısından kritik öneme sahiptir.

Factoring işlemlerindeki şüpheli durumlar da MASAK 6 No' lu tebliğde tek tek sayılmıştır ve şu durumların varlığında faktoring işlemlerinde şüpheli işlemden söz etmek mümkündür (MASAK1, 12.06.2021, www.masak.hmb.gov.tr):

- “Faktöre vadeli satıştan doğan alacağını devreden satıcının, müşterisi olan alıcılara, piyasa koşullarına göre sürekli, yüksek bedellerle mal satışı gerçekleştirmesi,
- Alıcı firmanın kendi mali gücünün çok üstündeki vadeli borçlarını zamanında ödemesi veya ödeyeceği konusunda taahhütte bulunması veya böyle bir durumda satıcı firmanın alıcı firma lehine borcunu ödeyeceği yönünde garantiler vermesi,
- Alıcı veya satıcı firmalardan birinin paravan olabileceği ya da aralarında muvazaalı bir işlem olduğu konusunda şüphe olması
- Faktoring şirketine verilen faturaların gerçekliği konusunda şüphe duyulması.

Tebliğ’ de sayılan bu şüpheli işlemlere rağmen son dönemde, bazı faktöring şirketlerinin etkin bir iç kontrol sistemi kurarak alınan fatura veya benzeri belgelerin gerçekliğine ilişkin araştırmayı yapmadığı, sadece firmaların beyanlarına dayanarak işlem yaptığı ve aldıkları fatura veya benzeri belgelerin sahte belge olup olmadığını incelemedikleri BDDK’ nın denetim yaptığı incelemeler sonucunda ortaya çıkarılmıştır. Bunun üzerine BDDK 8 Temmuz 2010’ da bir genelge yayınlarak faktoring kuruluşlarının dikkat etmesi gerektiği konuları belirtmiştir (Karaduman, 2013, 119).

Finansal kiralama şirketleri için bir diğer üst merci ise Finansal Kiralama Derneği'dir (FİDER). FİDER, mesleki alanda, finansal kiralama şirketleri arasında ortak ilke ve hedefler belirlemeyi, uyum ve iletişimi sağlamayı, finansal kiralama konusunda araştırma yapmayı, her türlü eğitim faaliyetlerini yürütmeyi, mesleki ve istatistiki

arşivlemeyi, yazdırmayı ve yaymayı amaçlamaktadır. Bilgileri, finansal kiralama ile ilgili yasal düzenlemelerin yürütülmesi, uygulama çalışmalarının izlenmesi ve derlenmesi gibi tüm yükümlülükleri üstlenmiştir (Karaduman, 2013, 120).

5.3. Karapara Aklama Suçu İle Mücadelede Önleyici Tedbirler

5.3.1. Müşterinin Tanınması

Müşteriyi tanımak iki aşamalı bir süreçtir. Birinci adım, müşterinin kimliğinin tam ve doğru olarak belirlenmesi, ikinci adım ise müşteri ile kurulacak ilişkinin veya işlemin niteliğinin belirlenmesidir. Bankacılık işlemlerinin kanuna aykırı amaçlarla kullanılma riski olmadan yürütülmesi ve kara para aklamayı önlemek açısından bankanın müşterileri hakkında tatmin edici bilgilere hakim olması ve bu bilgileri kullanması diğer bütün önlemler temel teşkil edecektir.

Tüketici hakkında yeterli bilgi mevcutsa, sadece yasa dışı işlemlerde değil, kalpazanlık gibi suçların önlenmesinde de kullanılabilir. Müşteriyi tanıyarak şüpheli işlemin tanınmasını sağlar ve en önemlisi bankanın itibarını finansal tehlikelerden koruyarak korur.

Banka müşterisiyle ilişki kurmadan veya işlemi gerçekleştirmeden önce işlemin niteliği, müşterinin kimliği ve işlemde bulunan üçüncü kişiler net bir şekilde belirlenmelidir. Banka tarafından müşteri tanımaya yönelik risk temelli bir yaklaşım geliştirilmelidir. Risk ne kadar büyükse, gereken dikkat de o kadar büyük olur. Bazı temel sorular yanıtlanmış olması riski minimize etmiş olur.

1. Müşterinin almak istediği hizmet ile bankanın verdiği hizmet uyumlu mu?
2. Müşterinin, bankanın bulunduğu ülke veya şehirde iş yapmasını gerektirecek anlamlı bir neden mevcut mu?
3. Müşterinin almak istediği işlem veya ilişki tam olarak anlaşılabilmiş mi?
4. Söz konusu işlem veya ilişkide kullanılacak gelirin ya da fonun kaynağı tam olarak belli mi?
5. Müşteri gerçekten kendi adına mı yoksa üçüncü kişiler adına mı hareket ediyor? Eğer üçüncü kişiler adına hareket ediyorsa bu üçüncü kişilerin kimlik bilgileri hakkında net bilginiz var mı?
6. İlişki veya işlem doğasında olan nedenlerle ek riskler de barındırıyor mu? (Örneğin off-shore havaleleri)
7. Kamu birimlerinin gerektiğinde yönlendirdikleri sorulara tatmin kar cevaplar vermeye yeterli bilgi mevcut mu?

5.3.1.1. Müşterinin Tanınmasına Yönelik Tedbirlerin Kapsamı

Müşteri tanıma önlemleri kapsamında, kurumlar için müşteri kabul politikasının belirlenmesi ve geliştirilmesine yönelik prosedürler bulunmaktadır. Bu konular takip eden bölümlerde ele alınmaktadır.

5.3.1.1.1. Kimlik Tespiti

Müşteri tanıma, müşterinin doğru bir şekilde tanımlanmasıyla başlar. Müşteri, hesap açmak veya işlem yapmak amacıyla bir bankaya başvurduğunda, kimliğini geçerli resmi belgelerle kanıtlayarak işlemin amacı hakkında bilgi vermek zorundadır. İş ortaklığı kurulmadan veya herhangi bir işlem yapılmadan önce kimlik tespiti işlemleri yapılmalıdır. Müşteri kimlik bilgilerinin yeterliliği ve doğruluğu konusunda herhangi bir şüphe olması durumunda, risk bazlı bir yaklaşım kullanılarak kara paranın aklanması riskiyle orantılı olarak ek bilgi ve belge talep edilmesi gerekebilir. Gerçek veya tüzel kişi adına vekil, vasi veya profesyonel aracı tarafından işlem yapılıyorsa, işlem adına hareket eden kişinin adına hareket eden kişilerin de tespit edilmesi gerekir.

“Finansal kuruluşlar; karaparanın aklanması veya terörün finansmanı konusunda şüpheye düştükleri durumlarda, daha önce elde edilen müşteri kimlik bilgilerinin yeterliliği veya doğruluğu konusunda şüpheye düştükleri durumlarda, işlem kurarken, bir ağ üzerinden bankalar arasında gerçekleştirilen fon transferleri vb. yönlemleri gerçekleştirirken müşterilerini tespit ederler. Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirlere Dair Yönetmelik ülkemizde tespit edilmesi gereken durumları ele almaktadır. Müşterinin tanınmasına ilişkin esaslar olarak bilgi verilen yönetmeliğin üçüncü bölümünün beşinci maddesinde kimlik tespitini gerektiren aşağıdaki durumlar düzenlenmiştir: (www.masak.hmb.gov.tr, 12.04.2021).

- Sürekli iş ilişkisi faaliyetlerinde tutar gözetmeksizin,
- İşlem tutarı ya da birbiriyle bağlantılı birden fazla işlemin toplam tutarı yetmişbeşbin TL veya üzerinde olduğunda
- Elektronik transferlerde işlem tutarı ya da birbiriyle bağlantılı birden fazla işlemin toplam tutarı yedibinbeşyüz TL veya üzerinde olduğunda
- Şüpheli işlem bildirimini gerektiren durumlarda tutar gözetmeksizin
- Daha önce elde edilen müşteri kimlik bilgilerinin yeterliliği ve doğruluğu konusunda şüphe olduğunda, müşterilerinin ve onlar adına veya müşterileri adına hareket edenlerin kimliğinin tespiti için gerekli adımların atılması ve tutarı
- ne olursa olsun kimliği hakkında bilgi edinerek ve bu bilgilerin doğruluğunu teyit ederek işlemin gerçek alıcısının ortaya çıkarılması için gerekli adımları atmak zorundadır.

Kimlik tespiti, sadece gerçek kişilere değil, bunun yanında farklı amaçlar için bir araya gelmiş grup ve oluşumlar için de geçerli olmaktadır. Gerçek Kişi, Tüzel Kişiler,

Dernek, Vakıflar, Siyasi Partilerde kimlik tespitlerini müşterinin tanınmasına yönelik tedbir amacıyla incelenmektedir (Duramaz, 2012, 87).

Gerçek Kişilerin Kimlik Tespitinde; kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü ve numarası, adresi ve imza örneği, telefon ve faks numarası, elektronik posta adresi, iş ve mesleğine ilişkin bilgiler ile bu bilgilere ek olarak Türk vatandaşları anne, baba adı ile T.C. kimlik numarası alınır. Kişilerden alınan bilgilerin doğruluğu;

a) Türk uyruklu vatandaş ise T.C. nüfus cüzdanı, T.C. sürücü belgesi veya pasaport,

b) Türk uyruklu vatandaş olmayanlar için pasaport, ikamet belgesi veya Maliye Bakanlığı'na uygun görülen kimlik belgesi üzerinden teyit edilir.

Sürekli iş ilişkisinin bulunduğu yerin beyan edilen adresi; mukimlik belgesi, elektrik, su, doğalgaz, ilgili kişi adına düzenlenen fatura ve bir kamu kurumu tarafından düzenlenen belgeler gibi belgelerle tasdik edilmelidir. Gerçek kişilerle sürekli iş ilişkisi kurulmasında, yükümlünün asıl faaliyet konusuna ilişkin mevzuatın kimliğinin doğrulanmasında kullanılan metotlarla sözleşme kurulmasına izin vermesi halinde, müşterinin kimliğinin doğrulanması amacıyla uzaktan kimlik tespit yöntemleri kullanılabilir.

Ticaret Siciline Kayıtlı Tüzel Kişilerin Kimlik Tespitinde; tüzel kişinin unvanı, , faaliyet konusu, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresi ile tüzel kişiliği temsile yetkili kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü ve numarasına ilişkin bilgiler, imza örneği, ticaret sicil numarası, vergi kimlik numarası ile Türk vatandaşları için bu bilgilerin yanında ek bilgi olarak anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası alınır. Tüzel kişinin ticaret siciline tescil edildiğini tevsik eden belgeler üzerinde, tüzel kişinin unvanı, ticaret sicil numarası, faaliyet konusu ve adresinin geçerliliği yapılır.

Derneklerin Kimlik Tespitinde; Türk vatandaşları için derneğin adı, kuruluş amacı, derneğin bulunduğu yerin tam adresi, telefon ve faks numarası ile e-posta adresi, sicil numarası, vergi numarası ile adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, türü ve derneği temsile yetkili kişinin kimlik belgesinin numarası ile imza örneği, anne, baba adı ve T.C. Kimlik numarası alınır. Teyit, derneğin adı, amacı, sicil numarası ve adres bilgileri ile dernek tüzüğü ve dernek sicilindeki kayıtlara ilişkin belgeler üzerinde verilir.

Vakıfların Kimlik Tespitinde; vakfın adı, amacı, vakfın bulunduğu yerin tam adresi, vakfın telefon ve faks numarası, e-posta adresiyle ilişkili bilgiler, merkezi sicil numarası ve adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, türü ve kimlik numarası, TC vatandaşları için imza örneği, anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası bu bilgilere ek bilgi olarak alınır. Vakfın adı, amacı, merkez sicil numarası ve adresi, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nde saklanan sicil ve vakıf senedi belgeleri ile öğrenilir ve teyit edilir.

Siyasi Partilerde Kimlik Tespiti: İçişleri Bakanlığı'na kayıtlı ilgili belgeler kullanılarak oluşturulur. Siyasi partinin ilgili biriminin adı, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresi ile ilgili birimin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, türü ve numarası Türk vatandaşları için kimlik belgesi, imza örneği ve bu bilgiler. Ayrıca anne ve baba isimlerinin yanı sıra T.C. kimlik numarası kaydedilir. Teyide esas teşkil eden belgelerin asılları veya noter tasdikli suretleri ibraz edildikten sonra okunabilir bir fotokopisi veya elektronik görüntüsü yapılır veya yetkililerce talep edildiğinde ibraz edilmek üzere kimlik bilgileri kaydedilir.

5.3.1.1.2. Müşteri Kabul Politikasının Oluşturulması

Müşteri kabul politikası, çalışanların uzun süreli iş ilişkisi içinde olacakları müşterilerle ilişkilerinde izleyecekleri politikaları belirtir. Finansal kuruluşlar, hesap açarken, kredi sözleşmesi yaparken veya uzun vadeli iş ilişkisi kurarken kullanacakları politika ve prosedürleri planlamalı, çalışanlarını gerektiği şekilde bilgilendirmeli ve eğitmelidir. Çalışanların, müşteri kabul politikasını geliştirirken, yüksek riskli müşteri profiline yönelik müşteri kabul politikaları ve prosedürleri geliştirmeleri beklenmektedir. Bu politikalar, müşterinin ticari geçmişini, bağlantılı hesaplarını, ticari faaliyetlerini, diğer risk göstergelerini ve ikamet ettiği ülkeyi dikkate alır. Çalışanlar, müşterilerin risk düzeyine göre prosedürleri ayırt eder ve çeşitlendirir. Bununla birlikte, yüksek riskli müşteriler için daha yoğun bir inceleme gerektirir. Çalışanlar kademeli olarak riske dayalı müşteri kabul politikaları ve prosedürleri geliştirir (Duramaz, 2012, 88-89)

5.3.2. Şüpheli İşlem Bildirimi (ŞİB)

Hazırlık soruşturması aşamasında savcı veya sulh hakiminin, son soruşturma aşamasında ise mahkemenin talebi üzerine bilgi ve belgeler sağlanır. 4208 Ş.Y. ve Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) kurulmuştur. Bu bilirkişiler kurulu, kara para aklama şüphesi durumunda olayı takip eder, gerekli bilgi ve belgeleri toplar ve olayı savcılığa bildirir. Kurul, bu işlemleri gerçekleştirirken bankalardan ve diğer mali kuruluşlardan istenen bilgi ve belgeleri almak zorundadır (Yoncalık, 2008, 114).

Amerika Birleşik Devletleri'nde Şüpheli İşlem Bildirimi (SUB), bir rastlantı sonucu başlayan bildirimdir. Amerika Birleşik Devletleri'nde Nakit İşlem Bildirimi (CIB) formları doldurulurken, şirketler ilgili formun üzerine "şüpheli" ibaresini yazmaya başladı ve yetkililer bu bilginin yararlı olduğunu görünce yeminli mali müşavir formuna konuyla ilgili bir yazı gönderdi. İşlemin şüpheli olup olmadığı, gerektiğinde tüm kurum ve kuruluşların bu bilgileri verebilmesi için kutuyu ekledim (Ergül, 2001, 184).

Şüpheli işlem, kara para aklama amaçlı olduğundan şüphelenilen işlem ve eylemlerin tutarı ne olursa olsun ilgili finans kuruluşlarına bildirilmesidir. Nakit olsun

ya da olmasın, işlemin tutarı ne olursa olsun, işlemin kara para aklama emareleri taşıdığına kanaat getirilmesi, ŞİB'leri diğer işlemlerden ayıran bir özelliktir (Kacar, 2004, 44.)

Şüpheli işlem, MASAK'ın 2 No'lu Genel Tebliği'nin II/A maddesinde “paranın ve paranın temsil edebileceği değerler ile yapılan veya yapılmaya çalışılan işlemlere konu olan her türlü bilgi, şüphe veya şüpheyi gerektiren durum” olarak tanımlanmıştır. Yönetmelikte sayılan yükümlülerin gözetimi altında veya aracılığıyla gerçekleştirilecek, hukuka aykırı olarak elde edilecek (Zortak, 2005, 81).

5.3.2.1. Şüpheli İşlem Tanımı Ve Yükümlüler

6 No'lu Şüpheli İşlem Genel Tebliği'nde Masak şüpheli işlemi şu şekilde tanımlanmıştır (RG, 27.09.2008, 27010): Herhangi bir bilgi, şüphe veya Kanuna aykırı olarak elde edildiğinden veya kanuna aykırı amaçlarla kullanıldığından, terör örgüt grupları, teröristler veya terörü finanse eden kişiler tarafından kullanıldığından veya bunlarla ilgili olduğundan şüphelenmek için sebep olması, d) Zorunlu: Yönetmeliğin 4 üncü maddesi ve şubeleri , ajanslar, temsilciler ve ticari vekiller (Köksal, 2015, 68-69).

Yönetmeliğin Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine İlişkin Tedbirleri Açıklayan Dördüncü Maddesinde aşağıdaki şube, kurum, temsilcilik, ticari vekiller ve benzeri bağlı birimler aşağıda sayılmıştır (Aykın, 2008, 49-50):

- Bankalar,
- Bankalar olmayıp, banka kartı veya kredi kartı düzenlemeyle yetkili olan kuruluşlar,
- Kambiyo mevzuatınca belirlenen yetkili kuruluşlar,
- Ödünç para verme işleri hakkındaki mevzuat çerçevesindeki finansman ve faktoring şirketleri,
- Sermaye piyasası aracı kuruluşları ve portföy şirketleri,
- Yatırım fonu yöneticileri,
- Yatırım ortaklıkları,
- Sigorta, emeklilik, reasürans şirketleri,
- Finansal kiralama şirketleri,
- Sermaye piyasası mevzuatı kapsamında takas ve saklama hizmeti veren kuruluşlar,
- İstanbul Altın Borsası Başkanlığı sadece Saklama hizmeti ile sınırlı olmak şartıyla
- PTT Genel Müdürlüğü ile kargo şirketleri,
- Varlık yönetim şirketleri,
- Kıymetli maden, mücevher alım satımı yapanlar,

- Ata altın sikkeleri basmakla sınırlı olan darphaneler ve damga matbaası
- Değerli maden ve taşlar borsa aracı kuruluşlar
- Temel amacı ticaret olan ve taşınabilir olmayan malların alım satımıyla uğraşanlar ile bu işlemlere acentecilik yapanlar,
- Her türlü ulaşım araçlarının alım satımı ile uğraşanlar bunların içine iş makineleri de dâhildir,
- Tarihi eser, antika ve sanat eseri alım satımı ile uğraşanlar veya bunların açık artırma yoluyla satanlar,
- Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü, Türkiye Jokey Kulübü ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığı dâhil talih ve bahis oyunları alanında işlem yapanlar,
- Spor kulüpleri
- Noterler,
- Diğer kanun hükümlerine aykırı olarak savunma hakkı sicil kaydı bulunan serbest avukatlar ve gittikleri yerden bağımsız çalışan serbest muhasebeci ile taşınmaz alım satımı, şirket, vakıf veya şirket yönetim ve devri ile 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35 inci maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki işlerden dernek kuruluşu ile yeminli mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler

5.3.2.2. Şüpheli işlem Tipleri

MASAK'ın 2 Sayılı Genel Tebliği'nin 2/B bölümünde 19 tür şüpheli işlem tespit edildi; Daha sonra 3 Sayılı Genel Tebliğ ile bu işlem türlerine bir işlem türü daha eklenmiş ve yirminci işlem türü oluşturulmuştur. Daha sonra genel tebliğ 6 şle yeni düzenlemeler getirilmiş diğer tebliğler yürürlükten kalkmıştır. Ayrıntılı olarak şüpheli işlem tiplerini ekler kısmında ayrıntılı olarak verilmiştir. Tebliğde belirtilen şüpheli işlem türleri şunlardır (RG, 27.09.2008, 27010):

- Müşteri profiline ilişkin tipler
- İşlemlere ilişkin tipler
- Bankacılık sektörüne ilişkin tipler
- Sigorta sektörüne ilişkin tipler
- Sermaye piyasalarına ilişkin tipler
- Yetkili müesseselere ilişkin tipler
- İkrazaatçılara ilişkin tipler
- Faktörün şirketlerine ilişkin tipler
- Finansal kiralama şirketlerine ilişkin tipler
- Tüketici finansman şirketlerine ilişkin tipler
- Posta ve taşımacılık hizmetleri ile kargo şirketlerine ilişkin tipler
- Gayrimenkul sektörüne ilişkin tipler

- Terör örgütleri ile bağlantısında şüphelinin şüphelenilen kişilere veya riskli ülkelere gerçekleştirilen işlemlere ilişkin tipler
- Kar amacı gütmeyen kuruluşlara ilişkin tipler

5.3.2.3. Şüpheli İşlem Bildirim Usul Ve Kararları

Şüpheli işlem veya keşfedildiğinde ne yapılacağına ilişkin bulgular da bir dizi prosedürden geçmiştir. Sonuç olarak burada bildirim yapılmadan önce nasıl yapılacağı, yapılmaması durumunda yükümlülükler ve cezaların neler olduğu burada açıklanmıştır.

5.3.2.3.1. Bildirimde Bulunmadan Önce Yapılacak İşlemler

Yükümlü olan kişi ve kurumlar, yaptıkları işlemlerde karaparanın aklanması veya terörizmin finansmanına ilişkin şüpheli bir işlemle karşılaşmaları halinde, şüpheli form ile MASAK'a bildirimde bulununcaya kadar talep edilen işlemi yapmaktan kaçınır ve mümkünse diğer finans kuruluşları nezdinde şüpheli hakkında soruşturma yapar. Diğer durumlarda, şüpheli işlemin hemen ardından yapılabilir (Karaal, 2009, 30).

5.3.2.3.2. Şüpheli İşlem Formunun Düzenlenmesi

Sorumlu makamlar şüpheli gördükleri işlemleri şüpheli işlem formu doldurarak MASAK'a bildirir. Formun ilgili bölümleri, formdaki açıklamalar dikkate alınarak MASAK 6 Sayılı Tebliğ'e göre doldurulur. Şüpheli işlem türleri, formda başlıklar altında gruplandırılmış olup, burada bildirim konu şüpheli işlem türü seçilir. . Bildirilen şüpheli işlemin Tebliğ'de belirtilen gruplardan hangisine uygun olduğu belirlenirse, "Şüpheli İşlem Türü Numarası" bölümüne 6 Sayılı Tebliğ ekinde yer alan şüpheli işlem türü numarası yazılır. İlgili grupla ilgili seçenek. Yine aynı kanun, yükümlülerin şüpheli işlemleri parasal limit gözetmeksizin ŞİB formu ile MASAK'a bildirmesi gerektiğini belirtmektedir (RG, 27.09.2008, 27010).

5549 sayılı Kanun'un 4. maddesine göre failer ve şüpheli işlemin tarafları da dahil olmak üzere yükümlüler, sorumluluk denetimi ile eş zamanlı olarak şüpheli işlemleri MASAK'a bildirmiştir. Belirlenen gözetmenlerle deneme sırasında. Mahkemeler dışında kimseye bilgi vermelerine izin verilmez. ŞİB'in sır olarak saklanması yükümlülüğü, şüpheli işlemi MASAK'a bildiren kişi, kurum ve kuruluşlar ile bu kişilerin işlemi fiilen yürüten ve yöneten üyelerini veya bunların kanuni temsilcilerini ve vekillerini de kapsar. şüpheli işlem bildiriminden haberdar olan diğer personelin yanı sıra. Şüpheli bir işlem sonucunda bir uyum görevlisi atanırsa, uyum görevlisiyle yapılan iç iletişim de gizlidir. Uyum görevlisi, şüpheli işlem bildirimine cevaben bildirimlerini elektronik ortamda yapıyorsa, kart, şifre veya diğer sistem erişim bilgilerini veremez veya paylaşamaz (RG, 01.09.2008, 26751.).

5.3.2.3.3. Yükümlülük İhlalinde Uygulanacak Yaptırımlar

İdari Ceza

5549 sayılı Kanun'un 13. maddesinin birinci fıkrası uyarınca, aynı kanunun üçüncü maddesinde yer alan müşteriye tanıma yükümlülüğü ile aynı kanunun altıncı ve birinci fıkralarında yer alan sürekli bilgilendirme yükümlülüğünün her bir ihlali, dördüncü maddesinden itibaren 30.000 TL ile cezalandırılır. 5326 sayılı Kanun'un 17/7. maddesi, şüpheli işlem bildirim yükümlülüğüne aykırı her bir durum için borçluya 50.000 TL idari para cezası verilmektedir. Ayrıca 5549 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinin 5'inci fıkrasına göre her bir müşterinin tanınması, şüpheli işlem bildirimi ve devamlı bilgi verme yükümlülüğü ihlali dolayısıyla kesilen idari para cezasının toplam tutarı; ihlalin yapıldığı yıl itibarıyla iki kat idari para cezası kesilecek yükümlüler için 40 milyon Türk lirasını, bunlar dışında kalan yükümlüler için 4 milyon Türk lirasını aşamaz. ŞİB yükümlülüğünü yerine getirmeyen kurum yetkilisine ayrıca 2.000 TL idari para cezası verilir. 5549 sayılı Kanun kapsamında verilen idari para cezaları, 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17. maddesinin yedinci fıkrasına göre uygulanır. Yine Vergi Usul Kanununun 298. maddesine göre tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında idari para cezası artırılır , her takvim yılının başından itibaren geçerlidir (MASAK1, 12/08/2021, www.masak.hmb.gov.tr)

Adli Ceza

5549 sayılı Kanunun 14'üncü maddesine göre aynı kanunun 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen “yükümlülerin şüpheli işlem bildiriminde bulunduğu, yükümlülük denetimi ile görevlendirilen denetim elemanları ve yargılama sırasında mahkemeler dışında hiç kimseye açıklayamayacakları” şeklindeki yükümlülüğün ihlali ile 7'nci maddesinde belirtilen bilgi ve belge verme ve 8'inci maddesinde belirtilen muhafaza ve ibraz yükümlülüklerinin ihlali hâlinde bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur (MASAK1, 12/08/2021, www.masak.hmb.gov.tr).

Ceza Tutarları

İdari para cezaları, Kabahatler Kanunu'nun 17. maddesinin 7. fıkrasına göre her takvim yılı başından itibaren geçerli olmak üzere 213 sayılı 04.01.1961 tarihli Vergi Usul Kanununun tekrar eden 298. maddesi hükümlerine göre belirlenir ve resmi gazetede ilan edilir. 5326 Sayılı Kanuna göre yeniden değerlendirme oranı yükseltilerek kullanılmıştır. Sonuç olarak idari para cezasının hesaplanmasında Türk Lirası'nın kesri dikkate alınmayacaktır.

Buna karşılık, 5549 sayılı Kanunun 28 inci maddesine göre, aynı Kanunun 13 ve 16 ncı maddelerinde yer alan sabit tutarların 04.01.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre bir önceki yıl için belirlenen yeniden değerlemesi geçerlidir. Her yılın başından itibaren, 10 Yeni Türk Lirasına kadar olan tutarlar ise hesaplamalarda dikkate alınmayacaktır (MASAK1, 12/08/2021, www.masak.hmb.gov.tr).

Buna göre, 2015-2020 yılları için yükümlülüklerin ihlalinde uygulanacak idari para cezası tutarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 5.1: şüpheli işlem Bildirimi ihlalindeki Para Cezaları (TL)
(<https://masak.hmb.gov.tr/yaptirimlar>).

<i>Hakkında İdari Para Czası Kararı Verilecek</i>	<i>2015 yılı içindeki ihlaller için (TL)</i>	<i>2016 yılı içindeki ihlaller için (TL)</i>	<i>2017 yılı içindeki ihlaller için (TL)</i>	<i>2018 yılı içindeki ihlaller için (TL)</i>	<i>2019 yılı içindeki ihlaller için (TL)</i>	<i>2020 yılı içindeki ihlaller için (TL)</i>
Yükümlü (5549 sayılı Kanun m.3, 4/1, 5, 6, 13/1,3)	9.685	10.225	10.616	12.152	15.035	18.429
	1.000.000(*)	1.162.540(*)	1.207.060(*)	1.381.720(*)	1.709.600(*)	2.095.620
Yükümlü (iki kat ceza) (5549 sayılı Kanun m.3, 4/1, 5, 6, 13/1,3)	19.370	20.450	21.232	24.304	30.070	36.858
	11.011.000(*)	11.625.410(*)	12.070.660(*)	13.817.280(*)	17.096.120(*)	20.956.420
Kişi, Kurum ve Kuruluş (Elektronik Tebliğat) (5549 sayılı Kanun m.9/A, 13/4)	11.011	11.625	12.070	13.816	17.094	20.953
	275.270(**)	290.630(**)	301.760(**)	345.420(**)	427.380(**)	523.880

(*) Her bir sorumluluk için, ihlalin yapıldığı yıl itibariyle uygulanacak toplam para cezaları bu tutarı aşamaz. Gelecek yıl benzer bir zorunluluk ihlali meydana gelirse, aynı kısıtlamalar tekrar tam iki katı olacak şekilde uygulanır.

(**) Elektronik tebliğat yükümlülüğüne ilişkin olarak bir yıl içinde uygulanması gereken idari para cezasının toplam tutarı bu tutarı aşamaz.

Ancak, 7262 sayılı Kanun uyarınca 5549 sayılı Kanun hükümlerine göre 2021 yılında gerçekleşen idari para cezası gerektiren yükümlülükler için uygulanacak idari para cezası ve üst sınır tutarları aşağıdaki tabloda gösterilebilir.:

Tablo 5.2: idari para cezası gerektiren yükümlülükler için kesilecek idari para cezası ve üst limit tutarları (<https://masak.hmb.gov.tr/yaptirimlar>).

<i>HAKKINDA İDARİ PARATEK BİR İHLAL İÇİN İDARİ PARA CEZASI CEZASI VERİLECEK (İPC)</i>	<i>İPC TUTARI ÜST LİMİTİ</i>
Yükümlü (5549 sayılı Kanun'un 3 ve 6'ncı maddeleri) 30.000 TL	4.000.000 TL
Yükümlü (5549 sayılı Kanun'un 4/1 maddesi) 50.000 TL	4.000.000 TL
Yükümlü iki kat ceza (5549 sayılı Kanun'un 3 ve 6'ncı maddeleri) 60.000 TL	40.000.000 TL
Yükümlü iki kat ceza (5549 sayılı Kanun'un 4/1 maddesi) 100.000 TL	40.000.000 TL
Yükümlü (5549 sayılı Kanun'un 9/A maddesi) 40.000 TL	1.000.000 TL

5.3.2.3.4. Şüpheli işlemlere ilişkin Göstergeler

5549 sayılı kanun göz önünde tutularak nitelendirildiğinde kara para aklama ve terörün finansmanı açısından şüpheli işlem bildirimi ile ilgili dağılım aşağıdaki Tablo 5 de açıklanmıştır.

Tablo 5.3: Şüpheli İşlem Bildirimi Aklama Ve Terörün Finansmanı Açısından Dağılımı (Masak Faaliyet Raporu 2021).

<i>Aklama ve Terörün Finansmanı</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>
<i>Dağılımı</i>					
Terör ve Terörizmin Finansmanı	38.046	27.139	14.862	1.987	2.758
Aklama veya İlgili Öncül Suçlar	138.365	195.604	188.924	235.544	502.237
Toplam	176.411	222.743	203.786	237.531	504.995

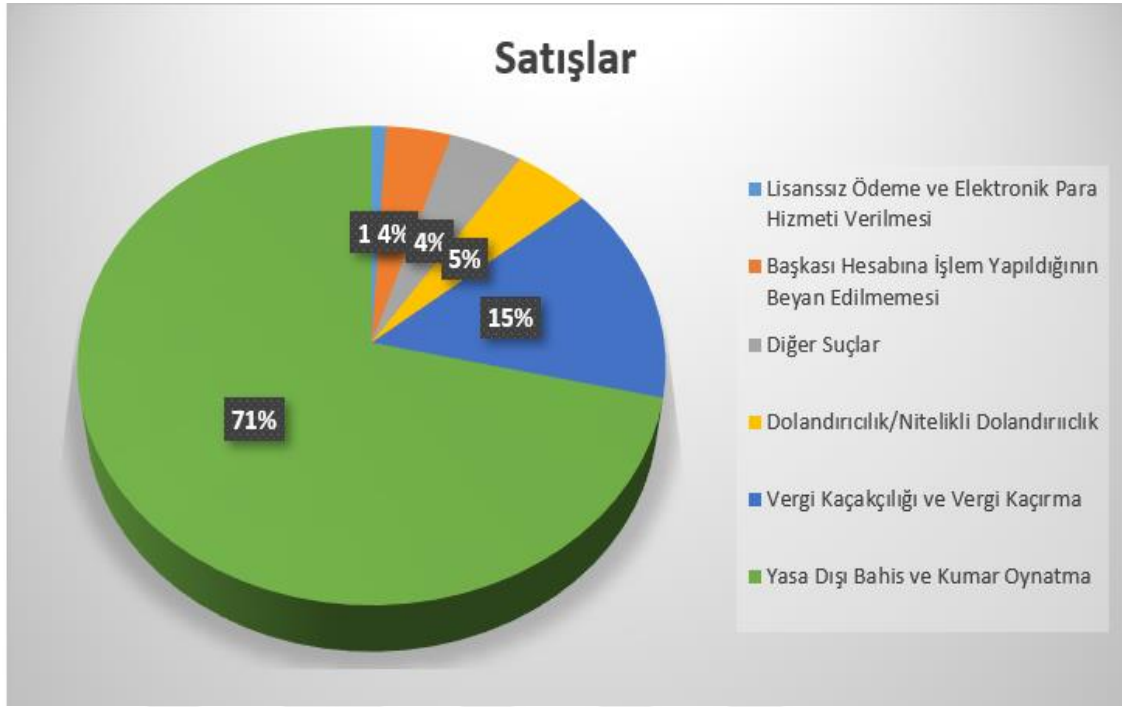
Şüpheli işlem bildirimini yapan kurumların veri listesine bakıldığında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmaktadır

Tablo 5.4: Şüpheli İşlem Bildirimi Gönderen Finansal Kuruluş Sayıları (Masak Faaliyet Raporu 2021).

<i>Finansal Kuruluşlar</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>
Bankalar	32	34	35	37	35
Faktöring Şirketleri	45	42	37	35	35
Ödeme Kuruluşları İle Elektronik Para Kuruluşları	12	24	28	31	42
Sermaye Piyasası Aracı Kurumları	34	32	26	27	31
Sigorta Ve Emeklilik Şirketleri İle Sigorta Reasürans Aracıları	36	35	35	28	26
Finansal Kiralama Şirketleri	14	11	11	7	9
Finansman Şirketleri	9	8	9	6	7
Yetkili Müesseseler Ve Kıymetli Maden Aracı Kurumları	20	24	27	45	60
Takas Ve Saklama Hizmeti Verilen Kuruluşlar	-	1	1	1	1
Yatırım Ortakları	1	-	-	-	-
Portföy Yönetim Şirketleri	-	1	-	1	-
Toplam	203	212	209	218	246

Yukarı da belirtilen Tablo 6 incelendiğinde 2021 yılında şüpheli işlem bildirimlerinin büyük çoğunluğu ödeme kuruluşları, elektronik para kuruluşları ve bankalar tarafından gönderilmiştir. 2021 yılında, yükümlü sayılan kişi, kurum ve meslek kuruluşları, 246'sı finans sektöründe faaliyet gösteren finansal kuruluş olmak üzere 292 farklı yükümlüye şüpheli işlem bildiriminde bulunmuştur. 2021 yılında bildirimde bulunan finansal kuruluş sayısındaki artış, büyük ölçüde şüpheli işlem bildirimi yapan yetkili kuruluş ve kıymetli maden aracı kurum sayısındaki artıştan kaynaklanmaktadır. (Masak, Faaliyet Raporu 2021,19).

Aşağıdaki Grafik 2 incelendiğinde, 2021 yılında finansal aracılar ve piyasalarda faaliyet gösteren diğer borçlular tarafından gönderilen şüpheli işlem bildirimlerinde genellikle yasa dışı bahis ve kumar, vergi kaçakçılığı veya dolandırıcılık suçlarından şüphelenildiği görülmektedir.



Grafik 5.1: ŞİB’lerde Bildirilen Suçların Dağılımı (Masak Faaliyet Raporu 2021)

5.3.3.Nakit İşlem Bildirimi

Nakit işlem raporlaması, bankaların, banka dışı finansal kuruluşların ve kuruluşların belirli bir tutarın üzerindeki tüm nakit işlemlerini raporlaması için bir gerekliliktir. Kimlik tespitine ek olarak, belirlenen parasal limitin üzerinde işlem yapan kurumun işlemi bildirmesi zorunludur ve bu gereklilik şüpheye bağımlı olan bir durum değildir (Dönmez, 2010, 87).

5.3.4.Belgelerin Kayıt Altına Alınması ve Saklanması

Karapara aklama ile mücadelede aracılık etme potansiyeline sahip kurum ve kuruluşlar, müşterilerinin kimlik bilgilerini ve şüpheli işlem tespitlerini belirli bir süre boyunca kayıt altına almakla yükümlüdür. Adli soruşturma olasılığı olduğunda, suçun delillerini ve faillerini bulmak daha kolaydır. Ayrıca, mali istihbarat birimlerinden gelen talepler doğrultusunda aklayıcılara ilişkin veri sağlanması ile karapara aklama faaliyetinde bulunan kişi ve suç örgütlerinin aklama faaliyetinde bulunmaları zorlaşmaktadır (Karaduman, 2013, 98).

5.3.5.Uyum Görevlisi Atanması, Tanımı, Niteliği ve Rolü

Yükümlüler, Kanun'un gerektirdiği bildirimleri yapmak üzere bir idari uyum görevlisi seçerler (Aksakal, 2008, 64). Uyum görevlisi olarak atanacak zorunlu grupları, uygulamaya başlama tarihlerini ve uyum görevlisinin nitelikleri, görev, yetki ve

sorumluluklarını belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir. 4 Sayılı Genel Tebliğ ile uyum görevlisi atanmasına ilişkin aşağıdaki usul ve esaslar belirlenmiştir: Uyum Görevlisi, Yönetmelik hükümlerinin gereklerini yerine getirmek üzere doğrudan ilgili kurumun idari yapılanmasında görevlendirilecek kıdemli personeldir (RG, 26999, 16.09.2008).

Uyum Görevlisi olarak seçilen kişi MASAK Başkanlığı ile sözcü sıfatıyla görüşecektir. Yükümlü taraflar, uyum görevlisinin karşı karşıya kalabileceği iş yükünü göz önünde bulundurarak kendilerine yardımcı olması için ek görevliler ve personel istihdam edebilir. Yükümlü taraflar, uyum görevlilerine verilen görevleri tamamlamak için gerekli adımları atmalıdır (Aksakal, 2008, 64). Yine 4 nolu Genel Tebliğ uyarınca bankalara da uyum görevlisi atamaları zorunluluğu getirilmiştir.

5.3.6. İç Denetim ve Risk Yönetim Sistemleri

Bankanın suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesine yönelik faaliyetlerinin etkinliği, yönetim kuruluna bağlı teftiş kurulları veya iç kontrol birimleri tarafından denetlenmelidir. Bankanın karapara aklama açısından karşı karşıya olduğu riskleri değerlendirmek ve risk bazlı bir yaklaşımla banka içi uygulamaları denetlemekle görevlidir. Banka bünyesinde iç denetim biriminin denetim faaliyetlerinde mevzuat dikkate alınmalı, kara para aklama faaliyetine konu olabilecek faaliyetlere özel önem verilmelidir (Karaduman, 2013,100).

Uygulama hataları, suistimaller ve eksikliklere ilişkin iç denetim bulguları, uygun kanallar aracılığıyla yönetim kuruluna iletilmelidir. Yönetim kurulu, ortaya çıkan sorunları çözmek için uygun adımların atılıp atılmadığını takip etmelidir. Banka bünyesinde gerçekleştirilen denetim çalışmalarının bulguları hakkında da MASAK'a bilgi verilmektedir. Bu uygulama nedeniyle bankalarda karaparanın aklanmasının önlenmesine yönelik yapılan denetim çalışmalarının etkinliğini artıran bir unsurdur (Karaduman, 2013,100).

Risk yönetimi; Bankaların karaparanın aklanmasının önlenmesine ilişkin olarak oluşturacakları kurum politikasının risk yönetimi bölümünde (Görgün, 2011, 94):

- Müşteri Kabul Politikası, müşterinin tanınması ile ilgili
- Müşteri, ülkelerin durumu göz önüne alınarak yapılacak hizmet risk yönetimi değerlendirmelerinin,
- Riskleri sınıflandırma, derecelendirme yöntemlerini kullanarak, risklerin uygulama sonrasında sonuçları inceleme,
- Müşterilerden durumu yüksek riskli olanlar için alınması gereken tedbirler.

6. SONUÇ

İnsanların yüzyıllardır geçimlerini sağlamak için kullandıkları parayı, tarih de sadece yasal yollar ile değil; yasal olmayan yollar ile de kazanılmıştır. Yasal olmayan yollarla kazanılan paranın “karapara” olarak adlandırılması da bu para türünün toplum tarafından hoş karşılanmadığını belirtir. Karaparanın uluslararası bir sınırlaması yoktur yani her ülke için karapara sayılabilecek şeyler ve faktörler farklı olabilir. Bu sebeple düzenlenen yasalar da o faktörlere göre şekil alabilir. Bu yüzden kanunların suç saydığı işlemlerden elde edilen para veya benzeri mal ve senetlere kara para denilmektedir.

Karapara aklama ise haksız işlemlerden elde edilmiş kazanımların değerini koruyarak yetkili kurum ve kuruluşların dikkatini çekmeden elde edilen paranın kaynağını gizleyerek yasal görünümü verilme işlemine karapara aklama işlemi denilmektedir.

İsminden daha eskiye dayanan “karapara aklama” işlemi. 20. Yüzyılın 3. yarısının sonlarından itibaren dünya genelindeki toplumlar, başını dünya savaşlarının çektiği büyük sıkıntılardan kurtuldukları için bir refah sürecine geçtiler. Toplumların refahı artınca da insanlar suç işlemeye düşünecek vakit bulabildiler ve global düzeyde gerçekleşen suçların ve bu suçların gerektirdiği yasaların sayısı ciddi bir artış gösterdi. Karapara aklama yöntemi de özellikle 1974 yıllarından sonra yaygınlaşmaya başlamıştır ve şu an günümüzde yer altı dünyasına ait birçok örgüt ve kişi tarafından kullanılmaktadır.

Karapara aklama işlemi 3 aşamada gerçekleşmektedir. Birinci aşama yerleştirme aşamasıdır. Yerleştirme aşamasında elde edilen geliri nakit formundan kurtararak mali sistemlere sokulmasıdır. Yerleştirme aşaması takip ve yakalama işleminin en kolay aşamasıdır. 2 aşama ayırıştırma aşaması bir önceki aşamada nakit formundan kurtardığımız paranın yasa dışı kaynağından mümkün olduğunca uzaklaştırarak paranın izinin sürülmesi ve bulunmasının imkansız hale gelmesini sağlamaktır. Eğer yerleştirme aşamasında para banka sistemine sokulmuşsa kaynağından uzaklaştırmak hızlı ve kolay olacaktır. Bir diğer aşama bütünleştirme aşaması bu kısımda kaynağından uzaklaştırılan paranın artık yuvasına dönmesi aşamasıdır. Yasa dışı kaynağından uzaklaştırılan para bu aşamada yasal işlemlerle ülkenin mali sistemine sokulmuş ve yasal hale bürünmüştür.

Karapara aklama işlemi yaparken birçok yöntem kullanılmaktadır. Bunlar, paranın fiziki olarak ülke dışına çıkarılması, parçalama yöntemi, şirinler yöntemi, vergi cennetleri, paravan ve hayali şirketler, oto finans borç yöntemi, kumarhaneler eliyle, döviz büroları ve internet işçilerin kullanımı, 900’lü hatlar, nakit işlem teknikleri, değerli metal ve eşyalar, Japon karıncalar yöntemler gibi yöntemler tercih edilmektedir. Bir araştırma sonucunda 200’ e yakın karapara aklama yöntemi tespit edilmiştir.

Karapara aklanmasıyla mücadelede yukarıda sayılan yöntemlerle baş edebilmek için ulusal ve uluslararası çalışmalar yapılmıştır. örgütsel kuruluşlar oluşturularak aklama işlemleriyle mücadele edilmeye çalışılmıştır. Aklama yöntemlerinin fazla olması ve çeşitliliğinden dolayı ülkeler birbiriyle işbirliği yapması gerekmektedir. Uluslararası düzeydeki oluşumlar : Amerika Kıtası Devletleri Örgütü, Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği teşkilatı başta gelmektedir. Uluslararası oluşumlar, Mali Eylem Görev Gücü, Interpol ve Europol bu kuruluşlar polis teşkilatlanmaları üzerine düzenleme yapmışlar, Uluslararası Para Fonu, Basel Komitesi, Wolsberg grubu kuruluşlarında ortak özellikleri bankacılık sektörü üzerine düzenlemeler getirerek aklama işleminin önüne geçmeye çalışmıştır. Bu yanı sıra mali eylem görev gücü(FATF) benzeri kuruluşlar kurulmuş ve bu kuruluşlar bölgesel olarak faaliyet devam ettirirler. Bunlar: Karayipler Mali Eylem Gücü, Asya- Pasifik Grubu, Doğu Ve Güney Amerika Kara Para Aklamayı Önleme Grubu, Latin Amerika Mali Eylem Görev Gücü, Avrasya Grubu Olarak Kara Para Aklama İle Mücadele İşbirliği Yapmaktadırlar.

Birleşmiş milletlerin kendi içinde kara para aklama karşı yapmış olduğu çalışmalar düzenlemeler vardır. bunların en başında viyana sözleşmesi gelmektedir. Viyana sözleşmesi uyuşturucu ve psikotrap madde kaçakçılığından elde edilen kara para ile mücadele etmek için oluşturulmuştur. Bu sözleşmenin en önemli özelliği uluslar arası düzeyde düzenlenmiş en geniş kapsamlı ilk belge olmasıdır. Birleşmiş Milletlerin düzenlemiş olduğu diğer sözleşme Palermo sözleşmesidir. Sözleşme sınırı aşan örgütlü suçlar üzerinde düzenlemeler yapmıştır. Diğer bir sözleşme yolsuzluk ile mücadele sözleşmesi karapara aklamanın yanında organize suç , ekonomik suç, ve yolsuzlukla da mücadele etmektedir.

Avrupa Konseyi karapara aklama ile mücadelede üzerine ilk düzenlemeyi 1980 yılında 10 tavsiye kararı ile yapmıştır bu tavsiye Avrupa konseyinde karaparanın incelenme konusu olmasını sağlamıştır. Strasburg sözleşmesi ise suçun tanımını genişleterek işlendiğinde karapara elde edilebilecek bütün suçları öncül suç kabul etmiştir. Varşova sözleşmesi ise Strasburg sözleşmesindeki tanımı aynen kabul etmiş buna ek olarak terörün finansmanını da suç kabul edip bu konu üzerinde de durulması gerektiğini söylemiştir. Bu sözleşmenin en önemli özelliği karapara aklama ve terörün finansmanının birlikte inceleme konusu olmuştur.

Avrupa Birliği karapara aklama ile mücadele direktifler yayınlamıştır. 1991/308 direktifi Avrupa birliği tarafından karapara ile mücadelede düzenlenmiş ilk belgedir. 2018/1673 direktifi ise diğer direktiflerden farklı olarak karapara aklama ile mücadelede cezai boyutunu incelemiş ve cezai işlemlerle ilgili bilgi verilmiştir.

Bunun yanında mali eylem görev gücü (FATF) 40+9 tavsiye yayınlayarak karapara aklama ile mücadelede üye ve üye olmayan devletlere tavsiyelerini sunmuştur. FATF Benzeri kuruluşlarda FATF'ın 40+9 tavsiyesini baz alarak karapara aklama ile

mücadele etmişlerdir bu kuruluşlar 40 tavsiye ye ek olarak bölgesel düzeyde tavsiyeler sunmuştur.

Karapara aklama işleminde uluslararası işbirliği gerektirmektedir bu yüzden ülkeler kendi aralarında suç anlaşmaları yapması beklenmektedir. Türkiye Bulgaristan, İtalya, Almanya, Yunanistan, Polonya KKTC, Çek ve Slovakya Cumhuriyeti ile karşılıklı karapara aklama ile ilgili ikili anlaşma imzalamıştır. Bu anlaşmalar sayesinde taraf olan devletlerde aklama suçu takip işlemi daha kolay yapılacaktır.

Ülkemizde düzenlenen karapara aklama ile ilgili kanunlara bakacak olursak 4028 sayılı kanunda ilk kez karapara aklama suç olarak tanımlanmıştır. 5237 sayılı kanunda karapara kavramı yerine suçtan kaynaklanan malvarlığı ibaresi getirilmiştir. 5549 sayılı kanunda ise aklama suçu ile ilgili ceza ve usul kurallarının uygulaması ilkesi benimsenmiştir. Suç gelirlerinin aklanmasının ve terörün finansmanının kanununda ise karapara aklamanın yanın da terörün finansmanı ile de mücadele tedbirleri de içermektedir. Bunun yanı sıra ülkemizde Mali Suçları Araştırma Kurulu, Emniyet Genel Müdürlüğü Türkiye Bankalar Birliği Sigorta ve Bireysel Emeklilik Şirketleri, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası gibi kurumlarda karapara aklama suçuyla ilgili çalışmalar yaparak aklama suçunun önüne geçilmeye çalışılmaktadır.

Organize suç örgütleri ve karapara arasındaki ilişkilerin ulaştığı boyut göz önüne aldığımızda karaparayla mücadelede ülkeler kendi yönetmeliklerinde karapara ile uluslar arası mevzuatlardaki karapara aklama kavramının aynı ya da ulusal mevzuatları el verdiği düzeyde işbirliği içinde olmaları hatta iki anlaşmaların bütün ülkelerle yapılması gerekmektedir.

Ulusal kurumlarda işbirliği kapsamında medyanın olanakların dan faydalanılmalıdır. Medyanın özellikle örgütlü ve organize suçlarda toplumun gözü önünde kınama yayınlarını arttırması yönünde çalışmalarına ağırlık verilmelidir.

Karapara aklama ya da organize suçlarla ülkeler tek başlarına yeterli konumda değildir. Bu yüzden ülkelerin ulusal ve uluslararası düzenleme, kanun ve sözleşmeleri göz önünde tutarak kara para aklama il ciddi şekilde mücadele etmeleri gerekmektedir. Önerilen tavsiyeler uyulmalı, düzenlenen uyum raporları göz önünde bulundurularak eksik olan noktalarını gözden geçirip bir sonraki değerlendirme raporlarına uyum sağlanmalıdır. Ülkelerin ulusal polis teşkilatlanmaları birlikte hareket etmeli ve aklanmak istenen paraya el konulmalıdır. Bunun yanında ülkelerin kendi ceza hukuklarını gözden geçirerek caydırıcı hale getirilmesi gerekmektedir. Beilli başlı suçlarda gerekirse ödül sistemi de olmalı ki suçu yakalama da daha istekli çalışılmalıdır.

Kısacası aklama ile mücadelede rol alan en temel kurum bankalar, finansal kuruluşlar, aracı polis teşkilatlanmaları, aracı kuruluşlar personellerine aklama suçu ile eğitim seminerleri düzenlemeli ve kuruluşların eğitim ve teknik yardımlarını alarak etkinliklerini arttırmalıdır.

Sonuç olarak aklama işlemi bir ortak çalışma gerektiren bir mücadelem durumudur bu yüzden ülkeler en iyi şekilde birbirleriyle işbirliği içinde çalışmaları gerekmektedir.



KAYNAKLAR

- AK. (2021). 91/308 *Avrupa topluluğu konseyi direktifi. Avrupa konseyi.* [HTtp://Www2.İhale.Gov.Tr/Duyurular2012/31_Mart_2004_Tarihli_Ve_200418_at_Sayili_Avrupa_Parlamantosunu_Ve_Konsey_Direktifi.Pdf](http://www2.ihale.gov.tr/Duyurular2012/31_Mart_2004_Tarihli_Ve_200418_at_Sayili_Avrupa_Parlamantosunu_Ve_Konsey_Direktifi.Pdf)
- Aksakal, M.(2008). *Karapara aklama suçu ile organize suçu ve terörizmin finansmanı suçu arasındaki ilişki ve mücadele yöntemleri* [Yüksek Lisans Tezi]. Balıkesir Üniversitesi.
- Aktan, C., ve Vural, İ. (2004). *Gallobal suçlar sorun.* [Http://Www.Canaktan.Org/Yeni-Trendler/Global-Sorunlar/Global-Suclar.Htm](http://www.canaktan.org/Yeni-Trendler/Global-Sorunlar/Global-Suclar.Htm)
- Alison S. (2004). From drugs to terrorism: The focus shifts in the international fight against money laundering after september 11, 2001”, *Arizona Journal Of International & Comparative Law*, 21, (3) [Http://Www.Law.Arizona.Edu/Journals/Ajicl/ Ajicl2004/Vol213/Bachus_Note_Final_Revised_11_Nov_2004.Pdf](http://www.law.arizona.edu/Journals/Ajicl/Ajicl2004/Vol213/Bachus_Note_Final_Revised_11_Nov_2004.Pdf).
- APG. (2022). *Hakkımızda. Asya pasifik grubu.* <https://apgml.org/>
- Arıcan, R. (2010). *Türkiye’de başlıca karapara aklama yöntem ve alanları* [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Avrupa konseyi. (2022). *Kısaca moneyval. kara para aklamayı önleme tedbirlerinin ve terörizmin finansmanının değerlendirilmesine ilişkin uzmanlar komitesi.* <https://www.coe.int/en/web/moneyval/moneyval-brief>
- Aykın, H. (2010). *Aklama ve terörün finansmanı ile mücadelenin küresel boyutu.* Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Müdürlüğü Yayın.
- Aykın, H.,Ve Sözman, K.(2009); *Terörün finansmanı*, Masak Yayın
- Bahtiyar,M. (2000) “Off-Shore bankalar (Yurtdışında mukim) ve vergi sorunları, *Yaklaşım Yayınları*,(90),196.
- Booth,M.(1996). *Haşşaştan eroine uyuşturucunun 6000 yıllık öyküsü*, Sabah Kitapları.
- Bresler, F.(1993). *Interpol*, İstanbul: 1 Baskı, Milliyet Yayınları.
- CFATF a. (2022). *CFATF hakkında. Karayipler mali eylem görev gücü.* <https://www.cfatf-gafic.org/index.php/home/cfatf-overview>
- CFATF b. (2022). *Ne yapıyoruz. Karayipler Mali Eylem Görev Gücü.* <https://www.cfatf-gafic.org/what-do-we-do>
- Çelik, K., Koçağra, S., Güler, K.(2000). *Karapara aklama: tanımı, aşamaları ve ilgili uluslararası çalışmalar*, Ankara: Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu.
- Çelikkol, H., Dalkılıç, N. (2010). Türkiye’de sigorta sektöründe istihdam, eğitim ve geleceğe ilişkin öneriler, *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, 2(2), 73.
- Çildemir, B.(2013). *Karaparanın iktisadi yansımaları ve mücadele yöntemleri* [Yüksek Lisans Tezi]. Gaziosmanpaşa Üniversitesi.

- Danzanjamts, D. (2008). *Karapara aklama ile mücadelede uluslararası boyut* [Yüksek Lisans Tezi]. Polis Akademisi.
- Değirmenci, O.(2007). *Kara para aklama suçu*, Turhan Kitabevi.
- Dönmez, U. (2010). *Karapara ve türkiye'de karaparanın aklanması ile mücadele* [Yüksek Lisans Tezi]. Kadir Has Üniversitesi.
- Duramaz, S. (2012). *Türkiye' de karapara ile mücadelede mali kurumların rolü*. [Yüksek Lisans Tezi]. Celal Bayar Üniversitesi.
- Duyne, P.,Harvey,C., Ve Gelemerova, J., Liliya Y .(2018).*The critical handbook of money laundering: Policy, Analysis And Myths*, London: Palgrave Macmillan,
- EAG .(2021). *EAG hakkında. Avrasya grubu*. <https://eurasiangroup.org/ru/about-eag>
- Erdoğan, U. (2010). *Karaparanın aklanması ve vergilendirilmesi sorunu* [Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Ergül, E. (1998). *Karaparanın aklanması ve suçları*, Adalet Yayınevi
- Ergül, E.(2001). *Karapara endüstrisi ve aklama suçu*, Yargı Yayınevi
- Ergül, E.(2008). *Kara ekonomi ve aklama suçu*, Adalet Yayınevi.
- Errico, L., & Musalem, A.(1999) - Offshore Bankingwww.İmf.Org/External/Pubs/Ft/Wp/1999/Wp9905.Pdf S.5 02/6/2004
- Ersungur, U. (2019). *Karaparanın aklanması ile mücadelede türk hukuk sisteminde yer alan mali ve mali olmayan tedbirler* [Yüksek Lisans Tezi]. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi.
- ESAAMLG a. (2021). *Hakkımızda. Doğu ve Güney Afrika Kara Para Aklamayı Önleme Grubu*. <https://www.esaamlg.org/index.php/about>
- ESAAMLG b. (2021). *Biz Ne Yaptık. Doğu ve Güney Afrika Kara Para Aklamayı Önleme Grubu*. https://www.esaamlg.org/index.php/about_what_we_do
- EUROPOL a. (2022). *Europol hakkında. Avrupa polis teşkilatı* <https://www.europol.europa.eu/about-europol>
- EUROPOL b. (2022). *Karapara aklama geniş yetki. Avrupa polis teşkilatı*. <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/crime-areas/economic-hcrime/money-launderingh>
- FATF . (2020). *Yıllık rapor 1999/2000. mali eylem görev gücü*. <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfgeneral/Fatfannualreport1999-2000.html>
- FATF a. (2021). *FATFIN tarihi*. <https://www.fatf-gafi.org/en/the-fatf/history-of-the-fatf.html>
- FATF c (2021).*FATF Dördüncü Tur AML/CFT Karşılıklı Değerlendirmelerine İlişkin Prosedürler* <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/mutualevaluations/documents/4th-round-procedures.html>.
- FATF d,(2007). *Summary of the Third Mutual Evaluation Report Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism: Turkey, mali eylem*

- görev gücü. <https://www.fatf-gafi.org/content/fatf-gafi/en/publications/Mutualevaluations/Mutualevaluationofturkey.html>
- FATF e, (2014). *Mutual Evaluation of Turkey: 15th Follow-up Report*, mali eylem görev gücü. <https://www.fatf-gafi.org/content/fatf-gafi/en/publications/Mutualevaluations/Fur-turkey-2014.html>
- FATF f, (2019). *Anti-money Laundering and Counter-Terrorist Financing Measures - Turkey: Fourth Round Mutual Evaluation Report*, mali eylem görev gücü. <https://www.fatf-gafi.org/content/fatf-gafi/en/publications/Mutualevaluations/Mer-turkey-2019.html>
- FATF. The 40 Recommendations, mali eylem görev gücü. <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Fatf-recommendations.html>
- FATFb, *Mali eylem görev gücü görev (2012-2020), mali eylem görev gücü.* <https://www.fatfgafi.org/media/fatf/documents/FINAL%20FATF%20MANDATE%202012-2020.pdf>.
- GAFILAT. (2022). *GAFILAT Nedir. Latin Amerika Mali Eylem Görev Gücü.* <https://www.gafilat.org/index.php/es/gafilat/que-es-gafilat/>
- GIABA a. (2022). *Genel bilgiler. Batı Afrika'da Kara Para Aklamaya Karşı Hükümetlerarası Eylem Grubu.* https://www.giaba.org/about-giaba/background-info_636.html
- GIABA b. (2022). *Tüzük. Batı Afrika'da Kara Para aklamaya karşı hükümetlerarası eylem grubu* https://www.giaba.org/about-giaba/statutes_648.html
- GIABA.(2022). *GIABA hakkında. batı afrika'da kara para aklamaya karşı hükümetlerarası eylem grubu* https://www.giaba.org/about-giaba/index_657.html
- Görgün, M.(2011). *Karapara ile mücadelede bankaların rolü ve karapara aklama riskinin bankalarca yönetimi* [Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Güner, S.(2003). *Organize suç örgütleri kara para ve aklanması*, Bilgi Yayınevi https://Ms.Hmb.Gov.Tr/Uploads/Sites/12/2021/02/Tr_Kktc_Ek_1.Pdf
- IMOLIN. (2022). *Hakkımızda. Uluslararası karapara aklama bilgi* AGI. https://www.imolin.org/imolin/en/about_us.html
- INTERPOL. (2022). *Karapara aklama, uluslararası kriminal polis teşkilatı.* <https://www.interpol.int/Crimes/Financial-crime/Money-laundering>
- Kaçar, H.(2004). *Karaparanın aklanması e-ticaret, karapara ve terörün finansmanın önlenmesi ile ilgili mevzuat*, Turhan Kitapevi.
- Kaptangil, K.(2017). *Kayıtdışı ekonomi ve karapara*, Siyasal Yayınevi.
- Karaal, H.(2009) *Suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanı ile mücadelede bildirimle*, Masak Yayınları.
- Karaduman, D. (2013). *Türkiye'de karapara aklama ile mücadele yöntemleri* [Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.

- Kasap, M. (2012). *Karaparanın aklanmasının önlenmesinde muhasebe düzeninin araç olarak kullanılması üzerine bir inceleme* [Doktora Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Kızılot, O.(1999). Vergi cenneti ülkeler. *Yaklaşım Dergisi*,(76) ,172.
- Kızılot, Ş.(1999). Off Shore bankalardaki mevduat hesaplarının beyanı, *Yaklaşım Dergisi*, (75),45.
- Kocasakal, Ü.(2000). *Karapara aklama suçu* [Doktora Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Köksal,Ö.(2015). *Türkiye'de karapara ile mücadele ve bankacılık sektörünün rolü* [Yüksek Lisans Tezi]. Trakya Üniversitesi.
- Levi,M. *Financial havens, banking secrecy and money laundering*.
www.Cf.Ac.Uk/Socsi/Whoswho/Levi_Laundering.Pdf 37, 23/5/2004.
- Mali suçları araştırma kurulu genel tebliği (Sıra No: 6). (2008, 27 Eylül). Resmi Gazete (Sayı: 27010). Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2008/09/20080927-14.htm>
- Malî suçlarla mücadele koordinasyon kurulunun çalışma usul ve esasları hakkında yönetmelik. (2007, 14 Aralık). Resmi Gazete (Sayı: 26730). Erişim Adresi:
- MASAK a. (2020). *Aklama Yöntemleri*. Mali suçları araştırma kurulu. <https://masak.hmb.gov.tr/aklama-yontemleri>
- MASAK b. (2021). *Aklama suçunda uluslararası mücadele Palermo Sözleşmesi*. mali suçları araştırma kurulu. <https://masak.hmb.gov.tr/uluslararasi-mucadele>
- MASAK c. (2022) . *Strazburg sözleşmesi*. mali suçları araştırma kurulu. <https://masak.hmb.gov.tr/strazburg-sozlesmesi>
- MASAK d. (2021). *Mali eylem görev gücü*. mali suçları araştırma kurulu. <https://masak.hmb.gov.tr/mali-eylem-gorev-gucu>
- MASAK e. (2021). *Aklama suçunda uluslararası mevzuat*. mali suçları araştırma kurulu <https://masak.hmb.gov.tr/aklama-sucu-uluslararasi-mevzuat>
- MASAK f. (2020). *Aklama suçunda ulusal mevzuat*. mali suçları araştırma kurulu. <https://masak.hmb.gov.tr/aklama-sucu-ulusal-mevzuat>
- MASAK g. (2020). *Görev ve yetkileri*. mali suçları araştırma kurulu. <https://masak.hmb.gov.tr/gorev-ve-yetkiler>
- MASAK h, (2021). Masak Genel Tebliği (Sıra No: 5). mali suçları araştırma kurulu,
- MASAK ı. (2021). *Yaptırımlar*. Mali suçları araştırma kurulu. <https://Masak.Hmb.Gov.Tr/Yaptirimlar>
- MASAK. (2020). *Faaliyet raporu 2019*. mali suçları araştırma kurulu. https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/12/2021/01/Faaliyet_Raporu_2019-Final-1.pdf
- MASAK. (2020). *Faaliyet Raporu 2021*. mali suçları araştırma kurulu. <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/12/2022/03/Faaliyet-Raporu-2021.pdf>
- MASAK. (2022). *FATF-9 ek tavsiyesi*. mali eylem görev gücü. <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2019/01/FATF-9-%C3%96zel-Tavsiye.docx>

- Mavral, Ü. (2003). *Karapara kayıtdışı ekonomi ilişkisi ve Türkiye'ye yansımaları*, Maliye ve Hukuk Yayınları.
- Mavral, Ü.(2001) *Karapara kayıtdışı ekonomi ilişkisi ve Türkiye'ye yansımaları*, Vergi Denetmenleri Dernegi Yayınları.
- Mustafaoğlu, L.(2009). *Karapara ve karapara aklama* [Yüksek Lisans Tezi]. Beykent Üniversitesi.
- Özortak, A. (2005). *Karapara ve karapara aklama ile etkin mücadele* [Yüksek Lisans Tezi]. Dumlupınar Üniversitesi.
- Özsucu, B. (1993). *Avrupa topluluk hukukunda bankaların karaparanın aklanması için kötüye kullanılmaktan korunması*, [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Öztürk, E.(2020). *Karapara aklama* [Yüksek Lisans Tezi]. Galatasaray Üniversitesi.
- Petras,J.(2004). *Us Bank Money Laundering-* [Www.Rense.Com/General28/Money.Htm](http://www.Rense.Com/General28/Money.Htm) 24/4/2004
- Robinson, J.(2003). *Karapara aklayıcıları*, Arion Yayınları,
- Saatçi, B.(1996). Kara paranın aklanmasının önlenmesine ilişkin uluslararası girişimler. *Bankacılar Dergisi*, (19),3-6.
- Schott P.(2006) Reference guide to anti-money laundering and combating the financing of terrorism. *The World Bank*. 2, III-10.
- SPK. (2021). *Görev yetki ve sorumlulukları, sermaye piyasası kurulu*. <https://spk.gov.tr/hakimizda/gorev-yetki-ve-sorumluluklar>
- Suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesi hakkında kanun. (2006, 18 Ekim). *Resmi Gazete* (Sayı: 26323). Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/10/20061018-1.htm>
- Suç Gelirlerinin aklanmasının ve terörün finansmanının önlenmesine dair tedbirler hakkında yönetmelik. (2007, 9 Ocak) *Resmi Gazete* (Sayı: 26751) Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2008/01/20080109-4.htm>
- Suç gelirlerinin aklanmasının ve terörün finansmanının önlenmesine ilişkin yükümlülükler uyum programı hakkında yönetmelik. (2008, 16 Eylül). *Resmi Gazete* (Sayı: 26999). Erişim Adresi:<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2008/09/20080916-1.htm>
- Suçtan kaynaklanan gelirlerin aklanması, araştırılması, ele geçirilmesi ve el konulmasına ilişkin sözleşmesi Strazburg. (2004, 1 Eylül). *Resmi Gazete* (Sayı: 25570). Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2004/09/20040901.htm#5>
- Şahan, H. (2017). *Karapara aklama ile mücadele ve finansal sistem etkinliği* [Doktora Tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Türk Ceza Kanunu. (2004, 10 Ekim). *Resmi Gazete* (Sayı:25611). Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2004/10/20041012.htm>

- Türkiye Bankalar Birliği (Tbb)-Masak çalışma grubu (2007), para aklama riskinin yönetimi ve türk bankacılık sisteminde uygulama kılavuzu, *Bankacılar Dergisi*, (60).
- Türkiye Cumhuriyeti hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti hükümeti arasında başta terörizm ve örgütlü suçlar olmak üzere büyük önemi haiz suçlarla mücadelede işbirliği anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu kanun. (2004, 14 Nisan). *Resmi Gazete* (Sayı: 25433). Erişim Adresi: https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/Kanunlar_Kararlar/kanuntbmmc088/kanuntbmmc088/kanuntbmmc08805116.pdf
- Türkiye Cumhuriyeti hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti hükümeti arasında terörizm, organize suçlar, yasadışı kazancın aklanması, uyuşturucu ve psikotrop madde ve insan kaçakçılığı ile mücadelede işbirliği anlaşması. (1998, 1 Aralık). *Resmi Gazete* (Sayı: 23540). Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/23540.pdf>
- Türkiye Cumhuriyeti hükümeti İle Polonya Cumhuriyeti hükümeti arasında örgütlü suçlar, terörizm ve diğer suçlarla mücadelede işbirliği anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu kanun. (2004, 1 Ocak). *Resmi Gazete* (Sayı: 25352). Erişim Adresi: https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc088/kanuntbmmc088/kanuntbmmc08805059.pdf
- Türkiye Cumhuriyeti hükümeti ile Slovenya Cumhuriyeti hükümeti arasında örgütlü suçlar, uyuşturucu madde kaçakçılığı, uluslararası terörizm ve diğer ciddi suçlarla mücadelede işbirliği anlaşması. (2005, 6 Ağustos). *Resmi Gazete* (Sayı: 25898). Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/08/20050806-1.htm>
- Türkiye cumhuriyeti ile Yunanistan cumhuriyeti arasında Türkiye cumhuriyeti içişleri bakanlığı ile Yunanistan cumhuriyeti kamu düzeni bakanlığı suç ile, özellikle terörizm, örgütlü suçlar, uyuşturucu madde kaçakçılığı ve yasadışı göç ile mücadelede işbirliği anlaşması. (2001, 9 Mayıs). *Resmi Gazete* (Sayı: 24397). Erişim Adresi: <https://www5.tbmm.gov.tr/kanunlar/k4654.html>
- UNODC. (2021). Suç önleme ve ceza adaleti komisyonu. Uyuşturucu ve suç ofisi. <https://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CCPCJ/index.html>
- Üstün, O. (2008), Karapara aklama ve terörün finansmanı ile mücadele uluslararası girişimler ve araçlara toplu bakış”, *Bankacılar Dergisi*, (65)
- Üstün, O. (2008). 5549 Sayılı suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesi hakkında kanun ile getirilen temel değişiklikler. *Bankacılar Dergisi*, (64).
- Üstün, O.(2005). Mali eylem görev gücü’nün (fatf) dokuz özel tavsiyesi, *Bankacılar Dergisi*, (52),10.

- Wiklund, A.(2007). Keeping cash clean- the reporting regime and possible adverse effects, *Faculty of Law University of Lund*, 23.
- Yazıcı, A.(2008).Yeni karapara aklama yöntemleri olarak akıllı kartlar ve internet. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 153–168.
- Yeşiladalı, D. (2000), karaparanın aklanması ile mücadelede TC. Merkez Bankası'nın Rolü, *Bankacılar Dergisi*,(32).
- Yılmaz, S.(2006). *Karaparanın aklanması ve türkiye boyutu* [Doktora Tezi]. Dumlupınar Üniversitesi.
- Yılmaz, Y. (2010). *Karapara aklamayla mücadelede karşılaştırmalı analiz: mali istihbarat birimlerinin (mib) idari, polisiye veya multidisipliner olmasının mücadeleye etkileri* [Yüksek Lisans Tezi Polis Akademisi].
- Yoncalık, F. (2005).*Türk hukukunda karaparanın aklanması suçları ve önleyici Düzenlemeler* [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Üniversitesi.

EKLER

Ek 1: Mali Eylem Grubu 40 Tavsiye Kararları

Tavsiye 1: Karapara aklama ve terörün finansmanı konularında ülkelere, gerektiğinde bu işle ilgili bir kurum da oluşturarak, risk odaklı analizler yapmaları, gerekli tedbirleri almaları hususu ile ülkelerin, finansal kuruluşlara, belirli iş veya meslek gruplarına da bu analizleri yapmaları ve gerekli tedbirleri almaları yönünde mecburiyet getirmeleri tavsiye edilmiştir.

Tavsiye 2: Ülkelerin, belirlenen riskleri temel alan, karapara aklama ve terörün finansmanı ile mücadele politikaları belirlemeleri ve bu belirlenen politikaların yetkili bir makam tarafından diğer kurumlarla koordinasyonunun ve işbirliğinin ulusal anlamda sağlanması tavsiye edilmiştir.

Tavsiye 3: Ülkeler, kara para aklamayı Viyana ve Palermo Sözleşmelerini esas alarak suç olarak kabul etmeli ve bu suçun öncül suçlarını, en ciddi suçları da içine alacak şekilde belirlemelidir.

Tavsiye 4: Ülkeler, suçtan elde edilen gelirlerin müsadere kapsamında özellikle Viyana, Palermo ve Terörün Finansmanı Sözleşmelerinde yer alan tedbirlere benzer tedbirler almalıdır. Ayrıca ülkeler, ulusal mevzuatlarıyla örtüşmesi halinde suçtan elde edilen gelirin veya araçların herhangi bir mahkumiyet kararına bağlı kılınmadan müsadere edilmesini veya fail tarafından müsadereye tabi olan malvarlığı değerinin kaynağını açıklamasını sağlayacak tedbirlerin uygulanmasını sağlamalıdır.

Tavsiye 5: Terörün finansmanı, Terörün Finansmanı Sözleşmesi esas alınarak suç olarak kabul edilmelidir. Bu yapılırken, terör örgütleri ve bireysel teröristlerin de finansmanları bu kapsamda değerlendirilmelidir. Ayrıca bu suçların da karaparanın aklanması suçunun öncül suçları olduğu bilinmelidir.

Tavsiye 6: Ülkeler, terörün finansmanının önlenmesi konusunda BM Güvenlik Konseyi Kararları dikkate alınarak, belirlenen kişi veya kurumların malvarlıklarının dondurulması veya malvarlıklarını belirlenecek kişi veya kuruluşların menfaatine sunulmasını sağlayacak ekonomik yaptırımlar uygulamalıdır.

Tavsiye 7: Kitle imha silahlarının yayılmasının ve finansmanının önlenmesi konusunda BM Güvenlik Konseyi Kararları dikkate alınarak, belirlenen kişi veya kurumların mal varlıklarının dondurulması veya mal varlıklarını belirlenecek kişi veya kuruluşların menfaatine sunulmasını sağlayacak ekonomik yaptırımlar uygulamalıdır.

Tavsiye 8: Ülkeler, yasal kuruluşların terör örgütleri tarafından araç olarak kullanılmasını ve bu kuruluşların elde ettikleri gelirin örgüte aktarılmasını önleyici tedbirlerin alınmasını sağlamalıdır.

Tavsiye 9: Finansal kuruluşlar için öngörülen gizliliğe dair yasal düzenlemeler, FATF tavsiyelerine engel olmayacak şekilde düzenlenmelidir.

Tavsiye 10: Ülkeler, finansal kuruluşlarda isimsiz veya sahte isimli kayıtlar tutulmasına izin vermeyerek doğru kayıt tutulmasını ve bu kuruluşların bazı iş ve işlemlerinde, özellikle belirli bir limitin üzerinde gerçekleşen (15.000 dolar/euro) işlemlerde müşteri tanı tedbirlerini uygulamasını, yasal bir düzenleme yaparak sağlamak zorundadır. Söz konusu tedbirler; müşterinin kimlik tespitinin yapılması ve güvenilir kaynaklardan teyit edilmesi, aynı şekilde yapılan işlemlerde gerçek faydalanıcının da kimliğinin belirlenmesi ve bilgilerinin teyit edilmesi, yapılan işlemlerdeki iş ilişkisinin amacı ve mahiyeti hakkında bilgi edinilmeye çalışılması ile iş ilişkisinin sürekli bir şekilde incelenmesi olarak sayılabilir.

Tavsiye 11: Finans sistemi içerisinde yer alan tüzel kişilerin, yetkili makamlar tarafından istenilecek bilgi taleplerini karşılayabilmek için yapılan işlemlere ait kayıtları en az 5 yıl süre ile saklamasının sağlanması ve bu konuda ülkelerin mevzuatlarında yasal düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

Tavsiye 12: Finansal kuruluşların, yerli veya yabancı siyasi nüfuz sahibi kişiler ile uluslararası kuruluşlar tarafından üst düzey bir görev verilmiş kişilere ve bunların yakınları ile aile bireylerine ait veya bu kişiler adına olabilecek işlemlerde gerekli tedbirleri alması gerekmektedir.

Tavsiye 13: Finansal kuruluşların, yurt dışı muhabir banka ilişkileri sırasında müşteri tanımanın yanında bir takım ek tedbirler alması zorunlu hale getirilmelidir. Bu tedbirler; muhatap kuruluşun yaptığı iş ve karapara aklama, terörün finansmanı suçlarına dair herhangi bir soruşturmaya maruz kalıp kalmadığı hususlarında bilgi toplama, yapılacak işlemler için üst düzey yönetim onayı, ilgili kuruluşun karapara aklama ve terörün finansmanı ile mücadelede yapmış olduğu denetimleri kontrol etmek olarak sayılabilir. Ayrıca finansal kuruluşlara paravan bankalarla muhabirlik ilişkilerine girilmesi hususunda kesin bir yasak getirilmesi gerekir.

Tavsiye 14: Transfer hizmeti sağlayan gerçek veya tüzel kişiler ile acente olarak faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişilerin kayıt altına alınarak, yetkili birimler tarafından kendilerine verilecek bir lisansla çalışmalarını sağlamak gerekir. Ayrıca ülkeler, acenteleri olan bu transfer hizmeti verenlerin, kendi karapara aklama ve terörün finansmanı ile mücadele programlarına katılmalarını sağlamak ve izlemek için gerekli tedbirleri almalıdır.

Tavsiye 15: Karaparanın aklanması ve terörün finansmanı konusunda oluşacak risklerin, finansal kuruluşlar tarafından, yenilenen ve değişen teknolojik gelişmeler yakından takip edilerek, tespit edilmesi ve tespit edilecek bu risklerin doğru bir şekilde yönetilmesi ve azaltılması gerekmektedir.

Tavsiye 16: Ülkeler, yapılan elektronik transfer işlemlerinde gerekli güvenlik önlemlerini almalı ve bu kapsamda finansal kuruluşların, göndericiye ve alıcıya dair kimlik bilgilerini almalarını ve bu bilgilerin transfer sürecinde yer almasını sağlamalıdır. Ayrıca terörizmin finansmanının önlenmesi ve durdurulmasına ilişkin BM

Güvenlik Konseyi kararları kapsamında, finansal kuruluşların, belirlenecek kişilere ait iş ve işlemlerde mal varlığını dondurma tedbirinin yanı sıra bu kişilerle işlem yapılmasının yasaklanması tedbirinin de uygulanması sağlanmalıdır.

Tavsiye 17: Finansal kuruluşların, üçüncü kişilere güvenerek işlem tesis etmeleri belirli şartlar altında mümkün olmalı ancak yine de nihai sorumluluğun finansal kuruluşlarda bulunduğu bilinmelidir.

Tavsiye 18: Finansal kuruluşlar ve gruplar, önce kendi bünyelerinde daha sonra yurt dışı şubelerinde ve bağlı kuruluşlarında karapara aklama ve terörün finansmanı ile mücadele programları uygulamaya zorunlu tutulmalıdır.

Tavsiye 19: FATF tarafından belirlenmiş yüksek risk grubunda yer alan ülkelerle yapılan iş ve işlemlerde, finansal kuruluşların, sıkı ve etkili müşteri tanı tedbirini uygulamaları zorunlu kılınmalıdır.

Tavsiye 20: Karaparanın aklanması ya da terörün finansmanı ile ilgili olduğu düşünülen şüpheli işlemlerin, finansal kuruluş tarafından yetkili mali istihbarat birimine bildirim kanunla zorunlu tutulmalıdır.

Tavsiye 21: Finansal kuruluş çalışanları mali istihbarat birimine yapacakları şüpheli işlem bildirimini nedeniyle bilgi ifşası adı altında herhangi bir sorumluluğa tabi tutulmamaları kanunla sabit olmalıdır. Ayrıca yapılan bildirimde ait bilginin dışarıya sızdırılması da yine kanun ile yaptırım altına alınmalıdır.

Tavsiye 22: Müşterinin tanınması ve kayıt tutma yükümlülüğünün finansal olmasa da bazı meslek gruplarının (kumarhaneler, emlakçılar, değerli maden ve taş ticareti ile uğraşanlar, avukatlar, muhasebeciler, trust ve şirket hizmeti sağlayanlar) iş ve işlemlerinde de zorunlu hale getirilmesi sağlanmalıdır.

Tavsiye 23: Finansal olmayan belirli meslek gruplarının yapacakları bazı iş ve işlemlerde belirli durumlarda özellikle de belirli bir limitin üzerinde işlem yaptıklarında, şüpheli işlem bildiriminde bulunmalarının zorunlu hale getirilmesi sağlanmalıdır.

Tavsiye 24: Karapara aklama ve terörün finansmanında tüzel kişilerin kullanılmasının önüne geçebilmek için ülkelerin, tüzel kişilere ait güncel ve doğru bilgilere yetkili birimler tarafından kolayca ulaşılabilmesi için gerekli tedbirleri almaları sağlanmalıdır.

Tavsiye 25: Karapara aklama ve terörün finansmanında yasal oluşumlar ile özellikle “express trust” olarak bilinen oluşumların kullanılmasının önüne geçebilmek için ülkelerin, bu yapılara ait güncel ve doğru bilgilere yetkili birimler tarafından kolayca ulaşılabilmesi için gerekli tedbirleri almaları sağlanmalıdır.

Tavsiye 26: Finansal kuruluşların, FATF tavsiyeleri doğrultusunda yetkili kurumlar veya finansal denetleyiciler tarafından etkili bir şekilde denetlenmesi sağlanmalıdır. Bu bağlamda; denetleme hakkına sahip olanlar, özellikle finansal kuruluşlar içerisinde suç işleyen kişilerin hisse sahibi olması, paravan bankalar kurulması veya faaliyetlerine devam etmesi gibi durumlara müsaade etmeyecek tedbirleri almalıdır. Ayrıca bankalar dışında kalan diğer finansal kuruluşların da faaliyetleri lisansa bağlanarak karapara

aklama ve terörün finansmanı ile mücadele kapsamında gözetim ve denetim altına alınmaları sağlanmalıdır.

Tavsiye 27: Karapara aklama ve terörün finansmanı ile mücadele kapsamında finansal kuruluşların üzerine düşen yükümlülükleri denetlemekle görevli denetleyicilerin, bu görevlerini yerine getirirken geniş yetkilere ve yaptırım gücüne sahip olmaları sağlanmalıdır.

Tavsiye 28: Finansal olmayan belirli iş ve meslekler grupları da tavsiye kararlarında belirtilen şekilde düzenleme ve denetleme tedbirlerine tabi olmalıdır.

Tavsiye 29: Ülkeler, karaparanın aklanması ve terörün finansmanı ile mücadele kapsamında şüpheli işlem bildirimlerine ait bilgilerin toplandığı, analize tabi tutulduğu ve dağıtıldığı ulusal merkezli bir mali istihbarat birimi kurmalıdır.

Tavsiye 30: Soruşturma ve yasa uygulama makamlarının, karaparanın aklanması ve terörün finansmanı kapsamında yürütülecek soruşturmalardan, özellikle suça konu eşyanın veya suç gelirinin müsaderesi noktasında mal varlığı değerlerinin tespiti, dondurulması ve el konulması hususlarında sorumlu tutulmaları sağlanmalıdır.

Tavsiye 31: Yetkili makamların, yapılacak olan soruşturmalarda kullanılmak üzere gerekli bilgi ve belgelere erişimi sağlanmalıdır. Bu kapsamda yetkili makamların arama, tanık dinleme ve zorunlu tedbirlerin alınması gibi yetkilere sahip olması sağlanmalıdır. Ayrıca soruşturma makamlarının, geniş soruşturma tekniklerini kullanma haklarına sahip olmalarının sağlanmasının yanında mali istihbarat birimlerinin elindeki tüm bilgi ve belgelere erişebilmeleri de sağlanmalıdır.

Tavsiye 32: Nakit para veya değerli eşyaların yurt dışına fiziki olarak çıkışını engellemek amacıyla ülkelerin, beyan sistemini de içeren tedbirler alması gerekir. Ayrıca yetkili makamlara karaparanın aklanması ve terörün finansmanı ile ilgili olabilecek nakit para veya değerli eşyalara, çıkışlarının durdurulması ve alıkoyma gibi yetkilerin verilmesi sağlanmalıdır.

Tavsiye 33: Ülkelerin, karapara aklama ve terörün finansmanı ile mücadele kapsamında özellikle şüpheli işlem bildirimleri, mal varlığı değerlerinin dondurulması, el konulması ve müsaderesi, yürütülen soruşturma ve kovuşturmalar ile uluslararası işbirliği ve yardımlaşma konularında istatistiksel bilgiler tutmaları sağlanmalıdır.

Tavsiye 34: Karaparanın aklanması ve terörün finansmanı ile mücadele kapsamında; yetkili makamların, finansal kuruluşlar ve diğer kuruluşlar tarafından şüpheli işlem bildirimlerinde kullanılmak üzere rehberler hazırlaması ve geri bildirimde bulunmaları sağlanmalıdır.

Tavsiye 35: FATF tarafından belirtilen tavsiyeler kapsamında; kara paranın aklanması ve terörün finansmanı ile mücadele yükümlülüklerine riayet etmeyenler için üst düzey yönetici kadroları da dahil olmak üzere etkili ve caydırıcı yaptırımlar uygulanması sağlanmalıdır.

Tavsiye 36: Ülkeler, 1988 tarihli Viyana, 2000 tarihli Palermo, 2003 tarihli Yolsuzluğa Karşı Birleşmiş Milletler ve 1999 tarihli Terörün Finansmanı Sözleşmelerine taraf olmak ve tam anlamıyla uygulamak için gereken tüm tedbirleri almalıdır. Ülkeler ayrıca, uygun olduğu ölçüde, 2001 tarihli Avrupa Konseyi Siber Suçlar, 2002 Tarihli Terörizme Karşı Inter-Amerikan ve 2005 tarihli Terörizmin Finansmanı ve Suç Gelirlerinin Araştırılması, Aklanması, El Konulması ve Müsaderesine Yönelik Avrupa Konseyi Sözleşmeleri gibi diğer ilgili uluslararası sözleşmeleri onaylamaya ve uygulamaya teşvik edilmelidir.

Tavsiye 37: Karapara aklama, terörün finansmanı ve bu suçların öncül suçlarıyla ilgili yürütülen soruşturma, kovuşturma ve diğer adli süreçler hususlarında ülkeler arasında karşılıklı ve etkili yardımlaşma sağlanmalıdır.

Tavsiye 38: Yabancı devletler tarafından yapılan mal varlığı değerlerinin dondurulması ve müsaderesi talepleriyle ilgili karşılıklı adli yardımlaşma çerçevesinde en hızlı bir şekilde hareket etme yeteneği bulunmalıdır.

Tavsiye 39: Karaparanın aklanması ve terörün finansmanı suçluların iadesi kapsamında yer alan suçlar arasında bulunması sağlanmalıdır. Ayrıca suçluların iadesinde yersiz kısıtlamalar yapılmamalı ve hızlı ve etkili biçimde iade hususunun yerine getirilmesi sağlanmalıdır.

Tavsiye 40: Yetkili makamların, karaparanın aklanması, öncül suçlar ve terörün finansmanı ile ilgili en geniş kapsamda hızlı, yapıcı ve etkili uluslararası işbirliği yapabilmeleri sağlanmalıdır (FATF, 2016).

EK 2. Şüpheli İşlem Tipleri

Genel Mahiyette Şüpheli İşlem Tipleri

1. Müşteri Profiline İlişkin Tipler

1.1. Müşterilerin yükümlülere başvurularında; ibrazı ya da tevdii gereken belgelerin yetersiz bilgiler içermesi, verdikleri bilgilerin birbiriyle çelişkili olması veya bilgilerin verilmesinde isteksiz davranılması.

1.2. İşlem yapılması için para veya çeşitli hediyeler teklif edilmesi ya da müşteri hakkında suç gelirlerinin aklanması veya terörün finanse edilmesiyle ilgili olarak medyada menfi haberler çıkmış olması gibi şüphe duyulmasını gerektiren somut bir durumun varlığı.

1.3. Müşterinin, genel müşteri davranış modellerinin dışına çıkması örneğin hakkında şüpheli işlem bildiriminde bulunulmasını engellemek amacıyla bazen çok yakın, bazen tehditkar tavır takınmaları.

1.4. Müşterilerin işi/mesleği, mali durumu ile işlemleri arasında makul bir orantı bulunmaması.

1.5. Müşterilerin, riskli kişi veya kuruluşlar ile ticari ya da başkaca bir ilişkisinin bulunması.

1.6. Şirketlerin, faaliyet gösterilen sektördeki diğer kuruluşlara veya genel olarak şirket yapılanmalarına nazaran mutad olmayan sermaye, ortaklık, yönetim ve istihdam yapısına sahip olması.

2. İşlemlere İlişkin Tipler

2.1. Ticari faaliyet gösteren kişi veya kuruluşların faaliyetleri kapsamında olağan olarak tekrarı gereken işlemlerin münferit işlem olarak kalması ya da aksine olağan ticari hayatta sıkıyapılmayan işlemlerin sürekli olarak tekrarlanması.

2.2. Mutad uygulamalarda toplu yapılması gereken mali işlemlerin, tespit ve bildirimlerden kaçınmak amacıyla, mantıklı bir gerekçesi olmaksızın bölünmesi.

2.3. Yapılan ya da yapılmak istenen işlemin mutad ve makul hukuki veya ekonomik bir gerekçesi ya da mantığının olmaması.

2.4. Müşterinin küçük küpürlerle yüksek tutarda nakit ödeme yapması veya sık kullanılmayan bir döviz ile ödeme yapmak istemesi gibi ödeme araçlarının alışılmadık dışında kullanılması.

Sektörel Mahiyette Şüpheli İşlem Tipleri

3. Bankacılık Sektörüne İlişkin Tipler

Şüpheli Müşteri Davranışları ile Yetersiz-Yanıltıcı-Sahte Bilgi ve Belge Verilmesine İlişkin Göstergeler

3.1. Müşterinin işlem yapmadan önce, kimlik tespiti ve şüpheli işlem bildirim zorunluluğu, işlem limitleri, bankanın aklama ile mücadelede kontrol yöntemleri hakkında bilgi edinmeye çalışması ve bu yönde sorular sorması.

3.2. Müşteriden faaliyeti, mesleği ya da kimlik, adres ve telefon gibi kişisel bilgilerinin alınmasında zorluklarla karşılaşılması.

3.3. Müşterinin işlemin amacı ya da işleme konu fonun kaynağı hakkında açıklama yapmakta zorlanması veya bilgi vermekten kaçınması.

3.4. Müşterinin yasal veya idari olarak ibrazı veya doldurulması gereken bir belgeyi ibraz etmemek veya doldurmamak için banka görevlisini ikna etmeye çalışması.

3.5. Müşterinin makul ve geçerli bir nedene dayanmaksızın; yurt içinde veya dışında yerleşik çok sayıda kişi adına hesap açtırmak istemesi veya sürekli olarak üçüncü şahıslar adına açılmış hesaplara nakit para yatırması veya çekmesi.

3.6. Hesap sahiplerinin, hesabına yatırılan veya hesabında bulunan para konusunda yeterli bilgi sahibi olmaması.

3.7. Görünürde birbirinden bağımsız hareket eden müşterilerin; aynı adres, telefon ve benzeri iletişim bilgilerini vermesi, aynı lehdarlara havale göndermesi, aynı amirlerden havale alması veya açtıkları hesaplarda imza yetkisini aynı kişi ya da kişilere vermesi.

3.8. Müşteri tarafından aile, akrabalık veya herhangi bir iş ilişkisi bulunmayan kişilerle birlikte ortak kasa kiralınması veya kendisine ait kiralık kasaları kullanabilmeleri için bu kişilere vekaletname verilmesi; kiralık kasanın çok sayıda kişi tarafından para kasası gibi kullanıldığını gösteren aşırı bir trafiğin olması; dikkate değer bir hesap ilişkisi ve işlem hacmi bulunmayan müşterilerin kiralık kasaları yoğun bir şekilde kullanması; dikkate değer bir işlemten hemen önce veya sonra aynı müşteri tarafından farklı kişiler adına kasa kiralınması; faaliyetin kiralık kasa kullanımını gerektirmemesine rağmen ticari kuruluş adına kiralık kasa kullanılması.

3.9. Aralarında akrabalık bağı ya da herhangi bir iş ilişkisi bulunmayan ve ortak vadeli mevduat hesabı açtırmış olan kişilerin hesaplarında tasarruf mevduatı profiline uymayan dikkat çekici ve yoğun şekilde nakit işlem veya yurt içinden ve dışından yönlendirilen elektronik transfer trafiği görülmesi.

3.10. Tüzel kişi müşterilerin ortakları veya yöneticileri olarak görünen gerçek veya tüzel kişilerin, firmanın gerçek ortak veya yöneticisi olmadığının anlaşılması; firmanın sermayesi ve idaresinin, kötü bir ünü olan ya da resmi makamlarca haklarında dava

açılmış veya soruşturma yapıldığı bilinen üçüncü şahısların kontrolünde olduğuna dair bilgi veya şüpheyi gerektirecek bir durum bulunması.

3.11. Tüzel kişi müşterilerin, hakim yeni ortak ve/veya ortaklarının; kişisel ve ticari geçmişleri hakkında bilgi vermekten kaçınmaları, daha önce firmanın faaliyet gösterdiği alanda herhangi bir ilgisi, eğitimi ve iş tecrübesine sahip olmadıklarına dair emareler olması.

Kimlik Tespiti, Kayıtların Saklanması ve Bildirim Prosedürlerinden Kaçınılmasına İlişkin Göstergeler

3.12. Müşterinin kimlik ibraz etmeksizin veya geçerli kimlik belgesi olmaksızın sahte-hayali olduğundan şüphe duyulan isimle hesap açtırmaya, işlem yapmaya veya başkaları adına veya hesapları üzerinden işlem yaptırmaya teşebbüs etmesi.

3.13. Müşteri tarafından şüpheli işlem bildiriminde bulunulmaması konusunda yükümlü çalışanlarına teklif, baskı veya tehditte bulunulması.

3.14. Müşterilerin bildirim prosedürlerinden kaçınmak amacıyla işleme konu parayı birden fazla hesaba, havaleye veya nakte bölmek suretiyle işlem yapması veya buna teşebbüs etmesi.

3.15. Müşterinin, aynı bankanın muhtelif şubelerinde, kendi adına veya adlarına hareket ettiği üçüncü şahıslara ait benzer işlemlerin yapıldığı çok sayıda hesabın(ın) bulunması veya hesap hareketlerinden diğer bankalarda da benzer hesapların açıldığının anlaşılması.

3.16. Makul bir açıklama yapılmaksızın, çok sayıda kişinin aynı hesaba para yatırması veya birçok ayrı hesaptan aynı hesaba para transferi yapılması.

Nakit Karakterli İşlemlere İlişkin Göstergeler

3.17. Müşteri tarafından getirilen banknotların; çeşitli maddeler içinde gizlenerek taşındığını gösteren kokular yayması ve lekeler içermesi, özensiz ve acele bir şekilde paketlenmiş görüntüsü vermesi, sayıldığında beyan edilenden önemli miktarda eksik veya fazla olması, içinde sahte olanlarına rastlanması.

3.18. Müşterinin hesaplarında; hayat standardı, işi ve gelir seviyesi ile ilgisi kurulamayan dikkat çekici meblağlara tekabül eden (sık sık düşük tutarlı veya tek işlemde yüksek tutarlı) nakit çekme veya yatırma işlemlerinin gözlenmesi.

3.19. Hesaba yatırılan nakdin, parçalar halinde ve makul açıklama yapılmaksızın yurtiçi veya yurtdışındaki başka bir hesaba transfer edilmesi veya belli bir dönem bu tür işlemler yapıldıktan sonra hesabın uzun süre hareketsiz kalması.

3.20. Sadece yurtdışından transfer edilen paranın çekilmesi amacıyla açıldığı anlaşılan bir hesaba gelen paranın, sürekli nakit olarak çekilmesi veya kısa bir süre bu tür işlemler yapıldıktan sonra hesabın uzun süre hareketsiz kalması.

3.21. Müşterinin aynı bankanın birden fazla şubesinde düşük bakiyeli durağan hesaplarına gelen transferlerin, genelde ATM'lerden maksimum nakit çekme işlemi ile çekilmesi.

3.22. Ticari işletme ile açık bağlantısı bulunmayan kişilerce, işletme adına açılmış hesaplara, ticari saikle yapılmadığı belli olan tutarda nakit para yatırılması veya çekilmesi.

3.23. Müşterinin, nakit paranın taşınması sonucu oluşabilecek can güvenliği, hırsızlık ve suistimal risklerini göz önünde bulundurmaksızın (makul nedenler hariç olmak üzere), aynı bankadaki hesaplarına sık sık önemli meblağlarda nakit para yatırması veya çekmesi.

3.24. Hesap açma amacı konusunda görünürde ekonomik sebepleri olmayan ve haklarında yeterli bilgi bulunmayan kişi ve kurumların yüksek miktarda nakitle hesap açtırmaları.

3.25. Müşterinin işi ile ilgili olmayan veya işleriyle bağdaştırılamayan tutarlar üzerinden sık sık bankada nakit karşılıklar tesis ederek, bloke çek, teminat mektubu, ödeme emirleri gibi nakit benzeri enstrümanlar düzenlenmesini talep etmesi.

3.26. Aynı kişilerce farklı şubeler vasıtasıyla veya şubeye aynı anda gelen kişiler tarafından aynı hesaba parça parça nakit yatırılması.

3.27. Çok düşük bir bakiyeye sahip olan bir hesaba yüklü tutarlarda nakit yatırılması ve müteakiben yatırılan nakdin çekilmesi veya başka bir veya birden çok hesaba havale edilmesi.

Elektronik Transferlere İlişkin Göstergeler

3.28. Riskli ülkeler veya offshore merkezlerden veya bu ülke ve merkezlere; makul açıklama yapılmadan, tek seferde dikkat çekici meblağlı veya belli bir zaman aralığında önemli tutarlara ulaşan sık ve düşük meblağlı transferlerin yapılması.

3.29. Riskli ülkelere yönlendirilen veya dikkat çekici tutarda ve sıklıktaki elektronik fon transferlerinin; gerçekleştirilme amacına ilişkin makul açıklama taşımaması, transfer mesajlarında amir ve lehdarların tam adları ile adreslerinin bulunduğu alanların doldurulmaması ya da bu alanlarda gerçek isimler yerine rumuz, kod, kısaltma gibi ifadelerin yer alması.

3.30. Müşterinin bilinen mesleği ve faaliyetleri, gelir kaynakları ve gelir düzeyi ile ilgisi kurulamayan, dikkat çekici sıklıkta ve tutarda yurtiçi veya yurtdışı elektronik fon transferleri yapılması.

3.31. Yurtiçi veya yurtdışında yerleşik müşterilerin hesaplarına veya adlarına yurtdışından gelen fonların, kısa bir süre sonra yine yurtdışına gönderilmesi veya müşterinin işlemi yapan görevliden henüz hesaplarına geçmeyen, geleceğini belirttiği transfer bedellerinin yurt dışına gönderilmesini istemesi, geçiş hesabı olarak kullanılan

bu hesaplar aracılığıyla birbirine yakın tutarda paranın yine birbirine yakın tarihlerde ülke içine girmesi ve çıkması.

3.32. Müşterinin makul bir neden olmaksızın aynı yabancı para cinsinden birden fazla hesap açtırması; özellikle nakit olarak getirdiği veya hesaplarına nakit olarak yatan paraları, görünürde iş ilişkisi olmayan serbest ticaret bölgelerinde veya off-shore merkezlerde bulunan kişi ve kurumlara transfer etmesi.

3.33. Sadece yurt dışına para transfer etmek amacıyla hesap açılması, bu hesaplardan transfer yapan ve transfer yapılan kişiler arasındaki ilişki konusunda yeterli bilgi ya da hiç bilgi bulunmaması.

3.34. Müşterinin kişisel ve ekonomik durumu ile bağlantılı olmaksızın dolaylı bir şekilde elektronik fon transferleri yapması.

3.35. Bir hesaba, açıldıktan kısa bir süre sonra yüksek tutarlı havaleler gelmesi ve gelen paralarla ilgili olarak uzunca bir süre herhangi bir işlem yapılmaması.

3.36. Müşteri adına hareket eden bir kişi tarafından, bu müşteriyle hiçbir ticari bağlantısı olmayan kişi veya ülkelerle elektronik transferler yoluyla döviz üzerinden işlemler gerçekleştirilmesi.

Kredili İşlemlere İlişkin Göstergeler

3.37. Bankaca yeterince tanınmayan gerçek ve tüzel kişilerin nakit karşılıklı kredi veya mal alımına yönelik teminat mektubu talep etmesi ve bu kişilerin bankanın komisyon, masraf veya faiz oranlarını umursamıyor görünmesi.

3.38. Müşterinin, kredi veren bankaya teminat olarak verdiği (yüksek tutarlı ve yabancı bir banka üzerine keşide edilmiş) çekin; kaynaklandığı ticari faaliyet hakkında çelişkili bilgiler olması, destekleyici bir belgeye sahip olmaması, keşidecisi ile cirantaları arasında görünürde ticari bir ilişki kurulamaması, cirantalarının dolandırıcılık ve kaçakçılık konusunda riskli ülkeler veya bölgelerle bağlantılı olması.

3.39. Riskli ülkelerde yerleşik bankalardan kredi kullanılması veya bu bankalardan temin edilen mektuplara istinaden, kredi talebinde bulunulması.

3.40. Müşterinin, makul bir neden olmaksızın, riskli ülkelerde kayıtlı şirketlerin veya yerleşik üçüncü kişilerin aktiflerini teminat göstererek kredi talep etmesi.

3.41. Müşterinin önemli bir malvarlığına sahip olmasına karşılık, bunları teminat göstererek kendisi için rasyonel olmayan kredi talebinde bulunması.

3.42. Müşterinin kaynağı belirsiz hamiline yazılı enstrümanları veya kaynağı şüpheli olan (bilinmeyen) başka bir malvarlığını teminat göstererek kredi talep etmesi.

3.43. Potansiyel bir kredi müşterisinin krediyi alma amacını belirtme konusunda isteksiz davranması veya belirtmeyi reddetmesi ya da kuşku uyandıran bir amaç belirtmesi.

3.44. Makul bir gerekçeye dayanmaksızın, banka tarafından tanınmayan ve müşteri ile yakın ilişki içerisinde olmayan üçüncü şahıslar tarafından teminat verilmesi.

3.45. Kredi kartı müşterilerinin sürekli olarak dikkat çekici tutarlı nakit para çekimleri yapması, kredi kartlarının altın gibi nakde tahvili kolay olan kıymetli malların alışverişinde sürekli ve/veya sıradışı kullanılması.

3.46. Vadesi dolmamış veya problemli bir kredinin, makul bir sebep olmaksızın ve umulmadık bir şekilde, aniden geri ödenmesi.

4. Sigorta Sektörüne İlişkin Tipler

4.1. Müşterinin şahsı, işi veya serveti ile makul bir ilgisi bulunmayan bir riski sigorta ettirmek için başvuruda bulunması.

4.2. Müşterinin genel durumu ve mali profiliyle bağdaşmayan yüksek miktarlı ve tek primli poliçe talep etmesi.

4.3. Müşterinin başka şirketlerden de poliçeleri olduğunu söylemesi ya da bunun tespit edilmesi ve bu durumun müşterinin mali profili ile uyumsuzluk göstermesi.

4.4. Müşterinin açıkça ilgisiz olduğu anlaşılan üçüncü bir taraf adına sigorta poliçesi satın almayı önermesi veya sigorta tazminatının söz konusu tarafın hesabına transfer edilmesinin talep edilmesi veya açıkça ilgisiz olduğu anlaşılan üçüncü taraf adına lehdar değişikliği istenilmesi.

4.5. Müşterinin hayat sigortası ya da emeklilik planı primlerini yüksek miktarda ve nakit olarak ödemesi.

4.6. Küçük miktarlı ve düzenli ödemeye dayalı poliçeye sahip olan müşterinin poliçenin kalan primlerini aniden peşin ödeme ile kapatması veya önemli miktarda yükseltme teklifinde bulunması ya da yüksek tutarlı yeni bir poliçe satın alması.

4.7. Müşterinin, makul bir nedeni olmaksızın ve önemli oranda maddi kayba uğrayacağını bilerek, poliçenin vadesinden önce geri ödenmesini istemesi ya da ödemenin üçüncü bir kişi lehine yapılmasını talep etmesi.

4.8. Sigorta sözleşmesinde prim ödemelerinin riskli ülkede yerleşik bir finans kurumundan elektronik transfer yoluyla yapılması.

4.9. Müşterinin yaşı ve sağlık durumu ile uyumlu olmayan emeklilik planı veya hayat sigortası sözleşmesi için başvuruda bulunması.

5. Sermaye Piyasalarına İlişkin Tipler

5.1. Müşterinin, yaptığı işlemlerden kar amacı gütmmediği, yatırımlarının riskini ve maliyetlerini umursamaz görüldüğü izlenimi vererek makul olmayan ve çoğunlukla zararlı sonuçlanan dikkat çekici emirler vermesi, bu yönde işlemler gerçekleştirmesi.

5.2. Müşterinin mali durumuyla orantısız ve dikkat çekici miktarda kredi kullanması veya kullanılan krediye müşteri ile ilişkisi olmadığı görülen üçüncü bir şahıs tarafından teminat verilmesi.

5.3. Piyasa şartlarıyla ilgili bir durum veya başka makul bir sebep olmaksızın, müşterinin aldığı menkul kıymet kredisini süresinden önce aniden kapatması.

5.4. Müşterinin, makul bir sebep olmaksızın, değişik aracı kuruluşlar nezdindeki müşteri ile ilişkisi olmadığı görülen başka kişilerin hesaplarına sürekli menkul kıymet ve/veya nakit virmanı yapması.

5.5. Müşterinin mutad faaliyetleri ile bağdaşmayacak şekilde nakit kullanarak, dikkat çekici miktarlarda menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarından satın alması.

5.6. Finansal yatırımların ve/veya getirilerinin, derhal, müşteri ile ilişkisi olmadığı görülen üçüncü taraflara aktarılması.

5.7. Tüzel kişi müşterinin ortakları veya kurucuları hakkında Sermaye Piyasası Kurulunca işlem yasağı getirilmiş olması.

5.8. Müşteri tarafından, Sermaye Piyasası Kurulunca işlem yasağı getirilmiş kişiler hesabına hareket ediliyormuş şüphesi doğuran işlemler gerçekleştirilmesi.

6. Yetkili Müesseselere İlişkin Tipler

6.1. Bir yetkili müesseseden kısa bir zaman dilimi içerisinde, kimlik tespit zorunluluğu gereken limitin çok az altındaki tutarlarda döviz alım-satım işlemlerine ilişkin taleplerin tekrarlanması.

6.2. Dikkat çekici miktarlarda döviz alım veya satım işlemi yapılması, dövizin farklı bir dövizle değiştirilmesi.

6.3. Küçük banknotlar halinde ve olağan sayılamayacak miktarda paranın, büyük banknotlarla değiştirilmesi.

6.4. Müşteri tarafından getirilen banknotların; çeşitli maddeler içinde gizlenerek taşındığını gösteren kokular yayması ve lekeler içermesi, özensiz ve acele bir şekilde paketlenmiş görüntüsü vermesi, sayıldığında beyan edilenden önemli miktarda eksik veya fazla olması, içinde sahte olanlarına rastlanması.

6.5. Konvertibl olmayan (veya sık kullanılmayan) yüksek miktarda dövizin, başka bir dövize veya Türk Lirasına çevrilmek istenmesi.

7. İkazatçılara İlişkin Tipler

7.1. Borçlunun, kaynağı şüpheli olan (bilinmeyen) malvarlığı karşılığında borç talep etmesi.

7.2. Borçlunun, önemli malvarlığına rağmen ekonomik olmayan kredi işlemlerine girmek istemesi.

7.3. Geri ödemelerin, hamiline veya üçüncü tarafa ait çeklerle veya defalarca ciro edilmiş çeklerle ya da yüksek miktarda nakitle yapılması.

7.4. Vadesi dolmamış veya problemlili bir kredinin, umulmadık bir şekilde, aniden geri ödenmesi.

8. Faktoring Şirketlerine İlişkin Tipler

8.1. Faktore vadeli satıştan doğan alacağını devreden firmanın (satıcı), müşterisi olan gerçek ya da tüzel kişilere (alıcı), piyasa koşullarına göre sürekli ve yüksek bedellerle mal veya hizmet satışı gerçekleştirmesi.

8.2. Alıcı firmanın kendi mali gücünün çok üstündeki vadeli borçlarını zamanında ödemesi veya ödeyeceği konusunda taahhütte bulunması veya böyle bir durumda satıcı firmanın alıcı firma lehine borcunu ödeyeceği yönünde garantiler vermesi.

8.3. Alıcı ya da satıcı firmalardan birinin paravan olabileceği ya da aralarında muvazaalı bir işlem tesis edildiği konusunda şüphe olması.

8.4. Faktoring şirketine ibraz edilen faturaların gerçekliği konusunda şüphe duyulması.

9. Finansal Kiralama Şirketlerine İlişkin Tipler

9.1. Cari piyasa veya öngörülebilir değerleri bakımından uygun olmayan emsal fiyatlar üzerinden finansal kiralama yoluyla makine ve ekipman kiralanmak istenmesi.

9.2. Normal olarak talep edilenlerden çok büyük miktardaki ve herhangi bir gerekçeye dayandırılmayan finansal kiralama ödemeleri.

9.3. Finansal kiralama borçlarının beklenmedik bir şekilde, süresinden önce ve bilinmeyen bir kaynaktan ödenmesi.

9.4. Finansal kiralama sözleşmesine bağlı yükümlülüklerin ve ödemelerin, makul bir nedene dayanmaksızın kiracı yerine, üçüncü kişiler veya finansal kiralama konusu malı temin eden kişiler tarafından yerine getirilmesi.

10. Tüketici Finansman Şirketlerine İlişkin Tipler

10.1. Müşterinin makul bir nedeni olmaksızın ve özellikle de önemli oranda maddi kayba yol açacak şekilde, aldığı krediyi aniden geri ödemesi ve ödemeyi büyük miktarda nakitle yapması.

10.2. Müşterinin elinde bulundurduğu önemli malvarlığına karşılık olarak kendisi için kazançlı olmayan kredi işlemlerine girişmesi.

10.3. Müşterinin kredi maliyetlerini ve vadesini umursamadığını gösteren işaretler olması.

11. Posta ve Taşımacılık Hizmetleri ile Kargo Şirketlerine İlişkin Tipler

11.1. Posta ya da kargoyla gönderilen eşyanın, göndericinin beyanından farklı bir eşya olduğunun açık bir şekilde anlaşılması.

11.2. İlgili sektörde ticaret ya da imalat faaliyetinde bulunanlar dışındaki belli adreslere, sürekli olarak kıymetli taş, maden vb. kıymetli değerler gönderilmesi.

12. Gayrimenkul Sektörüne İlişkin Tipler

12.1. Müşterinin, iş veya aile ilişkisi gibi makul bir nedene dayanmaksızın üçüncü kişiler adına gayrimenkul satın alması.

12.2. Müşterinin, mali durumuyla uyumlu olmayan yüksek değerli gayrimenkul satın alması ya da çoğu kez herhangi bir araştırma yapmaksızın veya bulunduğu mahal ve koşulları itibarıyla hesaplı olmayan ve büyük onarım masrafları gerektiren çok sayıda gayrimenkulü kısa bir zaman süreci içerisinde satın alması.

12.3. Gayrimenkul satmak isteyen müşterinin, kayıtlarda, satış bedelini daha yüksek göstermek istemesi.

12.4. Müşterinin gayrimenkulü, ilk ödemeyi nakitle yaptıktan sonra, kalan kısmını sıra dışı bir ödeme yöntemiyle karşılayarak veya yüksek miktartlı nakit kullanarak peşin bedelle kiralaması.

Terörün Finansmanı İle Bağlantılı Şüpheli İşlem Tipleri

13. Terör Örgütleri İle Bağlantısından Şüphelenilen Kişiler veya Riskli Ülkelerle

Gerçekleştirilen İşlemlere İlişkin Tipler

13.1. Bir terör örgütü ile bağlantılı olduğu bilinen gerçek ve tüzel kişiler adına hesap açılması, havale veya elektronik fon transferleri yapılması.

13.2. Riskli ülkelerde açılan ticari bir hesaba, hiçbir ticari açıklaması ve ekonomik amacı olmayan tutarlarda paranın elektronik olarak transfer edilmesi ve/veya bu paraların hesaptan çekilmesi.

13.3. Riskli ülkelere ve/veya bu ülkelerden fonların gönderilmesi ya da alınması, bu ülkelerde bulunan mali kurumlarda hesap açılması veya bu ülkelerdeki bankaların çıkardığı kredi kartlarının kullanılması.

13.4. Üçüncü kişilerce döviz değişimi yapılarak, terörizm ve kaçakçılığın yoğun olarak görüldüğü veya vergi cenneti olarak bilinen ve müşteriyle açık iş bağlantısı olmayan ülkelere müşteri adına fon transfer edilmesi.

13.5. Riskli ÷lkelerden veya riskli ÷lkeler üzerinden yapılan transfer işlemleri neticesinde kısa süre içerisinde oluşan mevduatların üçüncü şahıslara aktarılması.

13.6. Özellikle riskli ÷lkelerden veya bu ÷lkelere, bireysel ve ticari çok sayıda hesap kullanılarak fonların toplanması ve bu fonların az sayıda lehdara yönlendirilmesi.

13.7. Riskli ÷lkelerden ya da riskli ÷lkelere yapılan fon transferlerinde, işlemi makul kılacak ticari bir amaç olmaksızın, ticari nitelikli finansal işlemlerin kullanılması.

14. Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşlara İlişkin Tipler

14.1. Kâr amacı gütmeyen kuruluşların beyan edilen amacı, faaliyetleri ve görünen kaynakları ile mali işlemlerin niteliğı, büyüklüğü ve toplanan ya da aktarılan fon tutarları arasında uyumsuzluklar olması.

14.2. Kuruluşun banka hesabı ile ilgili mali işlemlerin sıklığı ve tutarlarında ani artışlar ortaya çıkması.

14.3. Kuruluşun hesabında fonların çok uzun süre bekletilmesi.

14.4. Kuruluşun sadece yurt dışından bağış alması veya bağışların önemli bir kısmının yurt dışı kaynaklı olması.

14.5. Kuruluşun yöneticilerinin yabancı uyruklu olması, özellikle yabancı yöneticilerin ÷lkeleriyle yapılan büyük tutarlı işlemlerin varlığı ve paranın gönderildiğı yerin de riskli ÷lke olması.

14.6. Kuruluşun izah edilemeyen bağlantılarının bulunması; örneğın birkaç kuruluşun birbirlerine para transferi yapması ya da aynı adresi, aynı idareciyi veya personeli paylaşması.

14.7. Yeterli personeli, uygun bir işyeri ya da telefon numaraları bulunmayan kuruluşların, yoğun faaliyette bulundukları izlenimi yaratan hesap hareketleri bulunması.

14.8. Çok sayıda bireysel ve ticari hesabın ya da kuruluş hesaplarının kullanılmasıyla fonların teslim alınması ve bu fonların kısa sürede yabancı lehdarlara transfer edilmesi.